

Handelsbankens delårsrapport

JANUARI – JUNI 2016

Sammanfattning januari – juni 2016, jämfört med januari – juni 2015

- Rörelseresultatet uppgick till 10 244 mkr (10 211)
- Periodens resultat efter skatt för total verksamhet steg med 2% till 8 237 mkr (8 084)
- Resultatet per aktie för total verksamhet ökade till 4,31 kr (4,24)
- Räntabiliteten på eget kapital för total verksamhet uppgick till 13,7% (13,5)
- Intäkterna ökade med 1% till 20 165 mkr (19 966)
- Räntenettot minskade 2% till 13 603 mkr (13 935)
- Kreditförlustnivån minskade till 0,04% (0,07)
- Kärnprimärkapitalrelationen ökade till 23,0% (21,3) och den totala kapitalrelationen uppgick till 28,9% (28,4)
- Fitch uppgraderade bankens långsiktiga kreditbetyg till AA, det högsta betyget av någon jämförbar bank

Sammanfattning andra kvartalet 2016, jämfört med första kvartalet 2016

- Rörelseresultatet steg med 6% till 5 277 mkr (4 967)
- Periodens resultat efter skatt för total verksamhet ökade med 4% till 4 194 mkr (4 043) och resultatet per aktie uppgick till 2,19 kr (2,12)
- Räntabiliteten på eget kapital för total verksamhet steg till 14,2% (13,1)
- Intäkterna minskade med 3% till 9 922 mkr (10 243) men ökade med 2% justerat för jämförelsestörande poster
- Räntenettot ökade till 6 808 mkr (6 795)
- Provisionsnettot ökade med 5% till 2 280 mkr (2 170)
- Personalkostnaderna minskade med 1% justerat för jämförelsestörande poster
- Kreditförlustnivån uppgick till 0,05% (0,04)

Innehållsförteckning

Sidan

Koncernen – Översikt	3
Koncernens utveckling	4
Koncernen – Segment	8
Handelsbanken Sverige	9
Handelsbanken Storbritannien	11
Handelsbanken Danmark	13
Handelsbanken Finland	15
Handelsbanken Norge	17
Handelsbanken Nederländerna	19
Handelsbanken Capital Markets	21
Övriga enheter som inte redovisas i segmenten	23
Nyckeltal	24
Handelsbanksaktien	24
Finansiella rapporter i sammandrag – Koncernen	25
Resultaträkning	25
Resultat per aktie	25
Totalresultat	26
Utveckling per kvartal	27
Balansräkning	28
Förändring eget kapital	29
Kassaflödesanalys	29
Not 1 Redovisningsprinciper	30
Not 2 Räntenetto	31
Not 3 Provisionsnetto	31
Not 4 Nettoresultat av finansiella transaktioner	32
Not 5 Övriga kostnader	32
Not 6 Kreditförluster och osäkra fordringar	33
Not 7 Avvecklad verksamhet	34
Not 8 Utlåning och kreditexponering	34
Not 9 Derivat	36
Not 10 Kvittning av finansiella instrument	37
Not 11 Goodwill och andra immateriella tillgångar	38
Not 12 Skulder till kreditinstitut, in- och upplåning från allmänheten	38
Not 13 Emitterade värdepapper	38
Not 14 Ställda säkerheter, ansvarsförbindelser och övriga åtaganden	38
Not 15 Klassificering av finansiella tillgångar och skulder	39
Not 16 Värdering av finansiella instrument till verkligt värde	41
Not 17 Transaktioner med närstående	42
Not 18 Tillgångar och skulder i valuta	43
Not 19 Kapitalbas och kapitalkrav i den konsoliderade situationen	44
Not 20 Risk och kapitalhantering	48
Finansiella rapporter i sammandrag – Moderbolaget	53
Information telefonkonferens, med mera	59
Revisorernas rapport avseende översiktlig granskning av delårsrapport	60
Aktiekursutveckling och övrig information	61

Koncernen – Översikt

mkr	Kv 2 2016	Kv 1 2016	För- ändr.	Kv 2 2015	För- ändr.	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015	För- ändr.	Helår 2015
Resultaträkning i sammandrag									
Räntenetto	6 808	6 795	0%	7 019	-3%	13 603	13 935	-2%	27 740
Provisionsnetto	2 280	2 170	5%	2 359	-3%	4 450	4 669	-5%	9 320
Nettoresultat av finansiella transaktioner	523	1 162	-55%	451	16%	1 685	879	92%	2 608
Riskresultat försäkring	35	76	-54%	55	-36%	111	81	37%	157
Övriga utdelningsintäkter	222	3		275	-19%	225	278	-19%	281
Andelar i intresseföretags resultat	13	2		9	44%	15	10	50%	17
Övriga intäkter	41	35	17%	53	-23%	76	114	-33%	213
Summa intäkter	9 922	10 243	-3%	10 221	-3%	20 165	19 966	1%	40 336
Personalkostnader	-2 952	-3 668	-20%	-3 149	-6%	-6 620	-6 275	5%	-12 581
Övriga kostnader	-1 346	-1 303	3%	-1 336	1%	-2 649	-2 564	3%	-5 203
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-119	-125	-5%	-122	-2%	-244	-249	-2%	-487
Summa kostnader	-4 417	-5 096	-13%	-4 607	-4%	-9 513	-9 088	5%	-18 271
Resultat före kreditförluster	5 505	5 147	7%	5 614	-2%	10 652	10 878	-2%	22 065
Kreditförluster, netto	-229	-187	22%	-359	-36%	-416	-664	-37%	-1 597
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	1	7	-86%	1	0%	8	-3		7
Rörelseresultat	5 277	4 967	6%	5 256	0%	10 244	10 211	0%	20 475
Skatter	-1 091	-929	17%	-1 110	-2%	-2 020	-2 173	-7%	-4 277
Periodens resultat från kvarvarande verksamhet	4 186	4 038	4%	4 146	1%	8 224	8 038	2%	16 198
Periodens resultat hänförligt till avvecklad verksamhet, efter skatt	8	5	60%	27	-70%	13	46	-72%	145
Periodens resultat	4 194	4 043	4%	4 173	1%	8 237	8 084	2%	16 343
Balansräkning i sammandrag									
Summa utlåning till allmänheten	1 937 155	1 902 479	2%	1 851 432	5%	1 937 155	1 851 432	5%	1 866 467
- varav hypoteksutlåning	1 117 514	1 095 711	2%	1 046 719	7%	1 117 514	1 046 719	7%	1 082 644
In- och upplåning från allmänheten	1 134 500	1 042 076	9%	1 093 551	4%	1 134 500	1 093 551	4%	753 855
- varav hushåll	391 701	364 890	7%	349 223	12%	391 701	349 223	12%	356 432
Summa eget kapital	129 582	122 777	6%	123 971	5%	129 582	123 971	5%	128 268
Summa tillgångar	3 030 645	2 856 843	6%	2 935 809	3%	3 030 645	2 935 809	3%	2 522 133
Nyckeltal i sammandrag									
Räntabilitet på eget kapital, total verksamhet*	14,2%	13,1%		14,5%		13,7%	13,5%		13,5%
Räntabilitet på eget kapital, kvarvarande verksamhet*	14,2%	13,1%		14,4%		13,7%	13,4%		13,4%
K/I-tal kvarvarande verksamhet	44,5%	49,8%		45,1%		47,2%	45,5%		45,3%
Resultat per aktie, total verksamhet, kr	2,19	2,12		2,19		4,31	4,24		8,57
- efter utspädning	2,15	2,07		2,14		4,22	4,15		8,39
Kärnprimärkapitalrelation, CRD IV	23,0%	22,7%		21,3%		23,0%	21,3%		21,2%
Total kapitalrelation, CRD IV	28,9%	28,8%		28,4%		28,9%	28,4%		27,2%

* Vid beräkning av räntabilitet på eget kapital justeras eget kapital för påverkan av orealiserade värdeförändringar på finansiella tillgångar klassificerade som "Tillgängliga för försäljning" och för kassaflödessäkringar samt omvärderingseffekter av förmånsbestämda pensionsplaner.

Koncernens utveckling

JANUARI – JUNI 2016 JÄMFÖRT MED JANUARI – JUNI 2015

Koncernens rörelseresultat steg marginellt till 10 244 mkr (10 211). Periodens resultat efter skatt för total verksamhet steg med 2% till 8 237 mkr (8 084) och resultatet per aktie ökade till 4,31 kr (4,24).

Kärnprimärkapitalrelationen ökade till 23,0% (21,3) och räntabiliteten på eget kapital för total verksamhet steg till 13,7% (13,5).

K/I-talet steg till 47,2% (45,5).

Intäkter

mkr	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015	För- ändr.
Räntenetto	13 603	13 935	-2%
Provisionsnetto	4 450	4 669	-5%
Nettoresultat av finansiella trans.	1 685	879	92%
Övriga intäkter	427	483	-12%
Summa intäkter	20 165	19 966	1%

Intäkterna ökade med 1% till 20 165 mkr (19 966).

Räntenettet sjönk med 2% till 13 603 mkr (13 935).

Justerat för valutakurseffekter på -288 mkr minskade räntenettet marginellt.

Högre utlåningsvolymerna ökade räntenettet med 776 mkr samtidigt som lägre utlåningsmarginaler påverkade negativt med -398 mkr. Förändrade inlåningsvolymerna påverkade räntenettet med -53 mkr och inlåningsmarginalerna minskade med 577 mkr till följd av fortsatt sjunkande korträntor. Räntenedgången innebar även att ränteintäkten på tillgångar som finansieras av eget kapital minskade med 58 mkr.

Den så kallade benchmarkeffekten i Stadshypotek ökade till 6 mkr (-13). Kostnaden för Resolutionsfonden uppgick till -491 mkr (-470 mkr i stabilitetsfundsavgift). Tillsammans med avgifter till olika insättargarantier ökade statliga avgifter med 3% till -654 mkr (-635).

Resterande del av räntenettoförändringen på 266 mkr förklaras framförallt av lägre externa fundingkostnader.

Medelvolymen utlåning till allmänheten ökade med 5% till 1 911 mdkr (1 828). Valutakurseffekter påverkade utlåningsvolymen negativt med 32 mdkr. Utlåningen till hushållssektorn steg med 7% till 980 mdkr (915) och företagsutlåningen ökade med 2% till 932 mdkr (913).

Medelvolymen in- och upplåning minskade med 2% till 985 mdkr (1 004). Medelvolymen hushållsinlåning steg med 13% till 366 mdkr (325), medan inlåningen från företag minskade med 9% till 619 mdkr (679).

Provisionsnettot minskade med 5% till 4 450 mkr (4 669), främst som ett resultat av lägre courtage-intäkter, minskade fondförvaltningsprovisioner och ett lägre netto från betalningsverksamheten.

Courtageintäkterna sjönk med 22% till 462 mkr (593) till följd av lägre handelsvolymerna. Betalningsprovisionerna minskade netto med 7% till 920 mkr (991) på grund av ett lägre provisionsnetto från kortverksamheten, som sjönk med 9% till 620 mkr (680). Minskningen förklaras huvudsakligen av minskade interchangeavgifter. Rådgivningsprovisionerna steg med 43% till 202 mkr (141).

Nettoresultatet av finansiella transaktioner ökade till 1 685 mkr (879) och förklaras framförallt av realisationsvinster vid försäljning av aktier på totalt 908 mkr (-) under perioden.

Övriga intäkter uppgick till 427 mkr (483). Minskningen förklaras främst av minskade utdelningsintäkter.

Kostnader

mkr	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015	För- ändr.
Personalkostnader	-6 620	-6 275	5%
<i>varav Oktogonen</i>	-	-398	
<i>varav reserv förtida pensionering</i>	-700	-	
Övriga kostnader	-2 649	-2 564	3%
Av- och nedskrivningar	-244	-249	-2%
Summa kostnader	-9 513	-9 088	5%

De totala kostnaderna ökade med 5% till -9 513 mkr (-9 088). Valutakurseffekter minskade kostnaderna med 162 mkr.

Personalkostnaderna steg med 5% till -6 620 mkr (-6 275). Valutakurseffekter minskade personalkostnaderna med 110 mkr samtidigt som pensionskostnaderna enligt IAS 19 steg med 113 mkr. Ingen avsättning till Oktogonen görs för verksamhetsåret 2016 (-398 mkr). Justerat för ovanstående poster och första kvartalets reservering för förtida pensioneringar på -700 mkr ökade personalkostnaderna med 1%, vilket främst förklaras av årliga löneökningar och den fortsatta expansionen i bankens tillväxtmarknader. De rörliga ersättningarna, inklusive sociala avgifter och lönebikostnader, minskade till -56 mkr (-75).

Genomsnittligt antal anställda steg till 11 775 medarbetare (11 657). Exklusive de expanderande verksamheterna i Storbritannien och Nederländerna, där medelantalet anställda ökade med 212 respektive 36 medarbetare, minskade medelantalet anställda med 1%.

Övriga kostnader ökade med 3% till -2 649 mkr (-2 564), främst till följd av högre kostnader för köpta tjänster. Valutakurseffekter minskade övriga kostnader med 48 mkr.

Kreditförluster

mkr	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015	För- ändr.
Kreditförluster, netto	-416	-664	-248
Kreditförlustnivå i % av utlåning, ack.	0,04	0,07	-0,03
Osäkra fordringar, netto	3 383	4 579	-26%
Andel osäkra fordringar	0,17	0,24	-0,07

Kreditförlusterna minskade till -416 mkr (-664) och kreditförlustnivån uppgick till 0,04% (0,07). Kreditkvaliteten var fortsatt stabil. Osäkra fordringar netto minskade med 26% till 3 383 mkr (4 579), motsvarande 0,17% av utlåningen (0,24).

KVARTAL 2 2016 JÄMFÖRT MED KVARTAL 1 2016

Rörelseresultatet ökade med 6% till 5 277 mkr (4 967). Justerat för jämförelsestörande poster ökade det underliggande resultatet med 3%. Periodens resultat efter skatt för total verksamhet steg med 4% till 4 194 mkr (4 043). Resultatet per aktie uppgick till 2,19 kr (2,12) och räntabiliteten på eget kapital till 14,2% (13,1).

K/I-talet minskade till 44,5 (49,8).

Intäkter

mkr	Kv 2 2016	Kv 1 2016	För- ändr.
Räntenetto	6 808	6 795	0%
Provisionsnetto	2 280	2 170	5%
Nettoresultat av finansiella trans.	523	1 162	-55%
Övriga intäkter	311	116	168%
Summa intäkter	9 922	10 243	-3%

Intäkterna minskade med 3% till 9 922 mkr (10 243). Justerat för poster av engångskaraktär samt för utdelningsintäkter ökade intäkterna med 2%. Valutakurseffekter minskade intäkterna med 30 mkr.

Räntenettet ökade till 6 808 mkr (6 795).

Valutakurseffekter minskade räntenettet med 25 mkr. Statliga avgifter, som 2016 består av avgifter till den svenska Resolutionsfonden och olika insättargarantier, minskade något till -318 mkr (-336).

Den så kallade benchmarkeffekten i Stadshypotek minskade med 64 mkr och uppgick till -29 mkr (35).

Stigande utlåningsvolymerna ökade räntenettet med 83 mkr och även högre utlåningsmarginaler bidrog positivt med 41 mkr. Räntenettet från inlåning minskade med 69 mkr, främst till följd av lägre inlåningsmarginaler.

Medelvolymen utlåning till allmänheten steg med 2% till 1 927 mdkr (1 895). Valutakurseffekter minskade utlåningen med 3 mdkr. Hushållsutlåningen steg med 2% och företagsutlåningen ökade med 1%. Den totala medelvolymerna in- och upplåning ökade med 1% till 991 mdkr (979). Hushållsinlåningen ökade med 5% medan medelvolymerna företagsinlåning minskade med 1%.

Provisionsnettot steg med 5% till 2 280 mkr (2 170).

Betalningsprovisionerna ökade netto med 20% till 502 mkr (418), främst till följd av högre kortintäkter. Nettot från kortverksamheten ökade med 62 mkr, eller 22% till 341 mkr (279), till följd av ökade transaktionsvolymerna och lägre provisionskostnader i det andra kvartalet. Fondförvaltningsprovisionerna ökade med 3% till 717 mkr (695). En fortsatt låg kundaktivitet innebar samtidigt att courtageintäkterna minskade med 2% till 229 mkr (233).

Nettoresultatet av finansiella transaktioner minskade till 523 mkr (1 162) och inkluderar 81 mkr i reavinster från försäljning av aktier i Visa Europe. Justerat för detta och för första kvartalets reavinster från försäljning av aktier på sammanlagt 827 mkr steg nettoresultatet av finansiella transaktioner till 442 mkr (335). Den underliggande ökningen förklaras främst av att högre volatilitet i marknaden bidrog till ökad kundhandel.

Övriga intäkter ökade till 311 mkr (116) till följd av högre utdelningsintäkter. Utdelningarna uppgick till 222 mkr (3) och inkluderar en utdelning om 64 mkr i utdelning från Visa Norge.

Kostnader

mkr	Kv 2 2016	Kv 1 2016	För- ändr.
Personalkostnader	-2 952	-3 668	-20%
varav Oktogonen	-	-	
varav reserv för tidiga pensionering	-	-700	
Övriga kostnader	-1 346	-1 303	3%
Av- och nedskrivningar	-119	-125	-5%
Summa kostnader	-4 417	-5 096	-13%

Kostnaderna minskade med 13% till -4 417 mkr (-5 096).

Valutakurseffekter minskade kostnaderna med 19 mkr.

Personalkostnaderna sjönk med 20% till -2 952 mkr (-3 668). Exklusive jämförelseperiodens reservering på -700 mkr minskade personalkostnaderna med 1%. Ingen avsättning gjordes till Oktogonen (-).

Periodens avsättning till rörliga ersättningar uppgick till -25 mkr (-31) och genomsnittligt antal anställda minskade med 1% till 11 716 (11 835).

Övriga kostnader ökade med 3% till -1 346 mkr (-1 303) och förklaras främst av ökade kostnader för köpta tjänster samt av säsongsmässigt högre kostnader.

Kreditförluster

mkr	Kv 2 2016	Kv 1 2016	För- ändr.
Kreditförluster, netto	-229	-187	42
Kreditförlustnivå i % av utlåning	0,05	0,04	0,01
Osäkra fordringar, netto	3 383	3 508	-4%
Andel osäkra fordringar	0,17	0,18	-0,01

Kreditförlusterna uppgick till -229 mkr (-187) och kreditförlustnivån till 0,05% (0,04).

Kvaliteten i kreditportföljen var fortsatt stabil. Osäkra fordringar netto minskade till 3 383 mkr (3 508) och motsvarade 0,17% (0,18) av utlåningen.

FINANSIERING OCH LIKVIDITET

Emissionsvolymerna av obligationer ökade under första halvåret till 120 mdkr (74 mdkr under första halvåret 2015), varav 93 mdkr i säkerställda obligationer och 27 mdkr i seniora obligationer.

Banken har stora volymer likvida medel, hypotekslån och andra tillgångar som inte är pantsatta och som därmed utgör ett skydd för bankens seniora långivare. Kvoten mellan icke pantsatta tillgångar och all icke

säkerställd marknadsfinansiering uppgick vid periodens slut till 235% (203% vid utgången av 2015).

Bankens likviditetsreserv översteg 800 mdkr. Kassamedel och likvida tillgångar placerade i centralbanker uppgick till 583 mdkr och volymen likvida obligationer och övriga likvida tillgångar uppgick till 157 mdkr. Resterande del av reserven utgörs främst av outnyttjat emissionsutrymme av säkerställda obligationer i Stadshypotek.

Enligt gällande svensk definition från januari 2013 uppgick koncernens Liquidity Coverage Ratio (LCR) vid utgången av första halvåret till 139%. I USD uppgick LCR till 121% och i EUR till 181%. Koncernens LCR, beräknat enligt EU-kommissionens delegerade akt, uppgick till 146%.

KAPITAL

Bankens mål är att kärnprimärkapitalrelationen under normala förhållanden ska överstiga det kärnprimärkapitalbehov som Finansinspektionen kommunicerar till banken med 1–3 procentenheter. Enligt gällande kapitalregler bedömde Finansinspektionen att Handelsbankens behov av kärnprimärkapital vid utgången av första kvartalet 2016 motsvarar en kärnprimärkapitalrelation på 19,0%. Den höjning av den kontracykliska bufferten som trädde i kraft i Sverige och Norge under juni månad, ökade kärnprimärkapitalbehovet med ett belopp motsvarande 0,3 procentenheter på kärnprimärkapitalrelationen. Bankens kärnprimärkapitalrelation vid utgången av det första halvåret uppgick till 23,0%.

Risikviker avseende företagsexponeringar

Finansinspektionen publicerade den 24 maj sina beslut avseende högre kapitalkrav för framförallt företagsexponeringar som aviserades i två remisspromemorior den 1 mars. Besluten avser behovet av högre riskviker för företagsexponeringar i Pelare 1 samt fastställandet av ett löptidsgolv för företagsexponeringar i avancerad metod på minst 2,5 år inom ramen för Pelare 2.

Avseende högre riskviker i Pelare 1 har Finansinspektionen nu beslutat att beräkningsmodellerna ska innehålla ett finanskrisår med höga kreditförluster åtminstone var femte år i syfte att höja PD-värdena. Enligt beslutspromemorian förväntas den genomsnittliga riskvikten för företagsexponeringar att vara åtminstone 30%. Finansinspektionen noterar att denna nivå beaktar såväl införandet av nedgångsår i beräkningsmodellerna som konsekvenser av andra tillsynsinsatser. Banken förväntar att de nya reglerna implementeras mot slutet av året.

En effekt av införandet av nedgångsperioder är att modellerna blir mer ”through-the-cycle” och att riskvikterna blir mer stabila och mindre känsliga för framtida förändringar i konjunkturen.

Handelsbankens slutgiltiga kapitalbehov är ännu inte fastställt. Bankens bedömning är fortsatt att kapitalnivån uppfyller de kapitalkrav som blir resultatet av en

genomsnittlig företagsriskvikt på 30% och ett löptidsgolv på 2,5 år.

30 juni 2016 jämfört med 30 juni 2015

mkr	30 jun 2016	30 jun 2015	Förändr.
Kärnprimärkapitalrelation, CRD IV	23,0%	21,3%	1,7
Total kapitalrelation, CRD IV	28,9%	28,4%	0,5
Risikexponeringsbelopp CRD IV, mkr	474 500	481 134	-1%
Kärnprimärkapital	109 006	102 721	6%
Total kapitalbas	137 057	136 633	0%
Kapitalkrav, Basel I-golv	97 459	92 799	5%
Total kapitalbas, Basel I-golv	138 600	138 301	0%

Kapitalbasen uppgick till 137 mdkr (137) och enligt gällande regler ökade bankens totala kapitalrelation till 28,9% (28,4).

Kärnprimärkapitalet steg till 109 mdkr (103) och kärnprimärkapitalrelationen steg med 1,7 procentenheter till 23,0% (21,3). Konverteringar av 2011-års personalkonvertibel ökade relationen med 0,4 procentenheter och periodens vinst, efter avdrag för en utdelningsandel på 50%, bidrog med 2,3 procentenheter, inklusive en utdelning från Handelsbanken Liv på totalt 4,1 mdkr.

Högre utlåningsvolymerna påverkade kärnprimärkapitalrelationen med -0,7 procentenheter och kreditriskmigrationen i låneportföljen påverkade med -0,3 procentenheter. Effekten av att nya utlåningsvolymerna har lägre risk än genomsnittet i kreditportföljen, så kallad volymmigration, ökade kärnprimärkapitalrelationen med 0,7 procentenheter.

En sänkning av diskonteringsräntan bidrog till att effekten av IAS 19 minskade kärnprimärkapitalrelationen med 0,7 procentenheter.

Valutakurseffekter påverkade med -0,2 procentenheter. AFS-innehav och nettoeffekten av övriga faktorer gav en ökning med 0,2 procentenheter.

30 juni 2016 jämfört med 31 mars 2016

mkr	30 jun 2016	31 mar 2016	Förändr.
Kärnprimärkapitalrelation, CRD IV	23,0%	22,7%	0,3
Total kapitalrelation, CRD IV	28,9%	28,8%	0,1
Risikexponeringsbelopp CRD IV, mkr	474 500	456 104	4%
Kärnprimärkapital	109 006	103 624	5%
Total kapitalbas	137 057	131 176	4%
Kapitalkrav, Basel I-golv	97 459	95 358	2%
Total kapitalbas, Basel I-golv	138 600	132 628	5%

Kapitalbasen ökade till 137 mdkr (131) och den totala kapitalrelationen ökade till 28,9% (28,8). Kärnprimärkapitalet steg till 109 mdkr (104) och kärnprimärkapitalrelationen enligt CRD IV ökade till 23,0% (22,7). Konvertering av 2011-års personalkonvertibel ökade kärnprimärkapitalrelationen med 0,4 procentenheter och periodens vinst efter avdrag för upparbetad utdelning ökade kärnprimärkapitalrelationen med 0,9 procentenheter.

Ökade utlåningsvolymerna minskade kärnprimärkapitalrelationen med 0,3 procentenheter och kreditriskmigrationen i kreditportföljen med ytterligare 0,2 procentenheter.

Effekten från IAS 19 påverkade negativt med 0,6 procentenheter. Valutakurseffekterna var marginella. Effekten av AFS-innehav ökade kärnprimärkapitalrelationen med 0,1 procentenhet. Övriga effekter netto var neutrala.

Ekonomiskt kapital och tillgängliga finansiella resurser

Handelsbankens interna bedömning av kapitalbehovet utgår från bankens modell för ekonomiskt kapital (Economic Capital, EC), vilket ställs i relation till bankens tillgängliga finansiella resurser (Available Financial Resources, AFR). Den av styrelsen fastställda målsättningen är att kvoten mellan AFR och EC för koncernen ska överstiga 120%. Vid utgången av det första kvartalet uppgick EC för koncernen till 54,2 mdkr, och AFR till 138,5 mdkr. Kvoten mellan AFR och EC var därmed 255%. För moderbolaget uppgick EC till 47,1 mdkr och AFR till 119,1 mdkr.

För konsoliderad situation uppgick EC till 33,6 mdkr och AFR till 138,9 mdkr.

RATING

Under maj 2016 uppgraderade Fitch Handelsbankens långsiktiga rating till AA från AA- och banken har därmed erhållit högst rating i Europa av samtliga jämförbara banker från såväl Fitch som Moody's. Under andra kvartalet var Handelsbankens lång- och kortfristiga rating oförändrad hos övriga ratinginstitut som följer banken.

	Långfristig	Kortfristig	Counterparty risk assessment
Standard & Poor's	AA-	A-1+	
Fitch	AA	F1+	
Moody's	Aa2	P-1	Aa1
DBRS	AA (low)		

ÖVRIGT

Avvecklad verksamhet

Under det andra kvartalet avyttrade banken sitt ägande i Plastal Industri AB till det kanadensiska bolaget Plasman Group. Ägandet uppstod 2009 när banken övertog och förvärvade tillgångar för skyddande av lånefordran. I och med transaktionen har banken totalt sett återvunnit de fordringar som var utestående vid dåvarande Plastalkoncernens konkurs. Transaktionen har endast marginell effekt på Handelsbankens resultat och finansiella ställning.

Visa Inc.'s förvärv av Visa Europe

Visa Inc. och Visa Europe Ltd. tecknade i november 2015 avtal om att Visa Inc. ska förvärva Visa Europe, där Handelsbanken är aktieägare och medlem. Transaktionen har slutförts under det andra kvartalet varvid banken erhållit en kontantdel uppgående till 69 mkr samt preferensaktier i Visa Inc. värderade till 12 mkr, vilket påverkat Nettoresultat av finansiella transaktioner positivt. Vidare har en utdelning om 64 mkr erhållits från Visa Norge, som redovisas som övriga utdelningsintäkter. Därutöver har värdet på bankens andel i Visa Sweden ekonomisk förening ökat, vilket påverkat Övrigt totalresultat positivt med 615 mkr.

Koncernen – Segment

mkr	Hemmamarknader									Koncernen Jan-jun 2016
	Januari - juni 2016	Sverige	Stor- britannien	Danmark	Finland	Norge	Neder- länderna	Capital Markets	Övrigt	
Räntenetto	7 572	2 218	814	612	1 566	195	271	355		13 603
Provisionsnetto	2 084	251	191	195	175	11	1 513	30		4 450
Nettoresultat av finansiella transaktioner	374	126	35	58	68	1	578	445		1 685
Riskresultat försäkring							111			111
Övriga utdelningsintäkter								15		15
Övriga intäkter	15	1	9	6	72	-	3	195		301
Summa intäkter	10 045	2 596	1 049	871	1 881	207	2 476	1 040		20 165
Personalkostnader	-2 526	-935	-314	-185	-321	-89	-1 207	-928	-115	-6 620
Övriga kostnader	-590	-211	-85	-120	-98	-24	-429	-1 092		-2 649
Internt köpta och sålda tjänster	-1 335	-257	-138	-118	-176	-39	-22	2 085		
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-37	-24	-7	-6	1	-3	-39	-129		-244
Summa kostnader	-4 488	-1 427	-544	-429	-594	-155	-1 697	-64	-115	-9 513
Resultat före kreditförluster	5 557	1 169	505	442	1 287	52	779	976	-115	10 652
Kreditförluster, netto	-108	-67	-44	-34	-167	1	3			-416
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	0	2	1	0	0	-	0	5		8
Rörelseresultat	5 449	1 104	462	408	1 120	53	782	981	-115	10 244
Resultatutdelning	426	15	37	62	39	2	-581	0		
Rörelseresultat efter resultatutdelning	5 875	1 119	499	470	1 159	55	201	981	-115	10 244
Interna intäkter*	10	-677	-199	-147	-1 242	-108	-1 281	3 644		

mkr	Hemmamarknader									Koncernen Jan-jun 2015
	Januari - juni 2015	Sverige	Stor- britannien	Danmark	Finland	Norge	Neder- länderna	Capital Markets	Övrigt	
Räntenetto	7 786	2 197	843	683	1 675	156	311	284		13 935
Provisionsnetto	2 322	208	242	198	203	12	1 480	4		4 669
Nettoresultat av finansiella transaktioner	239	103	35	38	43	1	763	-343		879
Riskresultat försäkring							81			81
Andelar i intresseföretags resultat								10		10
Övriga intäkter	40	4	10	13	9	-	3	313		392
Summa intäkter	10 387	2 512	1 130	932	1 930	169	2 638	268		19 966
Personalkostnader	-1 802	-908	-307	-187	-367	-74	-1 261	-1 266	-103	-6 275
Övriga kostnader	-573	-190	-90	-80	-107	-18	-431	-1 075		-2 564
Internt köpta och sålda tjänster	-1 329	-210	-145	-124	-192	-43	-28	2 071		
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-45	-10	-7	-5	-7	-1	-37	-137		-249
Summa kostnader	-3 749	-1 318	-549	-396	-673	-136	-1 757	-407	-103	-9 088
Resultat före kreditförluster	6 638	1 194	581	536	1 257	33	881	-139	-103	10 878
Kreditförluster, netto	-310	-102	-46	-65	-139	-3	1			-664
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	-3	-9	2	0	-	-	0	7		-3
Rörelseresultat	6 325	1 083	537	471	1 118	30	882	-132	-103	10 211
Resultatutdelning	420	17	35	52	23	0	-547	0		
Rörelseresultat efter resultatutdelning	6 745	1 100	572	523	1 141	30	335	-132	-103	10 211
Interna intäkter*	-51	-732	-142	-192	-1 460	-80	-1 197	3 854		

* Interna intäkter som ingår i Summa intäkter består av intäkter från transaktioner mellan andra rörelsesegment och övrigt. Eftersom ränteintäkter och räntekostnader redovisas netto som intäkt innebär det att interna intäkter bland annat innehåller nettot av intern finansieringskostnad mellan segmenten och övrigt.

Segmenten utgörs av Handelsbanken Sverige, Handelsbanken Storbritannien, Handelsbanken Danmark, Handelsbanken Finland, Handelsbanken Norge och Handelsbanken Nederländerna samt av Handelsbanken Capital Markets. I segmentens resultaträkningar ingår

interna poster såsom interna räntor, provisioner och ersättningar för interna tjänster huvudsakligen enligt självkostnadsprincipen. Den del av Handelsbanken Capital Markets rörelseresultat som inte innehåller risktagande resultatutdelas till kundansvarigt kontor.

Handelsbanken Sverige

Handelsbanken Sverige består av kontorsrörelsen i sex regionbanker samt av Handelsbanken Finans och Stadshypoteks verksamheter i Sverige. I Handelsbanken utgår verksamheten från kontoren som har ansvar för bankens samtliga kunder. Regionbankerna tillhandahåller ett fullsortiment av banktjänster på 463 kontor i hela Sverige. Handelsbanken Finans erbjuder finansbolagstjänster och arbetar genom bankens kontor.

RESULTATRÄKNING

mkr	Kv 2 2016	Kv 1 2016	För- ändr.	Kv 2 2015	För- ändr.	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015	För- ändr.	Helår 2015
Räntenetto	3 813	3 759	1%	3 900	-2%	7 572	7 786	-3%	15 278
Provisionsnetto	1 080	1 004	8%	1 187	-9%	2 084	2 322	-10%	4 619
Nettoresultat av finansiella transaktioner	242	132	83%	138	75%	374	239	56%	383
Övriga intäkter	4	11	-64%	5	-20%	15	40	-63%	61
Summa intäkter	5 139	4 906	5%	5 230	-2%	10 045	10 387	-3%	20 341
Personalkostnader	-920	-1 606	-43%	-922	0%	-2 526	-1 802	40%	-3 620
Övriga kostnader	-310	-280	11%	-303	2%	-590	-573	3%	-1 163
Internt köpta och sålda tjänster	-677	-658	3%	-646	5%	-1 335	-1 329	0%	-2 595
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-17	-20	-15%	-21	-19%	-37	-45	-18%	-88
Summa kostnader	-1 924	-2 564	-25%	-1 892	2%	-4 488	-3 749	20%	-7 466
Resultat före kreditförluster	3 215	2 342	37%	3 338	-4%	5 557	6 638	-16%	12 875
Kreditförluster, netto	-84	-24	250%	-236	-64%	-108	-310	-65%	-763
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	1	-1		0		0	-3		-2
Rörelseresultat	3 132	2 317	35%	3 102	1%	5 449	6 325	-14%	12 110
Resultatutdelning	224	202	11%	224	0%	426	420	1%	935
Rörelseresultat efter resultatutdelning	3 356	2 519	33%	3 326	1%	5 875	6 745	-13%	13 045
Interna intäkter	121	-111		24	404%	10	-51		46
K/I-tal, %	35,9	50,2		34,7		42,9	34,7		35,1
Kreditförlustnivå, %	0,03	0,01		0,08		0,02	0,05		0,07
Allokerat kapital	68 642	74 375	-8%	65 768	4%	68 642	65 768	4%	71 894
Räntabilitet på allokerat kapital, %	15,3	10,6		15,8		12,8	15,4		14,7
Medelantal anställda	4 300	4 412	-3%	4 385	-2%	4 356	4 366	0%	4 468
Antal kontor	463	463	0%	463	0%	463	463	0%	463

AFFÄRSVOLYMER

Medelvolymer, mdkr	Kv 2 2016	Kv 1 2016	För- ändr.	Kv 2 2015	För- ändr.	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015	För- ändr.	Helår 2015
Utlåning till allmänheten*									
Hushåll	736	721	2%	680	8%	728	674	8%	688
varav Hypotekslån	681	667	2%	626	9%	674	620	9%	633
Företag	481	482	0%	476	1%	482	477	1%	477
varav Hypotekslån	272	274	-1%	268	1%	273	268	2%	270
Totalt	1 217	1 203	1%	1 156	5%	1 210	1 151	5%	1 165
Inlåning från allmänheten									
Hushåll	291	281	4%	258	13%	286	253	13%	263
Företag	200	197	2%	193	4%	198	190	4%	193
Totalt	491	478	3%	451	9%	484	443	9%	456

* Exklusive utlåning till Riksgälden.

JANUARI – JUNI 2016 JÄMFÖRT MED JANUARI – JUNI 2015

Resultatutveckling

Rörelseresultatet minskade till 5 449 mkr (6 325). Intäkterna sjönk med 3%, främst till följd av sjunkande inlåningsmarginaler och lägre provisionsnetto. Kostnaderna ökade med 20%, vilket i stort förklaras av den reservering av 700 mkr för förtida pensioneringar som gjordes under första kvartalet.

Räntenettet minskade med 3% till 7 572 mkr (7 786). Ett lägre ränteläge minskade inlåningsmarginalen med -637 mkr och lägre utlåningsmarginaler med ytterligare -107 mkr. Växande utlåningsvolymerna ökade räntenettet med 364 mkr, medan negativa svenska kortrräntor innebar att ökade inlåningsvolymerna påverkade räntenettet negativt med -80 mkr. Avgifter till Resolutionsfonden och insättargarantin uppgick till -330 mkr (-335).

Provisionsnettot sjönk med 10% till 2 084 mkr (2 322), till följd av lägre värdepappersprovisioner samt att lägre interchangeavgifter minskade intäkterna från kortverksamheten.

Nettoresultatet av finansiella transaktioner steg med 56% och uppgick till 374 mkr (239). Ökningen förklaras framförallt av ett högre resultat i valutaaffären.

De totala kostnaderna ökade med 20% till -4 488 mkr (-3 749) till följd av första kvartalets reservering av 700 mkr för förtida pensioneringar. Justerat för reserveringen var personalkostnaderna i stort sett oförändrade. Övriga kostnadsposter ökade med knappt 1%. K/I-talet, justerat för den ovan nämnda reserveringen för förtida pensioneringar, uppgick till 36,2% (34,7).

Kreditförlusterna minskade till -108 mkr (-310) och kreditförlustnivån sjönk till 0,02% (0,05).

Affärsutveckling

Banken har under flera år uppvisat det största nettoinflödet av nya volymer på den svenska fondmarknaden. Under första halvåret 2016 uppgick nysparandet i bankens fonder i Sverige till 5,5 mdkr på en fondmarknad där det totala nettoinflödet uppgick till 0,2 mdkr.

Medelvolymerna inlåning från hushåll ökade med 13%, jämfört med motsvarande period föregående år, och uppgick till 286 mdkr (253). Medelvolymerna hypoteksutlåning till privatpersoner växte med 9% till 674 mdkr

(620), medan medelvolymerna utlåning till företag ökade med 1% till 482 mdkr (477).

Arbetet med att anpassa den svenska kontorsrörelsen till de förändrade kundbeteendena som den digitala utvecklingen medför fortgår enligt plan. Åtgärderna förväntas vara fullt genomförda senast vid utgången av 2017 och, allt annat lika, minska kostnadsnivån med 600-700 mkr per år.

KVARTAL 2 2016 JÄMFÖRT MED KVARTAL 1 2016

Rörelseresultatet ökade med 35% till 3 132 mkr (2 317), främst till följd av bankens beslut att under föregående kvartal reservera 700 mkr för framförallt förtida pensioneringar.

Räntenettet ökade med 1% och uppgick till 3 813 mkr (3 759). Inlåningsmarginalerna minskade med -51 mkr till följd av fortsatt sjunkande kortrräntnivåer. Samtidigt påverkade ökade inlåningsvolymerna negativt med -18 mkr till följd av negativa marginaler. Högre utlåningsvolymerna påverkade räntenettet positivt med 40 mkr, och högre utlåningsmarginaler förbättrade räntenettet med 63 mkr.

Avgifter till Resolutionsfonden och insättargarantin minskade till -161 mkr (-169) medan benchmarkeffekten i Stadshypotek påverkade räntenettet negativt med 64 mkr och uppgick till -29 mkr (35).

Medelvolymerna hypotekslån till privatpersoner ökade med 2% till 681 mdkr (667). Bruttomarginalen på hypoteksstocken, före kostnader för rådgivning och administration, uppgick till 1,04% (1,03).

Medelvolymerna utlåning till företag var i stort oförändrad och uppgick till 481 mdkr (482).

Provisionsnettot ökade med 8% till 1 080 mkr (1 004), främst till följd av högre betalningsprovisioner.

Nettoresultatet av finansiella transaktioner ökade till 242 mkr (132). Förbättringen förklaras bland annat av ett högre resultat i valutaaffären och ökade ränteskillnadsersättningar.

Kostnaderna minskade med 640 mkr till -1 924 mkr (-2 564). Exklusive jämförelseperiodens reservering på 700 mkr för främst förtida pensioneringar ökade personalkostnaderna med 1,5% och de totala kostnaderna med 3%. Medelantalet anställda sjönk till 4 300 medarbetare (4 412).

Kreditförlusterna ökade till -84 mkr (-24) och kreditförlustnivån uppgick till 0,03% (0,01).

Handelsbanken Storbritannien

Handelsbanken Storbritannien består av den brittiska kontorsrörelsen med fem regionbanker samt av kapitalförvaltaren Heartwood. Dessutom ingår Handelsbanken Finans verksamhet i Storbritannien. I Handelsbanken utgår verksamheten från kontoren som har ansvar för bankens samtliga kunder. Regionbankerna tillhandahåller banktjänster på 204 kontor i hela Storbritannien.

RESULTATRÄKNING

mkr	Kv 2 2016	Kv 1 2016	För- ändr.	Kv 2 2015	För- ändr.	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015	För- ändr.	Helår 2015
Räntenetto	1 102	1 116	-1%	1 140	-3%	2 218	2 197	1%	4 570
Provisionsnetto	132	119	11%	105	26%	251	208	21%	452
Nettoresultat av finansiella transaktioner	76	50	52%	54	41%	126	103	22%	194
Övriga intäkter	0	1	-100%	2	-100%	1	4	-75%	7
Summa intäkter	1 310	1 286	2%	1 301	1%	2 596	2 512	3%	5 223
Personalkostnader	-462	-473	-2%	-463	0%	-935	-908	3%	-1 870
Övriga kostnader	-105	-106	-1%	-99	6%	-211	-190	11%	-429
Internt köpta och sålda tjänster	-137	-120	14%	-109	26%	-257	-210	22%	-455
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-11	-13	-15%	-5	120%	-24	-10	140%	-30
Summa kostnader	-715	-712	0%	-676	6%	-1 427	-1 318	8%	-2 784
Resultat före kreditförluster	595	574	4%	625	-5%	1 169	1 194	-2%	2 439
Kreditförluster, netto	-26	-41	-37%	-7	271%	-67	-102	-34%	-224
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	-1	3		-8	-88%	2	-9		-12
Rörelseresultat	568	536	6%	610	-7%	1 104	1 083	2%	2 203
Resultatutdelning	7	8	-13%	8	-13%	15	17	-12%	34
Rörelseresultat efter resultatutdelning	575	544	6%	618	-7%	1 119	1 100	2%	2 237
Interna intäkter	-327	-350	7%	-361	9%	-677	-732	8%	-1 481
K/I-tal, %	54,3	55,0		51,6		54,7	52,1		53,0
Kreditförlustnivå, %	0,05	0,08		0,02		0,07	0,12		0,13
Allokerat kapital	10 263	10 911	-6%	10 527	-3%	10 263	10 527	-3%	10 452
Räntabilitet på allokerat kapital, %	17,5	15,6		18,3		16,5	16,9		16,8
Medelantal anställda	1 957	1 912	2%	1 755	12%	1 934	1 722	12%	1 794
Antal kontor	204	200	2%	187	9%	204	187	9%	197

AFFÄRSVOLYMER

Medelvolymer, m GBP	Kv 2 2016	Kv 1 2016	För- ändr.	Kv 2 2015	För- ändr.	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015	För- ändr.	Helår 2015
Utlåning till allmänheten									
Hushåll	5 456	5 288	3%	4 709	16%	5 372	4 620	16%	4 809
Företag	10 847	10 566	3%	9 913	9%	10 706	9 805	9%	10 026
Totalt	16 303	15 854	3%	14 622	11%	16 078	14 425	11%	14 835
Inlåning från allmänheten									
Hushåll	2 425	2 060	18%	1 681	44%	2 242	1 604	40%	1 747
Företag	7 051	6 744	5%	6 628	6%	6 898	6 367	8%	6 576
Totalt	9 476	8 804	8%	8 309	14%	9 140	7 971	15%	8 323

JANUARI – JUNI 2016 JÄMFÖRT MED JANUARI – JUNI 2015

Resultatutveckling

Rörelseresultatet ökade med 2% till 1 104 mkr (1 083). Valutakurseffekter påverkade rörelseresultatet negativt med 67 mkr och i lokal valuta ökade rörelseresultatet med 9%. Resultatet belastades av kostnader för fortsatt expansion och under den senaste tolv månadersperioden öppnades 17 nya kontor. Räntabiliteten uppgick till 16,5% (16,9).

Resultatet före kreditförluster minskade med 2% till 1 169 mkr (1 194) till följd av försvagningen av det brittiska pundet. I lokal valuta ökade resultatet före kreditförluster med 5%, som ett resultat av högre affärsvolymmer.

Räntenettet ökade med 1% till 2 218 mkr (2 197). Valutakurseffekter påverkade räntenettet negativt med 139 mkr och i lokal valuta ökade räntenettet med 8%. Den underliggande tillväxten förklaras främst av ökade affärsvolymmer, där ökade utlåningsvolymmer bidrog med 186 mkr och inlåningsvolymerna med 35 mkr. Lägre utlåningsmarginaler, till följd av ökad konkurrens, påverkade räntenettet negativt med -17 mkr.

Provisionsnettot ökade med 21% till 251 mkr (208). Ökningen förklaras främst av högre utlåningsprovisioner. Kapitalförvaltningsverksamheten bidrog med 120 mkr (122) i kapitalförvaltnings- och rådgivningsprovisioner.

Nettoresultatet av finansiella transaktioner ökade till 126 mkr (103).

Kostnaderna steg med 8% till -1 427 mkr (-1 318). I lokal valuta ökade kostnaderna med 16% och förklaras helt av den expanderande verksamheten.

Medelantalet anställda ökade med 12% till 1 934 medarbetare (1 722).

Kreditförlusterna minskade till -67 mkr (-102) och kreditförlustnivån sjönk till 0,07% (0,12).

Affärsutveckling

Affärsvolymerna fortsatte att öka. Medelvolymen inlåning från hushåll ökade med 40% jämfört med motsvarande period föregående år, medan utlåningen till hushåll ökade med 16%. Totalt ökade medelvolymen utlåning med 11% till 16,1 md GBP, samtidigt som inlåningen växte med 15% till 9,1 md GBP. Relationen utlåning/inlåning uppgick under andra kvartalet till 172%, att jämföras med 176% vid motsvarande kvartal 2015.

Det förvaldade kapitalet i Heartwood uppgick till 2,6 md GBP, att jämföra med 2,5 md GBP vid årsskiftet.

Under andra kvartalet öppnades fyra nya kontor och därmed uppgick antalet öppnade kontor i Storbritannien

till 204. Därutöver har kontorschefer rekryterats för ytterligare tre kontorsetableringar.

Brexit

Vid folkomröstningen i slutet av juni röstade 52% av väljarna för att Storbritannien ska lämna EU. Det råder för närvarande stor oklarhet kring formerna för ett utträde ur EU och när detta kan komma att ske.

Handelsbankens verksamhet i Storbritannien bedrivs så att såväl kapital som likviditet är kurssäkrat i GBP, medan verksamhetens resultat påverkas av valutakursförändringar. Bankens låga risktolerans, goda kapitalisering och starka likviditetssituation gör Handelsbanken väl rustad att verka under betydligt svårare marknadsförutsättningar än de som varit under de senaste åren. Det gäller även om konjunkturen i Storbritannien försvagas till följd av ett kommande utträde ur EU.

Handelsbanken driver framgångsrikt en bankrörelse med lokala kontor över hela landet med kostnader och intäkter i lokal valuta. Handelsbanken hade mycket låga kreditförluster i Storbritannien under finanskrisen jämfört med brittiska banker, och sedan dess har kreditkvaliteten förbättrats ytterligare.

KVARTAL 2 2016 JÄMFÖRT MED KVARTAL 1 2016

Rörelseresultatet ökade med 6% till 568 mkr (536). Valutakurseffekter påverkade med -13 mkr och i lokal valuta ökade rörelseresultatet med 9%. Räntabiliteten uppgick till 17,5% (15,6).

Intäkterna ökade med 2% till 1 310 mkr (1 286). Valutakurseffekter påverkade intäkterna negativt med -31 mkr.

Räntenettet sjönk med 1% till 1 102 mkr (1 116) till följd av valutakursförändringar på -27 mkr. I lokal valuta ökade räntenettet med 1%. Underliggande volymtillväxt motverkas av fortsatt marginalpress på bolån till privatkunder.

Provisionsnettot ökade med 11% till 132 mkr (119), främst till följd av högre betalningsprovisioner.

Nettoresultatet av finansiella transaktioner ökade till 76 mkr (50), främst till följd av en engångsintäkt relaterat till försäljningen av Visa Europe.

Kostnaderna var i stort oförändrade och uppgick till -715 mkr (-712). Justerat för valutakursförändringar ökade kostnaderna med 3%. Medelantalet anställda steg med 2% till 1 957 personer (1 912).

Kreditförlusterna minskade till -26 mkr (-41) och kreditförlustnivån uppgick till 0,05% (0,08).

Handelsbanken Danmark

Handelsbanken Danmark består av kontorsrörelsen i Danmark som är organiserad i en regionbank samt av Handelsbanken Finans och Stadshypoteks verksamheter i Danmark. I Handelsbanken utgår verksamheten från kontoren som har ansvar för bankens samtliga kunder. Regionbanken tillhandahåller ett fullsortiment av banktjänster på 57 kontor i hela Danmark. Handelsbanken Finans erbjuder finansbolagstjänster och arbetar genom bankens kontor.

RESULTATRÄKNING

mkr	Kv 2 2016	Kv 1 2016	För- ändr.	Kv 2 2015	För- ändr.	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015	För- ändr.	Helår 2015
Räntenetto	405	409	-1%	424	-4%	814	843	-3%	1 678
Provisionsnetto	93	98	-5%	114	-18%	191	242	-21%	436
Nettoresultat av finansiella transaktioner	18	17	6%	22	-18%	35	35	0%	77
Övriga intäkter	6	3	100%	5	20%	9	10	-10%	17
Summa intäkter	522	527	-1%	565	-8%	1 049	1 130	-7%	2 208
Personalkostnader	-155	-159	-3%	-152	2%	-314	-307	2%	-629
Övriga kostnader	-41	-44	-7%	-44	-7%	-85	-90	-6%	-178
Internt köpta och sålda tjänster	-69	-69	0%	-73	-5%	-138	-145	-5%	-279
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-4	-3	33%	-3	33%	-7	-7	0%	-15
Summa kostnader	-269	-275	-2%	-272	-1%	-544	-549	-1%	-1 101
Resultat före kreditförluster	253	252	0%	293	-14%	505	581	-13%	1 107
Kreditförluster, netto	-38	-6		-22	73%	-44	-46	-4%	-299
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	1	0		2	-50%	1	2	-50%	8
Rörelseresultat	216	246	-12%	273	-21%	462	537	-14%	816
Resultatutdelning	18	19	-5%	17	6%	37	35	6%	72
Rörelseresultat efter resultatutdelning	234	265	-12%	290	-19%	499	572	-13%	888
Interna intäkter	-95	-104	9%	-81	-17%	-199	-142	-40%	-295
K/I-tal, %	49,8	50,4		46,7		50,1	47,1		48,3
Kreditförlustnivå, %	0,18	0,03		0,11		0,10	0,11		0,37
Allokerat kapital	6 146	6 023	2%	6 387	-4%	6 146	6 387	-4%	6 219
Räntabilitet på allokerat kapital, %	11,9	13,7		14,1		12,8	14,5		11,2
Medelantal anställda	626	626	0%	630	-1%	626	627	0%	631
Antal kontor	57	57	0%	57	0%	57	57	0%	57

AFFÄRSVOLYMER

	Kv 2 2016	Kv 1 2016	För- ändr.	Kv 2 2015	För- ändr.	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015	För- ändr.	Helår 2015
Medelvolymer, md dkr									
Utlåning till allmänheten									
Hushåll	40,1	39,1	3%	36,3	10%	39,6	35,9	10%	36,7
Företag	28,8	28,7	0%	30,3	-5%	28,7	28,8	0%	28,9
Totalt	68,9	67,8	2%	66,6	3%	68,3	64,7	6%	65,6
Inlåning från allmänheten									
Hushåll	12,0	11,3	6%	11,3	6%	11,6	10,7	8%	11,1
Företag	13,5	17,1	-21%	16,6	-19%	15,3	16,2	-6%	16,9
Totalt	25,5	28,4	-10%	27,9	-9%	26,9	26,9	0%	28,0

JANUARI – JUNI 2016 JÄMFÖRT MED JANUARI – JUNI 2015

Resultatutveckling

Rörelseresultatet minskade med 14% till 462 mkr (537), främst till följd av lägre ränte- och provisionsnetto än under motsvarande period föregående år. Valutakurseffekterna var marginella. Räntabiliteten uppgick till 12,8% (14,5).

Räntenettet minskade med 3% till 814 mkr (843). Ökade utlåningsvolymen bidrog positivt med 41 mkr, vilket motverkades av att press på utlåningsmarginalerna påverkade negativt med -54 mkr. Lägre inlåningsmarginaler påverkade räntenettet negativt med -11 mkr. Avgifter för den svenska Resolutionsfonden och insättargarantin belastade räntenettet med -23 mkr (-28).

Provisionsnettot minskade med 21% till 191 mkr (242), främst till följd av en högre aktivitetsnivå under jämförelseperioden.

Nettoresultatet av finansiella transaktioner var oförändrat 35 mkr (35).

Kostnaderna minskade med 1% till -544 mkr (-549).

Kreditförlusterna minskade till -44 mkr (-46) och kreditförlustnivån sjönk till 0,10% (0,11).

Affärsutveckling

Banken fortsatte att ha ett stabilt inflöde av nya kunder och affärsvolymerna fortsatte att öka. Jämfört med motsvarande period föregående år ökade medelvolymen inlåning från hushåll med 8% medan utlåningen till hushåll ökade med 10%. Företagsutlåningen var dock oförändrad medan inlåningen från företag minskade med 6%. Totalt ökade medelvolymen utlåning med 6% till 68,3 md dkr (64,7), medan inlåningen oförändrat uppgick till 26,9 md dkr (26,9).

KVARTAL 2 2016 JÄMFÖRT MED KVARTAL 1 2016

Rörelseresultatet minskade med 12% till 216 mkr (246), till följd av högre kreditförluster. Resultatet före kreditförluster var i stort oförändrat. Valutakurseffekterna var marginella.

Räntenettet minskade med 1% till 405 mkr (409), trots högre utlåningsvolymen, men som ett resultat av fortsatt pressade ut- och inlåningsmarginaler.

Provisionsnettot minskade med 5% till 93 mkr (98) främst till följd av säsongsmässigt högre provisioner under jämförelsekvartalet.

Nettoresultatet av finansiella transaktioner uppgick till 18 mkr (17).

Kostnaderna minskade med 2% till -269 mkr (-275). Kreditförlusterna ökade till -38 mkr (-6) och kreditförlustnivån steg till 0,18% (0,03).

Handelsbanken Finland

Handelsbanken Finland består av kontorsrörelsen i Finland som är organiserad i en regionbank samt av Handelsbanken Finans och Stadshypoteks verksamheter i Finland. I Handelsbanken utgår verksamheten från kontoren som har ansvar för bankens samtliga kunder. Regionbanken tillhandahåller ett fullsortiment av banktjänster på 45 kontor i hela Finland. Handelsbanken Finans erbjuder finansbolagstjänster och arbetar genom bankens kontor.

RESULTATRÄKNING

mkr	Kv 2 2016	Kv 1 2016	För- ändr.	Kv 2 2015	För- ändr.	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015	För- ändr.	Helår 2015
Räntenetto	294	318	-8%	341	-14%	612	683	-10%	1 361
Provisionsnetto	102	93	10%	98	4%	195	198	-2%	387
Nettoresultat av finansiella transaktioner	45	13	246%	16	181%	58	38	53%	60
Övriga intäkter	3	3	0%	7	-57%	6	13	-54%	23
Summa intäkter	444	427	4%	462	-4%	871	932	-7%	1 831
Personalkostnader	-95	-90	6%	-94	1%	-185	-187	-1%	-369
Övriga kostnader	-50	-70	-29%	-42	19%	-120	-80	50%	-161
Internt köpta och sålda tjänster	-60	-58	3%	-61	-2%	-118	-124	-5%	-247
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-3	-3	0%	-3	0%	-6	-5	20%	-11
Summa kostnader	-208	-221	-6%	-200	4%	-429	-396	8%	-788
Resultat före kreditförluster	236	206	15%	262	-10%	442	536	-18%	1 043
Kreditförluster, netto	-11	-23	-52%	-51	-78%	-34	-65	-48%	-83
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	0	0		0		0	0		0
Rörelseresultat	225	183	23%	211	7%	408	471	-13%	960
Resultatutdelning	30	32	-6%	27	11%	62	52	19%	110
Rörelseresultat efter resultatutdelning	255	215	19%	238	7%	470	523	-10%	1 070
Interna intäkter	-62	-85	27%	-93	33%	-147	-192	23%	-367
K/I-tal, %	43,9	48,1		40,9		46,0	40,2		40,6
Kreditförlustnivå, %	0,04	0,08		0,17		0,06	0,11		0,07
Allokerat kapital	5 568	5 970	-7%	5 983	-7%	5 568	5 983	-7%	6 186
Räntabilitet på allokerat kapital, %	14,3	11,2		12,4		12,7	13,6		13,8
Medelantal anställda	496	489	1%	502	-1%	492	492	0%	496
Antal kontor	45	46	-2%	46	-2%	45	46	-2%	46

AFFÄRSVOLYMER

	Kv 2 2016	Kv 1 2016	För- ändr.	Kv 2 2015	För- ändr.	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015	För- ändr.	Helår 2015
Medelvolymer, m euro									
Utlåning till allmänheten									
Hushåll	3 952	3 952	0%	3 948	0%	3 952	3 933	0%	3 947
Företag	8 733	8 742	0%	8 558	2%	8 738	8 631	1%	8 619
Totalt	12 685	12 694	0%	12 506	1%	12 690	12 564	1%	12 566
Inlåning från allmänheten									
Hushåll	1 432	1 381	4%	1 366	5%	1 406	1 359	3%	1 367
Företag	1 766	2 052	-14%	2 384	-26%	1 909	2 407	-21%	2 226
Totalt	3 198	3 433	-7%	3 750	-15%	3 315	3 766	-12%	3 593

JANUARI – JUNI 2016 JÄMFÖRT MED JANUARI – JUNI 2015

Resultatutveckling

Rörelseresultatet minskade med 13% till 408 mkr (471). Valutakurseffekterna var marginella. Räntabiliteten uppgick till 12,7% (13,6).

Intäkterna sjönk med 7%. Räntenettet minskade med 10% och uppgick till 612 mkr (683). Minskningen förklaras främst av minskade utlåningsmarginaler vilka påverkade räntenettet negativt med 58 mkr. Statliga avgifter till Resolutionsfonden och insättargarantin var oförändrade och uppgick till -27 mkr (-27).

Provisionsnettot minskade med 2% till 195 mkr (198) medan nettoresultatet av finansiella transaktioner ökade till 58 mkr (38).

De totala kostnaderna steg med 8% till -429 mkr (-396), vilket främst förklaras av en kostnad av engångskaraktär på -30 mkr under första kvartalet. Personalkostnaderna minskade med 1% och medelantalet anställda uppgick oförändrat till 492 medarbetare (492).

Kreditförlusterna minskade till -34 mkr (-65) och kreditförlustnivån uppgick till 0,06% (0,11).

Affärsutveckling

Medelvolymen inlåning från hushåll ökade med 3%, medan utlåning till hushåll var i stort oförändrad jämfört med motsvarande period föregående år.

Medelvolymen utlåning till företag ökade med 1% samtidigt som företagsinlåningen minskade med 21% till följd av en minskad inlåning från stora företag.

KVARTAL 2 2016 JÄMFÖRT MED KVARTAL 1 2016

Rörelseresultatet ökade med 23% till 225 mkr (183) till följd av högre intäkter, men också till följd av 30 mkr i kostnad av engångskaraktär under jämförelsekvartalet. Även kreditförlusterna minskade. Valutakurseffekterna var marginella.

Räntenettet minskade med 8% och uppgick till 294 mkr (318). Minskningen förklaras av fortsatt press på utlåningsmarginalerna.

Provisionsnettot ökade med 10% till 102 mkr (93), främst till följd av högre kortprovisioner.

Nettoresultatet av finansiella transaktioner ökade till 45 mkr (13) till följd av en engångsintäkt relaterat till försäljningen av Visa Europe.

Kostnaderna minskade med 6% och uppgick till -208 mkr (-221).

Kreditförlusterna minskade till -11 mkr (-23) och kreditförlustnivån uppgick till 0,04% (0,08).

Handelsbanken Norge

Handelsbanken Norge består av kontorsrörelsen i Norge som är organiserad i en regionbank samt av Handelsbanken Finans och Stadshypoteks verksamheter i Norge. I Handelsbanken utgår verksamheten från kontoren som har ansvar för bankens samtliga kunder. Regionbanken tillhandahåller ett fullsortiment av banktjänster på 50 kontor i hela Norge. Handelsbanken Finans erbjuder finansbolagstjänster och arbetar genom bankens kontor.

RESULTATRÄKNING

mkr	Kv 2 2016	Kv 1 2016	För- ändr.	Kv 2 2015	För- ändr.	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015	För- ändr.	Helår 2015
Räntenetto	797	769	4%	840	-5%	1 566	1 675	-7%	3 248
Provisionsnetto	91	84	8%	103	-12%	175	203	-14%	395
Nettoresultat av finansiella transaktioner	30	38	-21%	14	114%	68	43	58%	94
Övriga intäkter	68	4		6		72	9		31
Summa intäkter	986	895	10%	963	2%	1 881	1 930	-3%	3 768
Personalkostnader	-158	-163	-3%	-183	-14%	-321	-367	-13%	-713
Övriga kostnader	-50	-48	4%	-54	-7%	-98	-107	-8%	-207
Internt köpta och sålda tjänster	-90	-86	5%	-95	-5%	-176	-192	-8%	-370
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	4	-3		-4		1	-7		-13
Summa kostnader	-294	-300	-2%	-336	-13%	-594	-673	-12%	-1 303
Resultat före kreditförluster	692	595	16%	627	10%	1 287	1 257	2%	2 465
Kreditförluster, netto	-64	-103	-38%	-44	45%	-167	-139	20%	-222
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	0	0	0%	-		0	-		6
Rörelseresultat	628	492	28%	583	8%	1 120	1 118	0%	2 249
Resultatutdelning	16	23	-30%	15	7%	39	23	70%	57
Rörelseresultat efter resultatutdelning	644	515	25%	598	8%	1 159	1 141	2%	2 306
Interna intäkter	-558	-684	18%	-742	25%	-1 242	-1 460	15%	-2 805
K/I-tal, %	29,3	32,7		34,4		30,9	34,5		34,1
Kreditförlustnivå, %	0,12	0,20		0,09		0,16	0,14		0,11
Allokerat kapital	12 870	13 383	-4%	12 858	0%	12 870	12 858	0%	12 966
Räntabilitet på allokerat kapital, %	15,6	12,0		14,5		13,8	13,3		13,6
Medelantal anställda	658	665	-1%	673	-2%	661	673	-2%	676
Antal kontor	50	50	0%	51	-2%	50	51	-2%	50

AFFÄRSVOLYMER

	Kv 2 2016	Kv 1 2016	För- ändr.	Kv 2 2015	För- ändr.	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015	För- ändr.	Helår 2015
Medelvolymer, md nkr									
Utlåning till allmänheten									
Hushåll	85,3	84,3	1%	80,5	6%	84,8	80,0	6%	81,3
Företag	142,7	139,4	2%	118,2	21%	141,0	117,3	20%	120,5
Totalt	228,0	223,7	2%	198,7	15%	225,8	197,3	14%	201,8
Inlåning från allmänheten									
Hushåll	19,1	18,6	3%	17,1	12%	18,9	16,9	12%	17,3
Företag	44,2	40,8	8%	54,6	-19%	42,5	55,0	-23%	51,1
Totalt	63,3	59,4	7%	71,7	-12%	61,4	71,9	-15%	68,4

JANUARI – JUNI 2016 JÄMFÖRT MED JANUARI – JUNI 2015

Resultatutveckling

Rörelseresultatet var i stort oförändrat och uppgick till 1 120 mkr (1 118) men påverkades negativt av försvagningen av den norska kronan. I lokal valuta förbättrades rörelseresultatet med 10%.

Räntabiliteten uppgick till 13,8% (13,3).

Intäkterna minskade med 3% men steg med 7% justerat för valutakurseffekter. Räntenettet minskade med 7% till 1 566 mkr (1 675). Utlåningsmarginalerna minskade med 163 mkr samtidigt som ökade utlåningsvolymer bidrog positivt till räntenettet med 144 mkr. Pressen på utlåningsmarginalerna motverkades delvis av att inlåningsmarginalerna steg med 77 mkr. Avgifterna för den svenska Resolutionsfonden och insättargarantin belastade räntenettet med -53 mkr (-51).

Provisionsnettot minskade med 14% till 175 mkr (203). Justerat för valutakursförändringar minskade provisionsnettot med 6%, främst till följd av lägre ut- och inlåningsprovisioner.

Övriga intäkter ökade till 72 mkr (9). Ökningen förklaras av utdelning från Visa Norge FLI, hänförligt till Visa Inc.'s förvärv av Visa Europe.

Kostnaderna minskade med 12%, eller 79 mkr, till -594 mkr (-673). Valutakurseffekter minskade kostnaderna med 54 mkr. Personalkostnaderna, uttryckt i lokal valuta, minskade med 4% och medelantal anställda sjönk till 661 medarbetare (673).

Kreditförlusterna ökade något till -167 mkr (-139) och kreditförlustnivån uppgick till 0,16% (0,14).

Affärsutveckling

Affärsvolymerna fortsatte att öka. Medelvolymen inlåning från hushåll växte med 12%, medan utlåningen till hushåll ökade med 6%.

Totalt ökade medelvolymen utlåning med 14% till 225,8 md nkr (197,3), medan den totala inlåningen minskade med 15% till följd av minskad inlåning från företag.

KVARTAL 2 2016 JÄMFÖRT MED KVARTAL 1 2016

Rörelseresultatet ökade med 28% till 628 mkr (492).

Räntenettet ökade med 4%, eller 28 mkr, till 797 mkr (769). Valutakurseffekter påverkade positivt med 12 mkr. Uttryckt i lokal valuta ökade räntenettet med 2%. Högre utlåningsmarginaler förbättrade räntenettet med 28 mkr, medan lägre inlåningsmarginaler påverkade negativt med -2 mkr.

Provisionsnettot ökade med 8% till 91 mkr (84) bland annat till följd av högre ut- och inlåningsprovisioner, men även fond- och betalningsprovisionerna ökade.

Nettoreultatet av finansiella transaktioner minskade till 30 mkr (38).

Kostnaderna minskade med 2% till -294 mkr (-300). Personalkostnaderna minskade med 3%, bland annat som en följd av att medelantalet anställda minskade till 658 medarbetare (665).

Kreditförlusterna minskade till -64 mkr (-103) och kreditförlustnivån uppgick till 0,12% (0,20).

Handelsbanken Nederländerna

Handelsbanken Nederländerna består av kontorsrörelsen i Nederländerna som är organiserad i en regionbank. Regionbanken tillhandahåller banktjänster på 23 kontor i Nederländerna.

RESULTATRÄKNING

mkr	Kv 2 2016	Kv 1 2016	För- ändr.	Kv 2 2015	För- ändr.	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015	För- ändr.	Helår 2015
Räntenetto	100	95	5%	81	23%	195	156	25%	328
Provisionsnetto	6	5	20%	5	20%	11	12	-8%	23
Nettoresultat av finansiella transaktioner	0	1	-100%	1	-100%	1	1	0%	5
Övriga intäkter	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa intäkter	106	101	5%	87	22%	207	169	22%	356
Personalkostnader	-45	-44	2%	-36	25%	-89	-74	20%	-158
Övriga kostnader	-16	-8	100%	-10	60%	-24	-18	33%	-37
Internt köpta och sålda tjänster	-19	-20	-5%	-21	-10%	-39	-43	-9%	-84
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-2	-1	100%	-1	100%	-3	-1	200%	-3
Summa kostnader	-82	-73	12%	-68	21%	-155	-136	14%	-282
Resultat före kreditförluster	24	28	-14%	19	26%	52	33	58%	74
Kreditförluster, netto	1	0	-	-3	-	1	-3	-	-2
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rörelseresultat	25	28	-11%	16	56%	53	30	77%	72
Resultatutdelning	2	0	-	0	-	2	0	-	0
Rörelseresultat efter resultatutdelning	27	28	-4%	16	69%	55	30	83%	72
Interna intäkter	-56	-52	-8%	-43	-30%	-108	-80	-35%	-175
K/I-tal, %	75,9	72,3	-	78,2	-	74,2	80,5	-	79,2
Kreditförlustnivå, %	-0,02	0,00	-	0,06	-	-0,01	0,03	-	0,01
Allokerat kapital	956	921	4%	846	13%	956	846	13%	851
Räntabilitet på allokerat kapital, %	8,6	9,8	-	5,8	-	9,2	5,3	-	6,4
Medelantal anställda	188	181	4%	153	23%	185	149	24%	159
Antal kontor	23	23	0%	22	5%	23	22	5%	23

AFFÄRSVOLYMER

Medelvolymer, m euro	Kv 2 2016	Kv 1 2016	För- ändr.	Kv 2 2015	För- ändr.	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015	För- ändr.	Helår 2015
Utlåning till allmänheten									
Hushåll	1 367	1 238	10%	980	39%	1 302	940	39%	1 022
Företag	1 397	1 273	10%	1 132	23%	1 335	1 124	19%	1 149
Totalt	2 764	2 511	10%	2 112	31%	2 637	2 064	28%	2 171
Inlåning från allmänheten									
Hushåll	58	53	9%	47	23%	55	48	15%	47
Företag	440	408	8%	698	-37%	424	755	-44%	703
Totalt	498	461	8%	745	-33%	479	803	-40%	750

JANUARI – JUNI 2016 JÄMFÖRT MED JANUARI – JUNI 2015

Resultatutveckling

Rörelseresultatet förbättrades med 77% till 53 mkr (30), framförallt som ett resultat av fortsatt växande affärsvolymerna. Intäkterna steg med 22% samtidigt som kostnaderna ökade med 14%. Räntabiliteten uppgick till 9,2% (5,3).

Räntenettet steg med 25% till 195 mkr (156). Ökade utlåningsvolymerna bidrog med 37 mkr och högre utlåningsmarginaler med 1 mkr. Högre inlåningsmarginaler förbättrade räntenettet med 1 mkr.

Provisionsnettot uppgick till 11 mkr (12).

Kostnaderna steg med 14% till -155 mkr (-136) till följd av den fortsatta expansionen. K/I-talet förbättrades till 74,2% (80,5). Medelantalet anställda ökade med 24% till 185 (149).

Återvinningar av tidigare reserverade kreditförluster uppgick netto till 1 mkr (-3) och kreditförlustnivån var -0,01% (0,03).

Affärsutveckling

Medelvolymerna utlåning till hushåll ökade med 39% till 1 302 m euro (940), medan inlåningen från hushåll steg med 15% till 55 m euro (48). Utlåningen till företag steg med 19% till 1 335 m euro (1 124). Som en följd av neddragna affärsvolymerna mot ett fåtal stora företag minskade medelvolymerna inlåning från företag med 44% till 424 m euro (755). Affärsvolymerna från små och medelstora företag fortsatte att växa.

Banken hade 23 kontor i Nederländerna och en kontorschef har rekryterats för en kommande kontorsetablering i Roermond.

Handelsbanken slöt i april ett avtal om att förvärva den nederländska kapitalförvaltaren Optimix. Bolaget är framförallt aktivt inom diskretionär kapitalförvaltning och har ett förvaltad kapital på 2 md euro, inklusive egna fonder. Affären, som kräver myndighetsgodkännanden, förväntas slutföras under det tredje kvartalet 2016.

KVARTAL 2 2016 JÄMFÖRT MED KVARTAL 1 2016

Rörelseresultatet minskade med 11% till 25 mkr (28) till följd av kostnader av engångskaraktär.

Intäkterna ökade med 5% till 106 mkr (101). Räntenettet steg med 5%, främst till följd av att medelvolymerna utlåning steg med 10% under kvartalet.

Kostnaderna ökade med 12% till -82 mkr (-73), främst till följd av kostnader i samband med förvärvet av Optimix. Personalkostnaderna steg med 2%. Medelantalet anställda ökade till 188 medarbetare (181).

Återvinningar av tidigare reserverade kreditförluster uppgick till 1 mkr (0).

Handelsbanken Capital Markets

Handelsbanken Capital Markets omfattar Markets & Asset Management, Pension & Life, Handelsbanken International samt Business Support och har medarbetare i 24 länder.

Markets & Asset Management erbjuder ett komplett utbud av produkter och tjänster kopplade till riskhantering, värdepapper, derivat, fonder, analys, debt capital markets och corporate finance samt samordnar bankens erbjudande inom sparområdet.

Pension & Life omfattar dotterbolaget Handelsbanken Liv och erbjuder pensionslösningar och andra trygghetslösningar för privat- och företagskunder.

Handelsbanken International omfattar bankens kontor och representantkontor i 19 länder utanför bankens hemmamarknader samt enheterna Financial Institutions (globala banksamarbeten) och Transaction Banking (cash management, trade finance och exportfinansiering).

En stor del av intäkterna från Handelsbanken Capital Markets produkter, bland annat kapitalförvaltningsprovisioner och intäkter från valutaväxlingar, bokförs direkt i kontorsrörelsen på kundansvarigt kontor och ingår således inte i resultaträkningen nedan.

RESULTATRÄKNING

mkr	Kv 2 2016	Kv 1 2016	För- ändr.	Kv 2 2015	För- ändr.	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015	För- ändr.	Helår 2015
Räntenetto	134	137	-2%	148	-9%	271	311	-13%	641
Provisionsnetto	771	742	4%	744	4%	1 513	1 480	2%	2 972
Nettoresultat av finansiella transaktioner	338	240	41%	330	2%	578	763	-24%	1 226
Riskresultat försäkring	35	76	-54%	55	-36%	111	81	37%	157
Övriga intäkter	1	2	-50%	2	-50%	3	3	0%	10
Summa intäkter	1 279	1 197	7%	1 279	0%	2 476	2 638	-6%	5 006
Personalkostnader	-597	-610	-2%	-629	-5%	-1 207	-1 261	-4%	-2 447
Övriga kostnader	-217	-212	2%	-215	1%	-429	-431	0%	-857
Internt köpta och sålda tjänster	-22	0		-22	0%	-22	-28	-21%	-86
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-19	-20	-5%	-18	6%	-39	-37	5%	-79
Summa kostnader	-855	-842	2%	-884	-3%	-1 697	-1 757	-3%	-3 469
Resultat före kreditförluster	424	355	19%	395	7%	779	881	-12%	1 537
Kreditförluster, netto	-7	10		4		3	1	200%	-4
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	0	0		0		0	0		0
Rörelseresultat	417	365	14%	399	5%	782	882	-11%	1 533
Resultatutdelning	-297	-284	5%	-291	2%	-581	-547	6%	-1 209
Rörelseresultat efter resultatutdelning	120	81	48%	108	11%	201	335	-40%	324
Interna intäkter	-702	-579	-21%	-587	-20%	-1 281	-1 197	-7%	-2 347
K/I-tal, %	87,1	92,2		89,5		89,6	84,0		91,4
Kreditförlustnivå, %	0,06	-0,08		-0,03		-0,01	0,00		0,01
Allokerat kapital	5 038	4 981	1%	5 572	-10%	5 038	5 572	-10%	5 671
Räntabilitet på allokerat kapital, %	7,5	5,0		6,1		6,3	8,9		4,5
Medelantal anställda	1 681	1 720	-2%	1 761	-5%	1 700	1 772	-4%	1 766

För ytterligare finansiell information om de olika affärsområdena inom Handelsbanken Capital Markets hänvisas till Faktaboken som finns tillgänglig på handelsbanken.se/ir.

JANUARI – JUNI 2016 JÄMFÖRT MED JANUARI – JUNI 2015

Resultatutveckling

Rörelseresultatet minskade med 11% till 782 mkr (882). De totala intäkterna minskade med 6% till 2 476 mkr (2 638), framförallt till följd av att en lägre aktivitetsnivå i marknaden minskade nettoresultatet av finansiella transaktioner till 578 mkr (763).

Provisionsnettot ökade med 2% till 1 513 mkr (1 480). Rådgivnings- och kapitalförvaltningsprovisioner samt ränterelaterat courtage ökade medan övriga courtage-intäkter minskade.

De totala kostnaderna sjönk med 3% till -1 697 mkr (-1 757). Minskningen förklaras främst av att personalkostnaderna sjönk med 4% till -1 207 mkr (-1 261) till följd av att medelantalet anställda minskade med 4% till 1 700 (1 772).

Kreditförlusterna utgjordes av nettoåtervinningar på 3 mkr (1) och kreditförlustnivån uppgick till -0,01 (0,00).

Affärsutveckling

Kapitalförvaltningsverksamheten fortsatte att utvecklas positivt och nettosparandet i Handelsbankens fonder i Sverige uppgick under året till 5,5 mdkr, samtidigt som det totala nettosparandet på den svenska fondmarknaden uppgick till 0,2 mdkr. Xact Kapitalförvaltning var även under perioden största aktör avseende nordiska börs-handlade fonder.

Fondanalysföretaget Morningstar gav Handelsbankens fonder högst snittbetyg av de 30 största fondförvaltarna i Sverige i sin treåriga rating av fonder på den svenska marknaden. Den totala fondvolymen, inklusive

börshandlade fonder, ökade från motsvarande period föregående år till 387 mdkr (373). Det förvaltade kapitalet i Handelsbanken Liv uppgick till 111 mdkr (112).

Corporate Finance-affären utvecklades bra och banken var under första halvåret störst på nyemissioner i Sverige och även största nordiska aktör avseende köp och försäljning (M&A) av företag i Sverige. Även rådgivningsaffären i Danmark och Finland utvecklades positivt under första halvåret. Bankens affärsvolymmer på marknaden för kapitalmarknadsfinansieringar utvecklades väl och under året arrangerade banken 69 obligationsemissioner till ett värde av 9,6 md euro (4,5).

Medelvolymen utlåning i Handelsbanken International, det vill säga verksamhet utanför bankens hemmamarknader, ökade med 4% jämfört med motsvarande period föregående år till 35,1 mdkr (33,8). Inlåningen minskade under samma period med 30% till 44,5 mdkr (63,4).

KVARTAL 2 2016 JÄMFÖRT MED KVARTAL 1 2016

Rörelseresultatet ökade med 14% till 417 mkr (365), till följd av högre intäkter. De totala intäkterna ökade med 7% till 1 279 mkr (1 197). Ett högre nettoresultat av finansiella transaktioner samt högre provisionsnetto bidrog till intäktsökningen.

De totala kostnaderna ökade med 2% till -855 mkr (-842). Personalkostnaderna sjönk med 2% som en effekt av att medelantalet anställda minskade med 2% till 1 681 medarbetare (1 720).

Kreditförlusterna uppgick till -7 mkr (10), motsvarande en kreditförlustnivå på 0,06% (-0,08).

Övriga enheter som inte redovisas i segmenten

Nedan redovisas intäkter och kostnader hänförliga till finansförvaltning och centrala stabsavdelningar samt avsättningar till vinstandelsstiftelsen Oktogonen. Dessutom redovisas realisationsresultat, utdelningar samt andra intäkter och kostnader som inte kan hänföras till något segment.

RESULTATRÄKNING

mkr	Kv 2 2016	Kv 1 2016	För- ändr.	Kv 2 2015	För- ändr.	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015	För- ändr.	Helår 2015
Räntenetto	163	192	-15%	145	12%	355	284	25%	636
Provisionsnetto	5	25	-80%	3	67%	30	4		36
Nettoresultat av finansiella transaktioner	-226	671		-124	-82%	445	-343		569
Andelar i intresseföretags resultat	13	2		9	44%	15	10	50%	17
Övriga intäkter	181	14		301	-40%	195	313	-38%	345
Summa intäkter	136	904	-85%	334	-59%	1 040	268	288%	1 603
Personalkostnader	-459	-469	-2%	-609	-25%	-928	-1 266	-27%	-2 651
Övriga kostnader	-557	-535	4%	-569	-2%	-1 092	-1 075	2%	-2 171
Internt köpta och sålda tjänster	1 074	1 011	6%	1 027	5%	2 085	2 071	1%	4 116
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-67	-62	8%	-67	0%	-129	-137	-6%	-248
Summa kostnader	-9	-55	-84%	-218	-96%	-64	-407	-84%	-954
Resultat före kreditförluster	127	849	-85%	116	9%	976	-139		649
Kreditförluster, netto									
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	0	5	-100%	7	-100%	5	7		7
Rörelseresultat	127	854	-85%	123	3%	981	-132		656
Resultatutdelning	0	0		0	0%	0	0	0%	1
Rörelseresultat efter resultatutdelning	127	854	-85%	123	3%	981	-132		657
Interna intäkter	1 679	1 965	-15%	1 883	-11%	3 644	3 854	-5%	7 424
Medelantal anställda	1 810	1 830	-1%	1 837	-1%	1 821	1 856	-2%	1 829

JANUARI – JUNI 2016 JÄMFÖRT MED JANUARI – JUNI 2015

Rörelseresultatet steg till 981 mkr (-132). Ökningen förklaras framförallt av realisationsvinster från försäljning av aktier, vilka uppgick till 812 mkr (-) samt av att ingen avsättning gjorts till vinstandelsstiftelsen Oktogonen (-398). Medelantalet anställda minskade till 1 821 medarbetare (1 856).

KVARTAL 2 2016 JÄMFÖRT MED KVARTAL 1 2016

Rörelseresultatet minskade till 127 mkr (854), framförallt till följd av att 812 mkr i reavinster vid försäljning av aktier bokfördes i jämförelsekvartalet. Ingen avsättning gjordes till vinstandelsstiftelsen Oktogonen (-). Medelantalet anställda uppgick till 1 810 medarbetare (1 830).

NYCKELTAL – KONCERNEN

	Kv 2 2016	Kv 1 2016	Kv 2 2015	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015	Helår 2015
Räntabilitet på eget kapital, total verksamhet*	14,2%	13,1%	14,5%	13,7%	13,5%	13,5%
Räntabilitet på eget kapital, kvarvarande verksamhet*	14,2%	13,1%	14,4%	13,7%	13,4%	13,4%
K/I-tal kvarvarande verksamhet	44,5%	49,8%	45,1%	47,2%	45,5%	45,3%
K/I-tal kvarvarande verksamhet, inkl kreditförluster	46,8%	51,6%	48,6%	49,2%	48,8%	49,3%
Resultat per aktie, total verksamhet, kr	2,19	2,12	2,19	4,31	4,24	8,57
- efter utspädning	2,15	2,07	2,14	4,22	4,15	8,39
Ordinarie utdelning, kr						4,50
Total utdelning, kr						6,00
Justerat eget kapital per aktie, kr**	62,83	60,88	63,32	62,83	63,32	65,14
Kärnprimärkapitalrelation, CRD IV	23,0%	22,7%	21,3%	23,0%	21,3%	21,2%
Total kapitalrelation, CRD IV	28,9%	28,8%	28,4%	28,9%	28,4%	27,2%
Kapitalbas i förhållande till kapitalkrav enligt Basel I-golv	142%	139%	149%	142%	149%	137%
Medelantal anställda, kvarvarande verksamhet	11 716	11 835	11 696	11 775	11 657	11 819
Antal kontor i Sverige	463	463	463	463	463	463
Antal kontor utanför Sverige	392	389	380	392	380	386

* Vid beräkning av räntabilitet på eget kapital justeras eget kapital för påverkan av orealiserade värdeförändringar på finansiella tillgångar klassificerade som "Tillgängliga för försäljning" och för kassaflödessäkringar samt omvärderingseffekter av förmånsbestämda pensionsplaner.

** Vid beräkning av eget kapital per aktie justeras eget kapital för påverkan av kassaflödessäkringar samt för utspädnings effekter.

Utöver finansiella definitioner enligt IFRS, används alternativa nyckeltal för att beskriva den underliggande verksamhetens utveckling och öka jämförbarheten mellan perioder. För definitioner och beräkning av dessa nyckeltal hänvisas till Faktaboken som finns tillgänglig på handelsbanken.se/ir.

HANDELSBANKSAKTIE

	Kv 2 2016	Kv 1 2016	Kv 2 2015	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015	Helår 2015
Antal konverterade aktier	28 800 955	-	4 475	28 800 955	15 311	18 925
Antal återköpta aktier	-	-	-	-	-	-
Innehav av egna aktier i handelslager, ultimo	-	-	-	-	-	-
Antal utestående aktier efter återköp och avdrag för handelslager, ultimo	1 935 847 037	1 907 046 082	1 907 042 468	1 935 847 037	1 907 042 468	1 907 046 082
Antal utestående aktier efter utspädning, ultimo	1 975 789 501	1 976 193 169	1 973 425 509	1 975 789 501	1 973 425 509	1 972 745 117
Genomsnittligt antal under perioden konverterade aktier	12 852 916	-	12 841	6 426 458	7 713	12 028
Genomsnittligt innehav av egna aktier (återköpta och innehav i handelslager)	-	-	-	-	-	-
Genomsnittligt antal utestående aktier	1 919 898 998	1 907 027 157	1 907 039 998	1 913 472 540	1 907 034 870	1 907 039 185
- efter utspädning	1 976 193 169	1 972 726 192	1 974 008 668	1 972 745 117	1 971 862 552	1 971 862 552
Börskurs SHB A per ultimo, kr	101,80	103,30	121,00	101,80	121,00	112,90
Börsvärde per ultimo, mdkr	197	197	231	197	231	215

Finansiella rapporter i sammandrag – Koncernen

RESULTATRÄKNING – KONCERNEN

mkr		Kv 2 2016	Kv 1 2016	För- ändr.	Kv 2 2015	För- ändr.	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015	För- ändr.	Helår 2015
Ränteintäkter		9 451	10 336	-9%	10 646	-11%	19 787	22 076	-10%	43 052
Räntekostnader		-2 643	-3 541	-25%	-3 627	-27%	-6 184	-8 141	-24%	-15 312
Räntenetto	Not 2	6 808	6 795	0%	7 019	-3%	13 603	13 935	-2%	27 740
Provisionsnetto	Not 3	2 280	2 170	5%	2 359	-3%	4 450	4 669	-5%	9 320
Nettoresultat av finansiella transaktioner	Not 4	523	1 162	-55%	451	16%	1 685	879	92%	2 608
Riskresultat försäkring		35	76	-54%	55	-36%	111	81	37%	157
Övriga utdelningsintäkter		222	3		275	-19%	225	278	-19%	281
Andelar i intresseföretags resultat		13	2		9	44%	15	10	50%	17
Övriga intäkter		41	35	17%	53	-23%	76	114	-33%	213
Summa intäkter		9 922	10 243	-3%	10 221	-3%	20 165	19 966	1%	40 336
Personalkostnader		-2 952	-3 668	-20%	-3 149	-6%	-6 620	-6 275	5%	-12 581
Övriga kostnader	Not 5	-1 346	-1 303	3%	-1 336	1%	-2 649	-2 564	3%	-5 203
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar		-119	-125	-5%	-122	-2%	-244	-249	-2%	-487
Summa kostnader		-4 417	-5 096	-13%	-4 607	-4%	-9 513	-9 088	5%	-18 271
Resultat före kreditförluster		5 505	5 147	7%	5 614	-2%	10 652	10 878	-2%	22 065
Kreditförluster, netto	Not 6	-229	-187	22%	-359	-36%	-416	-664	-37%	-1 597
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar		1	7	-86%	1	0%	8	-3		7
Rörelseresultat		5 277	4 967	6%	5 256	0%	10 244	10 211	0%	20 475
Skatter		-1 091	-929	17%	-1 110	-2%	-2 020	-2 173	-7%	-4 277
Periodens resultat från kvarvarande verksamhet		4 186	4 038	4%	4 146	1%	8 224	8 038	2%	16 198
Periodens resultat hänförligt till avvecklad verksamhet, efter skatt	Not 7	8	5	60%	27	-70%	13	46	-72%	145
Periodens resultat		4 194	4 043	4%	4 173	1%	8 237	8 084	2%	16 343
Varav tillhör										
Aktieägare i Svenska Handelsbanken AB		4 194	4 042	4%	4 173	1%	8 236	8 084	2%	16 342
Minoritet		0	1		0		1	0		1

RESULTAT PER AKTIE – KONCERNEN

	Kv 2 2016	Kv 1 2016	För- ändr.	Kv 2 2015	För- ändr.	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015	För- ändr.	Helår 2015
Periodens resultat, tillhörande aktieägarna i Svenska Handelsbanken AB	4 194	4 042	4%	4 173	1%	8 236	8 084	2%	16 342
- varav räntekostnad på konvertibla skuldebrev efter skatt	-41	-46	-11%	-52	-21%	-87	-107	-19%	-199
Genomsnittligt antal utestående aktier, miljoner	1 919,9	1 907,0		1 907,0		1 913,5	1 907,0		1 907,0
Genomsnittligt antal utestående aktier efter utspädning, miljoner	1 976,2	1 972,7		1 974,0		1 972,7	1 971,9		1 971,9
Resultat per aktie, kvarvarande verksamhet, kr	2,18	2,12	3%	2,18	0%	4,30	4,22	2%	8,49
- efter utspädning	2,14	2,07	3%	2,13	0%	4,21	4,13	2%	8,32
Resultat per aktie, avvecklad verksamhet, kr	0,01	0,00		0,01	0%	0,01	0,02	-50%	0,08
- efter utspädning	0,01	0,00		0,01	0%	0,01	0,02	-50%	0,07
Resultat per aktie, total verksamhet, kr	2,19	2,12	3%	2,19	0%	4,31	4,24	2%	8,57
- efter utspädning	2,15	2,07	4%	2,14	0%	4,22	4,15	2%	8,39

Resultat per aktie efter utspädning beräknas genom att ta hänsyn till effekterna av en konvertering av utestående konvertibla skuldebrev. Det innebär att genomsnittligt antal aktier justeras med potentiella aktier och att periodens resultat justeras med periodens räntekostnad på utestående konvertibla skuldebrev efter skatt.

TOTALRESULTAT – KONCERNEN

mkr	Kv 2 2016	Kv 1 2016	För- ändr.	Kv 2 2015	För- ändr.	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015	För- ändr.	Helår 2015
Periodens resultat	4 194	4 043	4%	4 173	1%	8 237	8 084	2%	16 343
Övrigt totalresultat									
Poster som inte omklassificeras till periodens resultat									
Förmånsbestämda pensionsplaner	-2 597	1 501		-2 500	-4%	-1 096	-1 265	13%	-3 152
Skatt på poster som inte omklassificeras till periodens resultat	568	-328		548	4%	240	272	-12%	688
Summa poster som inte omklassificeras till periodens resultat	-2 029	1 173		-1 952	-4%	-856	-993	14%	-2 464
Poster som kan komma att omklassificeras till periodens resultat									
Kassaflödessäkringar	1 442	3 526	-59%	-2 853		4 968	-1 602		-501
Instrument tillgängliga för försäljning	529	-1 101		18		-572	1 433		682
Periodens omräkningsdifferens	1 063	-1 018		-596		45	1 200	-96%	-1 713
<i>varav säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet</i>	<i>-10</i>	<i>-208</i>	<i>95%</i>	<i>-266</i>	<i>96%</i>	<i>-218</i>	<i>624</i>		<i>-394</i>
Skatt på poster som kan komma att omklassificeras till periodens resultat	-316	-672	53%	689		-988	143		215
<i>varav kassaflödessäkringar</i>	<i>-317</i>	<i>-776</i>	<i>59%</i>	<i>627</i>		<i>-1 093</i>	<i>352</i>		<i>110</i>
<i>varav instrument tillgängliga för försäljning</i>	<i>-1</i>	<i>58</i>		<i>3</i>		<i>57</i>	<i>-72</i>		<i>18</i>
<i>varav säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet</i>	<i>2</i>	<i>46</i>	<i>-96%</i>	<i>59</i>	<i>-97%</i>	<i>48</i>	<i>-137</i>		<i>87</i>
Summa poster som kan komma att omklassificeras till periodens resultat	2 718	735	270%	-2 742		3 453	1 174	194%	-1 317
Summa övrigt totalresultat	689	1 908	-64%	-4 694		2 597	181		-3 781
Periodens totalresultat	4 883	5 951	-18%	-521		10 834	8 265	31%	12 562
Periodens totalresultat hänförligt till									
Aktieägare i Svenska Handelsbanken AB	4 883	5 950	-18%	-521		10 833	8 265	31%	12 562
Minoritet	0	1	-100%	0	0%	1	0		0

Avvecklad verksamhet påverkar endast raderna Periodens omräkningsdifferens och Förmånsbestämda pensionsplaner i Övrigt totalresultat.

Första halvåret 2016 uppgick Övrigt totalresultat till 2 597 mkr (181) efter skatt. Resultaten av samtliga poster inom Övrigt totalresultat kan för enskilda perioder vara volatila till följd av förändringar i diskonteringsränta, valutakurser och inflation.

Pensionsskulden för de förmånsbestämda pensionsplanerna har ökat, vilket påverkar Övrigt totalresultat negativt med 856 mkr efter skatt jämfört med jämförelseperioden då effekten var negativ med 993 mkr efter skatt. Den huvudsakliga orsaken till årets förändring är en minskning av diskonteringsräntan till 2,00% jämfört med 2,25% vid årsskiftet avseende det svenska pensionsåtagandet.

Merparten av koncernens långfristiga upplåning är säkrad med derivat där samtliga kassaflöden är matchade fram till förfall. I kassaflödessäkringar hanteras risken för variationer i kassaflöden hänförliga till förändringar i rörlig ränta och valuta på ut- och upplåning. Underliggande upplåning och den tillgång som finansieras värderas till upplupet anskaffningsvärde, medan derivaten som säkrar dessa poster marknadsvärderas. Resultateffekten av

marknadsvärderingen redovisas under posten Kassaflödessäkringar. Över tid går dessa värden till noll vid förfall för varje enskild säkring men innebär volatilitet i Övrigt totalresultat under löptiden. Sådana värdeförändringar på säkringsderivat i kassaflödessäkringar har påverkat Övrigt totalresultat med 3 875 mkr (-1 250) efter skatt. Värdeförändringarna härrör i viss mån från valutakursförändringar, men framförallt av sjunkande diskonteringsräntor i utländsk valuta.

Orealiserade värdeförändringar på finansiella tillgångar som klassificerats som tillgängliga för försäljning har påverkat Övrigt totalresultat med -515 mkr (1 361) efter skatt under året. Det negativa resultatet förklaras främst av att vinster från försäljning av aktier på 909 mkr har realiserats i resultaträkningen.

Orealiserade valutakurseffekter för omräkning av utländska filialer och dotterbolag till koncernens rapporteringsvaluta samt effekten av säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet har påverkat Övrigt totalresultat under året med 93 mkr (1 063) efter skatt.

UTVECKLING PER KVARTAL – KONCERNEN

mkr	Kv 2 2016	Kv 1 2016	Kv 4 2015	Kv 3 2015	Kv 2 2015
Ränteintäkter	9 451	10 336	10 540	10 436	10 646
Räntekostnader	-2 643	-3 541	-3 569	-3 602	-3 627
Räntenetto	6 808	6 795	6 971	6 834	7 019
Provisionsnetto	2 280	2 170	2 343	2 308	2 359
Nettoresultat av finansiella transaktioner	523	1 162	1 503	226	451
Riskresultat försäkring	35	76	36	40	55
Övriga utdelningsintäkter	222	3	2	1	275
Andelar i intresseföretags resultat	13	2	-11	18	9
Övriga intäkter	41	35	65	34	53
Summa intäkter	9 922	10 243	10 909	9 461	10 221
Personalkostnader	-2 952	-3 668	-3 353	-2 953	-3 149
Övriga kostnader	-1 346	-1 303	-1 442	-1 197	-1 336
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-119	-125	-112	-126	-122
Summa kostnader	-4 417	-5 096	-4 907	-4 276	-4 607
Resultat före kreditförluster	5 505	5 147	6 002	5 185	5 614
Kreditförluster, netto	-229	-187	-475	-458	-359
Vinster/förluster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	1	7	6	4	1
Rörelseresultat	5 277	4 967	5 533	4 731	5 256
Skatter	-1 091	-929	-1 076	-1 028	-1 110
Periodens resultat från kvarvarande verksamhet	4 186	4 038	4 457	3 703	4 146
Periodens resultat hänförligt till avvecklad verksamhet, efter skatt	8	5	44	55	27
Periodens resultat	4 194	4 043	4 501	3 758	4 173
Resultat per aktie, kvarvarande verksamhet, kr	2,18	2,12	2,34	1,94	2,18
- efter utspädning	2,14	2,07	2,28	1,90	2,13
Resultat per aktie, avvecklad verksamhet, kr	0,01	0,00	0,02	0,03	0,01
- efter utspädning	0,01	0,00	0,02	0,03	0,01
Resultat per aktie, total verksamhet, kr	2,19	2,12	2,36	1,97	2,19
- efter utspädning	2,15	2,07	2,30	1,93	2,14

BALANSRÄKNING – KONCERNEN

mkr		30 jun 2016	31 mar 2016	31 dec 2015	30 sep 2015	30 jun 2015
Tillgångar						
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker		501 744	463 957	202 630	452 271	447 289
Övrig utlåning till centralbanker	Not 8	81 267	43 790	34 118	74 145	106 646
Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.		117 753	95 474	74 777	102 824	73 071
Utlåning till övriga kreditinstitut	Not 8	48 479	47 442	49 656	63 130	87 250
Utlåning till allmänheten	Not 8	1 937 155	1 902 479	1 866 467	1 855 311	1 851 432
Värdeförändring på räntesäkrad post i portföljsäkring		45	36	27	40	42
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		46 223	53 856	44 513	62 017	56 502
Aktier och andelar		52 541	39 318	30 387	61 462	73 395
Andelar i intresseföretag		257	248	245	257	303
Tillgångar där kunden står värdeförändringsrisken		107 004	104 316	105 146	100 539	105 786
Derivatinstrument	Not 9,10	92 381	73 885	85 347	98 674	91 099
Återförsäkringstillgångar		10	10	10	6	6
Immateriella tillgångar	Not 11	8 450	8 304	8 254	8 230	8 192
Fastigheter och inventarier		2 264	2 262	2 348	2 336	2 179
Aktuella skattefordringar		1 575	588	143	1 064	558
Uppskjutna skattefordringar		1 979	1 262	1 489	1 503	921
Pensionstillgångar, netto		-	-	-	-	-
Tillgångar som innehas för försäljning		-	1 671	1 442	1 512	1 393
Övriga tillgångar		25 810	12 106	8 887	52 405	23 664
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		5 708	5 839	6 247	5 895	6 081
Summa tillgångar		3 030 645	2 856 843	2 522 133	2 943 621	2 935 809
Skulder och eget kapital						
Skulder till kreditinstitut	Not 12	207 312	192 902	163 770	222 941	218 571
In- och upplåning från allmänheten	Not 12	1 134 500	1 042 076	753 855	1 049 202	1 093 551
Skulder där kunden står värdeförändringsrisken		107 054	104 392	105 225	100 617	105 848
Emitterade värdepapper	Not 13	1 320 083	1 258 169	1 245 367	1 258 088	1 214 721
Derivatinstrument	Not 9,10	37 283	44 302	40 592	46 252	54 533
Korta positioner		8 581	10 181	2 416	21 027	20 421
Försäkringsskulder		591	603	607	616	628
Aktuella skatteskulder		1 008	460	996	1 358	842
Uppskjutna skatteskulder		10 006	9 578	8 844	9 762	9 191
Avsättningar		773	796	113	99	98
Pensionskulder, netto		6 544	3 824	5 314	5 282	2 899
Skulder hänförliga till tillgångar som innehas för försäljning		-	843	759	746	713
Övriga skulder		18 817	12 527	14 206	41 220	30 962
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		15 608	19 427	17 585	18 615	19 149
Efterställda skulder		32 903	33 986	34 216	40 361	39 711
Summa skulder		2 901 063	2 734 066	2 393 865	2 816 186	2 811 838
Minoritetsintresse		5	5	4	5	4
Aktiekapital		3 001	2 956	2 956	2 956	2 956
Överkursfond		5 081	3 204	3 204	3 204	3 204
Reserver		11 037	10 348	8 440	12 107	12 401
Balanserad vinst		102 222	102 222	97 322	97 322	97 322
Periodens resultat tillhörande aktieägare i Svenska Handelsbanken AB		8 236	4 042	16 342	11 841	8 084
Summa eget kapital		129 582	122 777	128 268	127 435	123 971
Summa skulder och eget kapital		3 030 645	2 856 843	2 522 133	2 943 621	2 935 809

FÖRÄNDRING EGET KAPITAL – KONCERNEN

Januari – juni 2016 mkr	Aktie- kapital	Överkurs- fond	Förmåns- bestämda pensions- planer	Säkrings- reserv	Verkligt värde- reserv	Omräknings- reserv	Balanserade vinstmedel	Minoritet	Totalt
Ingående eget kapital	2 956	3 204	-1 461	4 940	2 024	2 937	113 664	4	128 268
Periodens resultat							8 236	1	8 237
Övrigt totalresultat			-856	3 875	-515	93		0	2 597
Periodens totalresultat			-856	3 875	-515	93	8 236	1	10 834
Utdelning							-11 442		-11 442
Effekter av konvertibla förlagslån	45	1 877					-		1 922
Förändring av minoritetsintressen							0	0	0
Utgående eget kapital	3 001	5 081	-2 317	8 815	1 509	3 030	110 458	5	129 582

Januari – december 2015 mkr	Aktie- kapital	Överkurs- fond	Förmåns- bestämda pensions- planer	Säkrings- reserv	Verkligt värde- reserv	Omräknings- reserv	Balanserade vinstmedel	Minoritet	Totalt
Ingående eget kapital	2 956	3 203	1 003	5 331	1 324	4 562	108 445	3	126 827
Periodens resultat							16 342	1	16 343
Övrigt totalresultat			-2 464	-391	700	-1 625		-1	-3 781
Periodens totalresultat			-2 464	-391	700	-1 625	16 342	0	12 562
Utdelning							-11 124		-11 124
Effekter av konvertibla förlagslån	0	1					1		2
Förändring av minoritetsintressen							0	1	1
Utgående eget kapital	2 956	3 204	-1 461	4 940	2 024	2 937	113 664	4	128 268

Under perioden januari–juni 2016 hade konvertibler till ett nominellt värde av 1 951 mkr (1) avseende 2008- och 2011-års konvertibla förlagslån konverterats till 28 800 955 A-aktier (15 311). Vid periodens slut uppgick antalet egna aktier i handelslagret till 0 aktier (0).

KASSAFLÖDESANALYS I SAMMANDRAG – KONCERNEN

mkr	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015	Helår 2015
Rörelseresultat, total verksamhet	10 286	10 277	20 656
Justering för ej kassaflödespåverkande poster i rörelseresultatet	-1 371	2 336	4 200
Betalda inkomstskatter	-3 591	-2 799	-4 878
Förändring i den löpande verksamhetens tillgångar och skulder	299 035	-35 814	-292 273
Kassaflöde av löpande verksamhet	304 359	-26 000	-272 295
Förändring aktier	1 026	-7	3 675
Förändring räntebärande värdepapper	1 000	4	11
Förändring materiella anläggningstillgångar	563	-162	-510
Förändring immateriella anläggningstillgångar	-207	-193	-456
Kassaflöde från investeringsverksamhet	2 382	-358	2 720
Amortering av förlagslån	1 951	0	-5 690
Emitterade förlagslån	-	9 908	10 082
Utbetald utdelning	-11 442	-11 124	-11 124
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	-9 491	-1 216	-6 732
Likvida medel vid periodens början	202 630	454 532	454 532
Periodens kassaflöde	297 250	-27 574	-276 307
Kursdifferens i likvida medel	1 864	20 331	24 405
Likvida medel vid periodens slut*	501 744	447 289	202 630

* Likvida medel definieras som Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker.

NOTER

Not 1 Redovisningsprinciper

Redovisningsprinciper

Delårsrapporten är upprättad i enlighet med IAS 34

Delårsrapportering. Koncernredovisningen är upprättad i enlighet med internationella redovisningsstandarder (IFRS) och tolkningar av dessa standarder som antagits av EU. Därutöver tillämpas de tillägg som följer av lagen 1995:1559 om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL) och av Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd FFFS 2008:25 Årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. I koncernredovisningen tillämpas även RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner samt uttalanden från Rådet för finansiell rapportering.

Moderbolaget har upprättat delårsrapporten i enlighet med ÅRKL och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd FFFS 2008:25 Årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Moderbolaget tillämpar också RFR 2 Redovisning för juridiska personer samt uttalanden från Rådet för finansiell rapportering.

Den 1 januari 2016 trädde föreskrifter (FFFS 2015:20) om ändring i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2008:25) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag i kraft. Den största skillnaden är att belopp motsvarande periodens internt utvecklad programvara överförs från fritt eget kapital till bundet eget kapital i posten Fond för internt utvecklad programvara. Detta avser endast moderbolaget.

ESMA har publicerat riktlinjer för upplysningar om alternativa nyckeltal som bör följas i finansiella rapporter som offentliggörs efter den 3 juli 2016. Riktlinjerna innebär att upplysning har utökats vad avser finansiella mått som inte definieras i IFRS. Enligt kraven i riktlinjerna upplyser banken om definitioner och avstämningar av alternativa nyckeltal i Faktaboken som finns tillgänglig på handelsbanken.se/ir.

I övrigt är koncernens och moderbolagets delårsrapport upprättad i enlighet med samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder som tillämpades i årsredovisningen 2015.

Kommande regelverksförändringar

IFRS 9 Financial Instruments, som ska ersätta IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering, publicerades av IASB i juli 2014. Under förutsättning att IFRS 9 antas av EU, och den tidpunkt för ikraftträdande som IASB föreslagit inte ändras, kommer standarden att tillämpas från räkenskapsåret 2018. Standarden omfattar tre områden: klassificering och värdering, nedskrivning samt allmän såringsredovisning. Banken arbetar med att analysera de finansiella effekterna mer i detalj av den nya standarden.

Vidare har IFRS 15 Revenue from contracts with customers publicerats av IASB. Under förutsättning att IFRS 15 antas av EU, och den tidpunkt för ikraftträdande som IASB föreslagit inte ändras, kommer standarden att tillämpas från räkenskapsåret 2018. Den nuvarande bedömningen är att den nya standarden inte får någon väsentlig inverkan på Handelsbankens finansiella rapporter, kapitaltäckning eller stora exponeringar.

Dessutom har IFRS 16 Leases publicerats av IASB. Under förutsättning att IFRS 16 antas av EU, och den tidpunkt för ikraftträdande som IASB föreslagit inte ändras, kommer standarden att tillämpas från räkenskapsåret 2019. Banken arbetar med att analysera de finansiella effekterna av den nya standarden.

Ingen av de övriga förändringarna i redovisningsregelverket som är utfärdade för tillämpning bedöms få någon väsentlig inverkan på Handelsbankens finansiella rapporter, kapitaltäckning, stora exponeringar eller andra förhållanden enligt tillämpliga rörelseregler.

Not 2 Räntenetto

mkr	Kv 2 2016	Kv 1 2016	För- ändr.	Kv 2 2015	För- ändr.	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015	För- ändr.	Helår 2015
Ränteintäkter									
Utlåning till kreditinstitut och centralbanker	391	481	-19%	323	21%	872	693	26%	1 356
Utlåning till allmänheten	9 759	9 812	-1%	10 616	-8%	19 571	21 718	-10%	41 963
Belåningsbara statsskuldförbindelser	109	118	-8%	217	-50%	227	333	-32%	651
Räntebärande värdepapper	232	193	20%	363	-36%	425	557	-24%	915
Derivatinstrument	-1 218	-419	-191%	-878	-39%	-1 637	-1 488	-10%	-2 386
Övriga ränteintäkter	329	311	6%	358	-8%	640	697	-8%	1 377
Summa ränteintäkter	9 602	10 496	-9%	10 999	-13%	20 098	22 510	-11%	43 876
Varav ränteintäkter i Nettoresultat av finansiella transaktioner	151	160	-6%	353	-57%	311	434	-28%	824
Ränteintäkter enligt resultaträkningen	9 451	10 336	-9%	10 646	-11%	19 787	22 076	-10%	43 052
Räntekostnader									
Skulder till kreditinstitut och centralbanker	-261	-282	-7%	-237	10%	-543	-478	14%	-908
In- och upplåning från allmänheten	-382	-404	-5%	-484	-21%	-786	-1 079	-27%	-1 881
Emitterade värdepapper	-4 582	-4 392	4%	-4 408	4%	-8 974	-9 243	-3%	-18 166
Derivatinstrument	3 210	2 213	45%	2 268	42%	5 423	4 099	32%	8 364
Efterställda skulder	-384	-389	-1%	-438	-12%	-773	-813	-5%	-1 695
Övriga räntekostnader	-442	-407	9%	-566	-22%	-849	-921	-8%	-1 574
Summa räntekostnader	-2 841	-3 661	-22%	-3 865	-26%	-6 502	-8 435	-23%	-15 860
Varav räntekostnader i Nettoresultat av finansiella transaktioner	-198	-120	65%	-238	-17%	-318	-294	8%	-548
Räntekostnader enligt resultaträkningen	-2 643	-3 541	-25%	-3 627	-27%	-6 184	-8 141	-24%	-15 312
Räntenetto	6 808	6 795	0%	7 019	-3%	13 603	13 935	-2%	27 740

Not 3 Provisionsnetto

mkr	Kv 2 2016	Kv 1 2016	För- ändr.	Kv 2 2015	För- ändr.	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015	För- ändr.	Helår 2015
Courtage och övriga värdepappersprovisioner	229	233	-2%	271	-15%	462	593	-22%	1 071
Fonder	717	695	3%	775	-7%	1 412	1 501	-6%	2 987
Depå och övrig kapitalförvaltning	148	147	1%	156	-5%	295	303	-3%	600
Rådgivning	98	104	-6%	91	8%	202	141	43%	326
Försäkringar	151	158	-4%	145	4%	309	326	-5%	639
Betalningar	795	718	11%	848	-6%	1 513	1 622	-7%	3 364
Ut- och inlåning	290	280	4%	266	9%	570	543	5%	1 096
Garantier	108	99	9%	103	5%	207	211	-2%	421
Övrigt	127	119	7%	118	8%	246	232	6%	471
Provisionsintäkter	2 663	2 553	4%	2 773	-4%	5 216	5 472	-5%	10 975
Värdepapper	-70	-66	6%	-69	1%	-136	-134	1%	-244
Betalningar	-293	-300	-2%	-326	-10%	-593	-631	-6%	-1 337
Övrigt	-20	-17	18%	-19	5%	-37	-38	-3%	-74
Provisionskostnader	-383	-383	0%	-414	-7%	-766	-803	-5%	-1 655
Provisionsnetto	2 280	2 170	5%	2 359	-3%	4 450	4 669	-5%	9 320

Not 4 Nettoresultat av finansiella transaktioner

mkr	Kv 2 2016	Kv 1 2016	För- ändr.	Kv 2 2015	För- ändr.	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015	För- ändr.	Helår 2015
Handel, derivat, valutakurseffekt m.m.	-90	-267	66%	1 212		-357	1 214		1 965
Övriga finansiella instrument till verkligt värde över resultaträkningen	447	583	-23%	-775		1 030	-306		-497
<i>varav räntebärande värdepapper</i>	455	585	-22%	-773		1 040	-296		-401
<i>varav lån</i>	-8	-2	-300%	-2	-300%	-10	-10	0%	-96
Finansiella instrument till upplupet anskaffningsvärde	56	36	56%	47	19%	92	38	142%	53
<i>varav lån</i>	127	86	48%	135	-6%	213	234	-9%	482
<i>varav skulder</i>	-71	-50	-42%	-88	19%	-121	-196	38%	-429
Finansiella instrument tillgängliga för försäljning	89	827	-89%	-5		916	11		1 203
Säkringsredovisning	36	0		-16		36	-66		-21
<i>varav nettoresultat säkringar av verkligt värde</i>	10	2	400%	-20		12	-76		-53
<i>varav ineffektivitet i kassaflödessäkringar</i>	26	-2		4		24	10	140%	32
Vinst/förlust på dekomponerade försäkringskontrakt	-15	-17	12%	-12	-25%	-32	-12	-167%	-95
Total	523	1 162	-55%	451	16%	1 685	879	92%	2 608

Not 5 Övriga kostnader

mkr	Kv 2 2016	Kv 1 2016	För- ändr.	Kv 2 2015	För- ändr.	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015	För- ändr.	Helår 2015
Fastigheter och lokaler	-303	-308	-2%	-314	-4%	-611	-619	-1%	-1 243
Externa datakostnader	-420	-408	3%	-421	0%	-828	-812	2%	-1 623
Kommunikation	-80	-85	-6%	-83	-4%	-165	-171	-4%	-342
Resor och marknadsföring	-85	-68	25%	-93	-9%	-153	-165	-7%	-335
Köpta tjänster	-298	-264	13%	-249	20%	-562	-484	16%	-1 027
Materialanskaffning	-43	-45	-4%	-43	0%	-88	-90	-2%	-182
Andra kostnader	-117	-125	-6%	-133	-12%	-242	-223	9%	-451
Övriga kostnader	-1 346	-1 303	3%	-1 336	1%	-2 649	-2 564	3%	-5 203

Not 6 Kreditförluster och osäkra fordringar

Kreditförluster

mkr	Kv 2 2016	Kv 1 2016	För- ändr.	Kv 2 2015	För- ändr.	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015	För- ändr.	Helår 2015
Specifik reservering för individuellt värderade fordringar									
Periodens reservering	-297	-344	-14%	-430	-31%	-641	-839	-24%	-1 832
Återfört från tidigare gjorda reserveringar	76	57	33%	61	25%	133	156	-15%	372
Summa	-221	-287	-23%	-369	-40%	-508	-683	-26%	-1 460
Gruppvis reservering									
Periodens nettoreservering för individuellt värderade fordringar	-4	7		15		3	53	-94%	0
Periodens nettoreservering för homogena lånefordringar	0	1	-100%	0	0%	1	-2		-3
Summa	-4	8		15		4	51	-92%	-3
Poster utanför balansräkningen									
Förluster på poster utanför balansräkningen	-2	-2		0		-4	0		0
Återföring av förluster på poster utanför balansräkningen	2	-		-		2	-		0
Förändring i kollektiv avsättning för poster utanför balansräkningen	-10	15		1		5	-24		-33
Summa	-10	13		1		3	-24		-33
Bortskrivningar									
Periodens konstaterade kreditförluster	-142	-1 215	-88%	-228	-38%	-1 357	-433	213%	-964
Utnyttjad andel av tidigare reserveringar	114	1 195	-90%	153	-25%	1 309	314	317%	659
Återvinningar	34	99	-66%	69	-51%	133	111	20%	204
Summa	6	79	-92%	-6		85	-8		-101
Kreditförluster, netto	-229	-187	22%	-359	-36%	-416	-664	-37%	-1 597

Osäkra fordringar

I osäkra fordringar ingår alla fordringar för vilka samtliga kontrakterade kassaflöden sannolikt inte kommer fullföljas. Varje fordran som ger upphov till en specifik reservering ingår i sin helhet i osäkra fordringar, även det belopp som täcks av säkerheter. Det medför att även reserveringsgraden för osäkra fordringar anges utan att hänsyn tas till erhållna säkerheter. Detta nyckeltal kan följaktligen variera betydligt mellan kvartalen trots att reserveringsprinciperna är oförändrade.

mkr	30 jun 2016	31 mar 2016	31 dec 2015	30 sep 2015	30 jun 2015
Osäkra fordringar	7 427	7 390	8 844	8 863	8 979
Specifika reserveringar för individuellt värderade fordringar	-3 671	-3 517	-4 444	-4 320	-4 077
Reserveringar för gruppvis värderade homogena grupper av lånefordringar med begränsat värde	-94	-93	-94	-88	-93
Gruppvisa reserveringar för individuellt värderade fordringar	-279	-272	-278	-266	-230
Osäkra fordringar, netto	3 383	3 508	4 028	4 189	4 579
Total reserveringsgrad för osäkra fordringar	54,4%	52,5%	54,5%	52,7%	49,0%
Andel osäkra fordringar	0,17%	0,18%	0,21%	0,22%	0,24%
Reserveringsgrad, exkl. gruppvisa reserveringar	50,7%	48,8%	51,3%	49,7%	46,4%
Kreditförlustnivå i % av utlåning, ack.	0,04%	0,04%	0,09%	0,08%	0,07%
Fordringar förfallna sedan mer än 60 dagar	4 629	4 473	4 657	5 286	5 737
Fordringar förfallna sedan mer än 60 dagar, som inte är osäkra	1 229	1 270	1 218	1 504	1 853

För definitioner och beräkning av nyckeltal hänvisas till Faktaboken som finns tillgänglig på handelsbanken.se/ir.

Osäkra fordringar och fordringar som är förfallna sedan mer än 60 dagar, sektor- och branschfördelade

30 juni 2016	Osäkra fordringar				Fordringar förfallna sedan mer än 60 dagar, som inte är osäkra
	Brutto	Reserver	Netto*	varav förfallna sedan 60 dagar	
mkr					
Privatpersoner	1 440	-747	693	470	816
Bostadsrättsföreningar	34	-19	15	1	-
Fastighetsförvaltning	1 798	-759	1 039	297	198
Tillverkningsindustri	711	-533	178	60	26
Handel	580	-315	265	75	10
Hotell- och restaurangverksamhet	96	-41	55	54	119
Person- och godstransport till sjöss	1 697	-570	1 127	1	-
Övrig transport och kommunikation	48	-37	11	9	4
Byggnadsverksamhet	292	-192	100	62	25
Elektricitet, gas och vatten	82	-58	24	7	-
Jordbruk, jakt och skogsbruk	43	-20	23	17	1
Övrig serviceverksamhet	84	-58	26	22	24
Holding-, investment- och försäkringsbolag, fonder m.m.	404	-319	85	31	1
Övrig företagsutlåning	118	-97	21	21	5
Kreditinstitut	-	-	-	-	-
Summa	7 427	-3 765	3 662	1 127	1 229

* Bokfört värde efter beaktande av specifika reserveringar.

31 december 2015	Osäkra fordringar				Fordringar förfallna sedan mer än 60 dagar, som inte är osäkra
	Brutto	Reserver	Netto*	varav förfallna sedan 60 dagar	
mkr					
Privatpersoner	1 424	-755	669	494	757
Bostadsrättsföreningar	35	-20	15	1	2
Fastighetsförvaltning	1 943	-697	1 246	410	149
Tillverkningsindustri	2 103	-1 542	561	49	21
Handel	394	-267	127	74	4
Hotell- och restaurangverksamhet	116	-30	86	85	168
Person- och godstransport till sjöss	1 734	-543	1 191	0	-
Övrig transport och kommunikation	78	-60	18	16	8
Byggnadsverksamhet	150	-92	58	40	77
Elektricitet, gas och vatten	73	-52	21	5	-
Jordbruk, jakt och skogsbruk	34	-15	19	3	0
Övrig serviceverksamhet	101	-66	35	27	15
Holding-, investment- och försäkringsbolag, fonder m.m.	500	-282	218	74	17
Övrig företagsutlåning	159	-117	42	39	0
Kreditinstitut	-	-	-	-	-
Summa	8 844	-4 538	4 306	1 317	1 218

* Bokfört värde efter beaktande av specifika reserveringar.

Not 7 Avvecklad verksamhet

Bankens ägande i Plastal Industri AB avyttrades under andra kvartalet och någon avvecklad verksamhet förelåg inte vid periodens slut. Avvecklad verksamhet avser resultatet från dotterföretaget Plastal Industri AB, för tiden före avyttring, samt resultat från avyttring av bolaget.

Not 8 Utlåning och kreditexponering

mkr	30 jun 2016	31 mar 2016	31 dec 2015	30 sep 2015	30 jun 2015
Utlåning till allmänheten	1 937 155	1 902 479	1 866 467	1 855 311	1 851 432
varav omvända repor	11 360	14 279	7 742	15 803	16 428
Utlåning till övriga kreditinstitut	48 479	47 442	49 656	63 130	87 250
varav omvända repor	19 330	20 592	23 394	36 719	48 227
Övrig utlåning till centralbanker	81 267	43 790	34 118	74 145	106 646
varav omvända repor	0	462	0	595	1 288

Utlåning till allmänheten, sektor- och branschfördelad

mkr	30 juni 2016			31 december 2015		
	Utlåning brutto	Reserveringar	Utlåning netto	Utlåning brutto	Reserveringar	Utlåning netto
Privatpersoner	949 876	-747	949 129	912 517	-755	911 762
varav hypotekslån	772 013	-26	771 987	736 768	-31	736 737
varav övriga lån säkerställda i bostad	117 518	-139	117 379	107 591	-146	107 445
varav övriga lån privatpersoner	60 345	-582	59 763	68 158	-578	67 580
Bostadsrättsföreningar	178 765	-19	178 746	169 595	-20	169 575
varav hypotekslån	152 514	-7	152 507	148 064	-7	148 057
Fastighetsförvaltning	534 204	-759	533 445	511 308	-697	510 611
Tillverkningsindustri	32 523	-533	31 990	33 540	-1 542	31 998
Handel	24 544	-315	24 229	24 236	-267	23 969
Hotell- och restaurangverksamhet	8 660	-41	8 619	8 981	-30	8 951
Person- och godstransport till sjöss	9 770	-570	9 200	10 354	-543	9 811
Övrig transport och kommunikation	14 522	-37	14 485	11 195	-60	11 135
Byggnadsverksamhet	16 703	-192	16 511	15 500	-92	15 408
Elektricitet, gas och vatten	24 128	-58	24 070	26 560	-52	26 508
Jordbruk, jakt och skogsbruk	12 364	-20	12 344	11 318	-15	11 303
Övrig serviceverksamhet	20 897	-58	20 839	19 789	-66	19 723
Holding-, investment-, försäkringsbolag, fonder m.m.	68 844	-319	68 525	71 179	-282	70 897
Stat och kommun	16 180	-	16 180	22 452	-	22 452
Övrig företagsutlåning	29 219	-97	29 122	22 759	-117	22 642
Summa utlåning till allmänheten, före beaktande av gruppvis reservering	1 941 199	-3 765	1 937 434	1 871 283	-4 538	1 866 745
Gruppvis reservering			-279			-278
Summa utlåning till allmänheten			1 937 155			1 866 467

Specifikation av Utlåning till allmänheten – Fastighetsförvaltning

mkr	30 juni 2016			31 december 2015		
	Utlåning brutto	Reserveringar	Utlåning netto	Utlåning brutto	Reserveringar	Utlåning netto
Utlåning i Sverige						
Statligt ägda fastighetsbolag	5 040	-	5 040	5 042	-	5 042
Kommunalt ägda fastighetsbolag	9 890	-	9 890	12 242	-	12 242
Bostadsfastighetsbolag	93 272	-29	93 243	91 484	-35	91 449
varav hypotekslån	77 874	-2	77 872	77 367	-4	77 363
Övrig fastighetsförvaltning	136 709	-61	136 648	136 333	-71	136 262
varav hypotekslån	58 365	-4	58 361	61 993	-7	61 986
Summa utlåning i Sverige	244 911	-90	244 821	245 101	-106	244 995
Utlåning utanför Sverige						
Danmark	17 174	-448	16 726	13 816	-89	13 727
Finland	32 237	-120	32 117	28 704	-22	28 682
Norge	99 532	-23	99 509	85 787	-58	85 729
Storbritannien	110 693	-64	110 629	115 669	-408	115 261
Nederländerna	20 935	-	20 935	14 539	-	14 539
Övriga länder	8 722	-14	8 708	7 692	-14	7 678
Summa utlåning utanför Sverige	289 293	-669	288 624	266 207	-591	265 616
Total utlåning – Fastighetsförvaltning	534 204	-759	533 445	511 308	-697	510 611

Kreditriskeponering

mkr	30 jun 2016	31 mar 2016	31 dec 2015	30 sep 2015	30 jun 2015
Utlåning till allmänheten	1 937 155	1 902 479	1 866 467	1 855 311	1 851 432
- varav omvända repor	11 360	14 279	7 742	15 803	16 428
Utlåning till övriga kreditinstitut	48 479	47 442	49 656	63 130	87 250
- varav omvända repor	19 330	20 592	23 394	36 719	48 227
Outnyttjad del av beviljade räkningskrediter	130 525	127 904	129 216	125 876	107 218
Kreditlöften	268 866	257 692	267 200	266 098	279 578
Övriga åtaganden	25 999	31 167	24 441	27 959	23 201
Garantiförbindelser, krediter	10 440	9 209	9 750	8 682	10 632
Garantiförbindelser, övrigt	63 551	60 672	61 274	61 588	59 694
Dokumentkrediter	4 468	4 470	6 433	5 322	6 815
Derivatinstrument*	92 381	73 885	85 347	98 674	91 099
Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.	117 753	95 474	74 777	102 824	73 071
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	46 223	53 856	44 513	62 017	56 502
Totalt	2 745 840	2 664 250	2 619 074	2 677 481	2 646 492

*Avser den totala summan av positiva marknadsvärden.

Not 9 Derivat

mkr	30 jun 2016	31 mar 2016	31 dec 2015	30 sep 2015	30 jun 2015
Positiva marknadsvärden					
Handel	66 498	54 524	50 673	60 170	57 358
Marknadsvärdessäkring	22	23	38	45	20
Kassaflödessäkring	62 328	54 402	58 576	61 817	52 363
Kvittade belopp	-36 467	-35 064	-23 940	-23 358	-18 642
Totalt	92 381	73 885	85 347	98 674	91 099
Negativa marknadsvärden					
Handel	63 037	66 116	53 991	60 806	63 039
Marknadsvärdessäkring	129	37	1	27	68
Kassaflödessäkring	8 096	9 921	10 241	9 467	10 611
Kvittade belopp	-33 979	-31 772	-23 641	-24 048	-19 185
Totalt	37 283	44 302	40 592	46 252	54 533
Nominella värden					
Handel	3 390 582	3 368 807	3 441 484	4 454 988	4 987 375
Marknadsvärdessäkring	24 725	13 482	8 297	9 419	12 055
Kassaflödessäkring	891 575	873 712	833 736	805 428	793 096
Kvittade belopp	-1 575 310	-1 578 065	-1 414 478		
Totalt	2 731 572	2 677 936	2 869 039	5 269 835	5 792 526

I noten presenteras derivatkontrakt brutto. Belopp som kvittats i balansräkningen består av det kvittade marknadsvärdet på kontrakt för vilka det finns en legal rätt och avsikt att reglera avtalade kassaflöden netto (däribland clearade kontrakt). Dessa kontrakt nettoredovisas i balansräkningen per motpart och valuta. Från och med 2015 lämnas upplysning om de nominella belopp som hör samman med de marknadsvärden som kvittas.

Not 10 Kvittning av finansiella instrument

30 juni 2016 mkr	Derivat	Återköpsavtal samt utlåning av värdepapper	Totalt
Finansiella tillgångar som är föremål för kvittning, nettingsavtal eller liknande avtal			
Bruttobelopp	128 848	33 276	162 124
Kvittade belopp	-36 467	-	-36 467
Redovisat värde i balansräkningen	92 381	33 276	125 657
Relaterade belopp som inte kvittats i balansräkningen			
Finansiella instrument, nettingsavtal	-20 268	-	-20 268
Mottagna finansiella säkerheter	-37 746	-33 272	-71 018
Summa av belopp som inte har kvittats i balansräkningen	-58 014	-33 272	-91 286
Nettobelopp	34 367	4	34 371
Finansiella skulder som är föremål för kvittning, nettingsavtal eller liknande avtal			
Bruttobelopp	71 262	5 434	76 696
Kvittade belopp	-33 979	-	-33 979
Redovisat värde i balansräkningen	37 283	5 434	42 717
Relaterade belopp som inte kvittats i balansräkningen			
Finansiella instrument, nettingsavtal	-20 268	-	-20 268
Ställda finansiella säkerheter	-3 285	-5 434	-8 719
Summa av belopp som inte har kvittats i balansräkningen	-23 553	-5 434	-28 987
Nettobelopp	13 730	-	13 730

31 december 2015 mkr	Derivat	Återköpsavtal samt utlåning av värdepapper	Totalt
Finansiella tillgångar som är föremål för kvittning, nettingsavtal eller liknande avtal			
Bruttobelopp	109 287	31 815	141 102
Kvittade belopp	-23 940	-	-23 940
Redovisat värde i balansräkningen	85 347	31 815	117 162
Relaterade belopp som inte kvittats i balansräkningen			
Finansiella instrument, nettingsavtal	-25 660	-	-25 660
Mottagna finansiella säkerheter	-35 678	-31 815	-67 493
Summa av belopp som inte har kvittats i balansräkningen	-61 338	-31 815	-93 153
Nettobelopp	24 009	-	24 009
Finansiella skulder som är föremål för kvittning, nettingsavtal eller liknande avtal			
Bruttobelopp	64 233	290	64 523
Kvittade belopp	-23 641	-	-23 641
Redovisat värde i balansräkningen	40 592	290	40 882
Relaterade belopp som inte kvittats i balansräkningen			
Finansiella instrument, nettingsavtal	-25 660	-	-25 660
Ställda finansiella säkerheter	-6 614	-290	-6 904
Summa av belopp som inte har kvittats i balansräkningen	-32 274	-290	-32 564
Nettobelopp	8 318	-	8 318

Derivatinstrument kvittas i balansräkningen när det återspeglar bankens förväntade kassaflöden vid regleringen av två eller flera derivat. Det inträffar när banken både har en avtalsmässig rätt och avsikt att reglera avtalade kassaflöden netto. Den kvarvarande motpartsrisken i derivat reduceras genom avtal om netting vid betalningsinställelse, det vill säga netting av positiva och negativa värden i alla derivattransaktioner med en och samma motpart i en konkursituation. Banken har som policy att teckna nettingsavtal med alla bankmotparter. Nettingsavtalen kompletteras med avtal om ställande av säkerheter för nettoexponeringen. I huvudsak används kontanter som säkerhet, men även statspapper förekommer. Säkerheter för återköpsavtal samt in- och utlåning av värdepapper utgår i regel i form av kontanter eller andra värdepapper.

I det kvittade beloppet för derivattillgångar ingår kvittade kontantsäkerheter om 4 540 mkr (964), vilka härrör från balansräkningsposten in- och upplåning från allmänheten. I det kvittade beloppet för derivatsskulder ingår kvittade kontantsäkerheter om 2 052 mkr (664), vilka härrör från balansräkningsposten utlåning till allmänheten.

Not 11 Goodwill och andra immateriella tillgångar

mkr	Goodwill			Andra immateriella tillgångar			Totalt		
	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015	Helår 2015	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015	Helår 2015	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015	Helår 2015
Ingående bokfört värde	6 460	6 597	6 597	1 794	1 535	1 535	8 254	8 132	8 132
Under perioden tillkommande	-	-	-	219	193	455	219	193	455
Periodens avskrivningar	-	-	-	-86	-91	-182	-86	-91	-182
Periodens nedskrivningar	-	-	-	-1	-9	-17	-1	-9	-17
Valutaeffekt	90	-53	-137	-26	20	3	64	-33	-134
Utgående bokfört värde	6 550	6 544	6 460	1 900	1 648	1 794	8 450	8 192	8 254

Not 12 Skulder till kreditinstitut, in- och upplåning från allmänheten

mkr	30 jun 2016	31 mar 2016	31 dec 2015	30 sep 2015	30 jun 2015
Skulder till kreditinstitut	207 312	192 902	163 770	222 941	218 571
<i>varav repor</i>	912	768	290	2 537	5 854
In- och upplåning från allmänheten	1 134 500	1 042 076	753 855	1 049 202	1 093 551
<i>varav repor</i>	4 522	8 952	0	14 699	9 138

Not 13 Emitterade värdepapper

mkr	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015
Emitterade värdepapper vid årets ingång	1 245 367	1 212 613
Emitterade	717 771	452 260
Återköpta	-21 664	-70 593
Förfallna	-625 066	-394 095
Valutaeffekter m m	3 675	14 536
Emitterade värdepapper vid periodens utgång	1 320 083	1 214 721

Not 14 Ställda säkerheter, ansvarsförbindelser och övriga åtaganden

mkr	30 jun 2016	31 mar 2016	31 dec 2015	30 sep 2015	30 jun 2015
För egna skulder ställda säkerheter	829 996	819 522	779 834	794 527	789 837
Övriga ställda säkerheter	34 969	34 730	33 488	44 058	49 463
Ansvarsförbindelser	78 459	74 351	77 457	75 592	77 141
Övriga åtaganden	425 390	416 763	420 857	419 933	409 997

De sammanlagda ansvarsförbindelserna består till övervägande del av garantiförbindelser.

Not 15 Klassificering av finansiella tillgångar och skulder

Tabellerna visar värderingskategorier för finansiella instrument i enlighet med IAS 39.

30 juni 2016	Värderat till verkligt värde i RR uppdelat på		Derivat identifierat som säkrings- instrument	Investeringar som hålles till förfall	Lån och andra fordringar	Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	Övriga finansiella tillgångar/ skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
	Handel	Övrigt							
Tillgångar									
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker					501 744			501 744	501 744
Övrig utlåning till centralbanker					81 267			81 267	81 267
Belåningsbara statskuldförbindelser	34 473	82 396				884		117 753	117 753
Utlåning till övriga kreditinstitut					48 479			48 479	48 313
Utlåning till allmänheten		1 485			1 935 670			1 937 155	1 955 774
Värdeförändring på räntesäkrad post i portföljsäkring					45			45	
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	9 909	30 864				5 450		46 223	46 223
Aktier och andelar	45 786	812				5 943		52 541	52 541
Tillgångar där kunden står värdeförändringsrisken		106 937			67			107 004	107 004
Derivatinstrument	36 185		56 196					92 381	92 381
Övriga tillgångar	7				25 803			25 810	25 810
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	206	440			5 058	4		5 708	5 708
Summa finansiella tillgångar	126 566	222 934	56 196		2 598 133	12 281		3 016 110	3 034 518
Andelar i intresseföretag								257	
Övriga icke finansiella tillgångar								14 278	
Summa tillgångar								3 030 645	
Skulder									
Skulder till kreditinstitut							207 312	207 312	209 617
In- och upplåning från allmänheten							1 134 500	1 134 500	1 134 440
Skulder där kunden står värdeförändringsrisken		106 987					67	107 054	107 054
Emitterade värdepapper	6 588						1 313 495	1 320 083	1 344 843
Derivatinstrument	30 292		6 991					37 283	37 283
Korta positioner	8 581							8 581	8 581
Övriga skulder	12						18 805	18 817	18 817
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	67						15 541	15 608	15 608
Efterställda skulder							32 903	32 903	35 827
Summa finansiella skulder	45 540	106 987	6 991				2 722 623	2 882 141	2 912 070
Övriga icke finansiella skulder								18 922	
Summa skulder								2 901 063	

31 december 2015	Värderat till verkligt värde i RR uppdelat på		Derivat identifierat som säkrings- instrument	Investeringar som hålles till förfall	Lån och andra fordringar	Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	Övriga finansiella tillgångar/ skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
	Handel	Övrigt							
Tillgångar									
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker					202 630			202 630	202 630
Övrig utlåning till centralbanker					34 118			34 118	34 118
Belåningsbara statsskuldförbindelser	33 286	39 717		752		1 022		74 777	74 777
Utlåning till övriga kreditinstitut					49 656			49 656	49 445
Utlåning till allmänheten		1 619			1 864 848			1 866 467	1 878 810
Värdeförändring på räntesäkrad post i portföljsäkring					27			27	
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	7 788	32 996		250		3 479		44 513	44 513
Aktier och andelar	22 757	1 049				6 581		30 387	30 387
Tillgångar där kunden står värdeförändringsrisken		105 077				69		105 146	105 146
Derivatinstrument	30 997		54 350					85 347	85 347
Övriga tillgångar	10				8 877			8 887	8 887
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	211	642			5 392	2		6 247	6 247
Summa finansiella tillgångar	95 049	181 100	54 350	1 002	2 165 617	11 084		2 508 202	2 520 307
Andelar i intresseföretag								245	
Övriga icke finansiella tillgångar								13 686	
Summa tillgångar								2 522 133	
Skulder									
Skulder till kreditinstitut							163 770	163 770	165 587
In- och upplåning från allmänheten							753 855	753 855	753 825
Skulder där kunden står värdeförändringsrisken		105 156					69	105 225	105 225
Emitterade värdepapper	7 890						1 237 477	1 245 367	1 267 460
Derivatinstrument	31 693		8 899					40 592	40 592
Korta positioner	2 416							2 416	2 416
Övriga skulder	16						14 190	14 206	14 206
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	6						17 579	17 585	17 585
Efterställda skulder							34 216	34 216	37 191
Summa finansiella skulder	42 021	105 156	8 899				2 221 156	2 377 232	2 404 087
Övriga icke finansiella skulder								16 633	
Summa skulder								2 393 865	

Not 16 Värdering av finansiella instrument till verkligt värde

30 juni 2016 mkr	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Tillgångar				
Belåningsbara statsskuldförbindelser	115 759	1 994	-	117 753
Utlåning till allmänheten	-	1 468	17	1 485
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	42 083	4 140	-	46 223
Aktier och andelar	45 150	5 476	1 915	52 541
Tillgångar där kunden står värdeförändringsrisken	106 189	-	748	106 937
Derivatinstrument	305	92 076	-	92 381
Summa finansiella tillgångar till verkligt värde	309 486	105 154	2 680	417 320

Skulder				
Skulder där kunden står värdeförändringsrisken	106 239	-	748	106 987
Emitterade värdepapper	-	6 588	-	6 588
Derivatinstrument	558	36 725	-	37 283
Korta positioner	7 912	669	-	8 581
Summa finansiella skulder till verkligt värde	114 709	43 982	748	159 439

31 december 2015 mkr	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Tillgångar				
Belåningsbara statsskuldförbindelser	72 181	1 844	-	74 025
Utlåning till allmänheten	-	1 609	10	1 619
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	41 494	2 769	-	44 263
Aktier och andelar	24 297	4 807	1 283	30 387
Tillgångar där kunden står värdeförändringsrisken	104 345	-	732	105 077
Derivatinstrument	275	85 072	-	85 347
Summa finansiella tillgångar till verkligt värde	242 592	96 101	2 025	340 718

Skulder				
Skulder där kunden står värdeförändringsrisken	104 424	-	732	105 156
Emitterade värdepapper	-	7 890	-	7 890
Derivatinstrument	786	39 806	-	40 592
Korta positioner	2 098	318	-	2 416
Summa finansiella skulder till verkligt värde	107 308	48 014	732	156 054

Värderingsprocessen

Central riskkontroll, Handelsbankens oberoende riskkontrollfunktion, ansvarar på ett övergripande plan för att finansiella instrument värderas korrekt. Generellt baseras värderingarna på externt genererad data i så stor utsträckning som är möjligt med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet.

Finansiella instrument för vilka det finns prisuppgifter som är lättillgängliga och som representerar verkliga och frekvent förekommande transaktioner värderas till aktuellt marknadspris. För finansiella tillgångar används aktuell köpkurs och för finansiella skulder används aktuell säljkurs. För grupper av finansiella instrument som förvaltas på basis av bankens nettoexponering för marknadsrisk likställs det aktuella marknadspriset med det pris som skulle erhållas eller betalas vid en avyttring av nettopositionen.

För finansiella instrument för vilka tillförlitliga uppgifter om marknadspris saknas, bestäms verkligt värde med hjälp av värderingsmodeller. Sådana modeller kan exempelvis bygga på prisjämförelser, nuvärdesberäkning alternativt optionsvärderingsteori, beroende på instrumentets karaktär.

Värderingshierarkin

Finansiella instrument värderade till verkligt värde har i tabellerna kategoriserats med avseende på hur de värderats och graden av marknadsdata som använts vid värderingen. Kategoriseringen framgår som nivå 1–3 i tabellerna. Finansiella instrument som värderas till aktuellt marknadspris kategoriseras som nivå 1. Dessa finansiella instrument består främst av statspapper och andra räntebärande värdepapper som handlas aktivt, noterade aktier samt korta positioner i motsvarande tillgångar. I nivå 1 ingår även merparten av de fondandelar och andra tillgångar som är kopplade till fondförsäkringskontrakt och liknande avtal samt motsvarande skulder. Finansiella instrument som värderas med värderingsmodeller som i allt väsentligt bygger på marknadsdata kategoriseras som nivå 2. I nivå 2 ingår främst räntebärande värdepapper samt ränte- och valutarelaterade derivat. Finansiella instrument vars värdering i väsentlig utsträckning påverkas av indata som inte går att verifiera med externa marknadsuppgifter kategoriseras som nivå 3.

Som grund för indelningen ligger den värderingsmetod som använts på balansdagen. Om kategorin för ett specifikt instrument har förändrats i jämförelse med föregående balansdag (2015-12-31) har instrumentet flyttat mellan nivåerna i tabellen. Under perioden januari–juni har vissa volymer flyttats mellan nivå 1 och nivå 2 till följd av en ny bedömning av marknadsaktiviteten. På tillgångssidan har

räntebärande värdepapper till ett värde av 250 mkr flyttats från nivå 1 till nivå 2. På skuldsidan har derivat till ett värde av 141 mkr flyttats från nivå 1 till nivå 2 och derivat till ett värde av 280 mkr flyttats från nivå 2 till nivå 1.

Innehav i nivå 3 består främst av noterade aktier och innehav i riskkapitalfonder. Innehav i riskkapitalfonder värderas med värderingsmodeller som huvudsakligen bygger på relativvärdering av jämförbara noterade företag i samma bransch. Det resultatmått som jämförelsen bygger på justeras för faktorer som stör jämförelsen mellan investeringen och jämförelsebolaget. Därefter beräknas värdet på basis av vinstmultiplar, exempelvis P/E-tal. Merparten av dessa innehav utgör placeringstillgångar i koncernens försäkringsrörelse. Värdeförändringar på placeringstillgångarna ingår i underlaget för beräkning av avkastningsdelning i försäkringsrörelsen och redovisas därmed inte direkt i resultaträkningen.

Koncernens innehav av onoterade aktier består till övervägande del av bankens andelar av olika typer av gemensamägd verksamhet med anknytning till bankens affär. Det kan exempelvis röra sig om andelar i clearingorganisationer och infrastruktursamarbeten på Handelsbankens hemmamarknader. Sådana innehav värderas i regel till bankens andel av substansvärdet i bolaget, alternativt till det pris den senaste transaktionen genomfördes till. Onoterade aktier är i allt väsentligt klassificerade som tillgängliga för försäljning. Värdeförändringar på dessa innehav redovisas därmed i övrigt totalresultat.

Skillnader mellan transaktionspris och det värde som räknas fram med hjälp av en värderingsmodell

I modellerna används indata i form av marknadspriser och andra variabler som bedöms påverka prissättningen. De modeller och indata som ligger till grund för värderingarna valideras regelbundet för att säkerställa att de överensstämmer med marknadspraxis och vedertagen finansiell teori. I de fall det uppstår väsentliga positiva skillnader mellan det värde som tagits fram med hjälp av en värderingsmodell vid det första redovisningstillfället och transaktionspriset (s.k. dag-1 resultat), periodiseras mellanskillnaden över instrumentets löptid. Sådana skillnader orsakas av att den tillämpade värderingsmodellen inte fullt ut fångar upp alla komponenter som påverkar instrumentets värde.

Principen innebär att en periodiseringseffekt om 76 mkr (61) redovisats i nettoresultat av finansiella transaktioner under perioden januari–juni 2016. Vid utgången av perioden uppgick sammanlagda ännu ej resultatförda dag-1 resultat till 571 mkr (539).

Banken gör löpande en fristående värdering av den sammanlagda kreditriskkomponenten (såväl egen kreditrisk som motpartsrisk) i utestående modellvärderade derivat. Förändringar i verkligt värde till följd av förändrad kreditrisk tas till resultatet i den utsträckning den sammanlagda effekten överstiger ännu ej resultatförda dag-1 resultat.

Förändring av innehav i nivå 3

Januari – juni 2016 mkr	Aktier och andelar	Utlåning till allmänheten	Tillgångar där kunden står värde- förändrings- risken	Skulder där kunden står värde- förändrings- risken	Emitterade värdepapper
Redovisat värde vid årets ingång	1 283	10	732	-732	-
Inköp/emitterat	13	-	-	-	-
Återköp/avyttrat	-54	-	-	-	-
Förfallet	-	-2	-	-	-
Orealiserad värdeförändring i resultaträkningen	2	0	16	-16	-
Orealiserad värdeförändring i övrigt totalresultat	671	0	-	-	-
Förflyttning från nivå 1 eller 2	-	9	-	-	-
Förflyttning till nivå 1 eller 2	-	-	-	-	-
Redovisat värde vid periodens utgång	1 915	17	748	-748	-

Januari – december 2015 mkr	Aktier och andelar	Utlåning till allmänheten	Tillgångar där kunden står värde- förändrings- risken	Skulder där kunden står värde- förändrings- risken	Emitterade värdepapper
Redovisat värde vid årets ingång	1 405	13	698	-698	-94
Inköp/emitterat	57	-	-	-	94
Återköp/avyttrat	-142	-	-	-	-
Förfallet	-	-5	-	-	-
Orealiserad värdeförändring i resultaträkningen	-116	-	34	-34	-
Orealiserad värdeförändring i övrigt totalresultat	82	-	-	-	-
Förflyttning från nivå 1 eller 2	-	2	-	-	-
Förflyttning till nivå 1 eller 2	-3	-	-	-	-
Redovisat värde vid periodens utgång	1 283	10	732	-732	-

Not 17 Transaktioner med närstående

Inga affärstransaktioner av väsentlig betydelse med närstående har skett under perioden. Alla affärstransaktioner med närstående bolag sker på marknadsmässiga villkor.

Not 18 Tillgångar och skulder i valuta

30 juni 2016								
mkr	SEK	EUR	NOK	DKK	GBP	USD	Övriga valutor	Totalt
Tillgångar								
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	206	74 558	5 029	68	76 214	343 532	2 137	501 744
Övrig utlåning till centralbanker	48 673	-	-	32 214	380	-	-	81 267
Utlåning till övriga kreditinstitut	1 496	7 246	533	51	1 858	35 174	2 121	48 479
Utlåning till allmänheten	1 221 278	188 334	216 439	83 985	188 233	27 959	10 927	1 937 155
<i>varav företag</i>	475 912	132 984	129 268	32 414	126 005	27 743	9 992	934 318
<i>varav hushåll</i>	745 366	55 350	87 171	51 571	62 228	216	935	1 002 837
Belåningsbara statsskuldförbindelser	80 421	6 045	40	7	-	30 361	879	117 753
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	40 623	2 506	1 239	-	1 731	124	-	46 223
Övriga ej valutafördelade poster	298 024							298 024
Summa tillgångar	1 690 721	278 689	223 280	116 325	268 416	437 150	16 064	3 030 645
Skulder								
Skulder till kreditinstitut	40 536	78 108	14 653	16 901	4 247	41 085	11 782	207 312
In- och upplåning från allmänheten	500 362	78 752	50 768	32 572	125 457	337 966	8 623	1 134 500
<i>varav företag</i>	193 284	62 472	30 183	17 446	96 073	335 144	8 197	742 799
<i>varav hushåll</i>	307 078	16 280	20 585	15 126	29 384	2 822	426	391 701
Emitterade värdepapper	474 636	242 945	29 651	380	97 027	432 006	43 438	1 320 083
Efterställda skulder	8 710	14 099	-	-	-	10 094	-	32 903
Övriga ej valutafördelade poster, inkl. eget kapital	335 847							335 847
Summa skulder och eget kapital	1 360 091	413 904	95 072	49 853	226 731	821 151	63 843	3 030 645
Valutafördelade övriga tillgångar och skulder (netto)		135 416	-128 119	-66 395	-41 590	384 027	47 853	
Nettoposition i valuta		201	89	77	95	26	74	562

31 december 2015								
mkr	SEK	EUR	NOK	DKK	GBP	USD	Övriga valutor	Totalt
Tillgångar								
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	153	45 633	6 094	99	55 540	94 654	457	202 630
Övrig utlåning till centralbanker	15 998	-	2 103	15 653	364	-	-	34 118
Utlåning till övriga kreditinstitut	2 561	8 692	207	115	1 285	33 337	3 459	49 656
Utlåning till allmänheten	1 190 747	174 047	190 881	78 738	195 097	27 213	9 744	1 866 467
<i>varav företag</i>	475 424	122 999	110 217	31 446	131 228	27 024	8 758	907 096
<i>varav hushåll</i>	715 323	51 048	80 664	47 292	63 869	189	986	959 371
Belåningsbara statsskuldförbindelser	36 606	6 402	-	7	-	30 744	1 018	74 777
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	39 770	2 726	716	2	1 282	17	-	44 513
Övriga ej valutafördelade poster	249 972							249 972
Summa tillgångar	1 535 807	237 500	200 001	94 614	253 568	185 965	14 678	2 522 133
Skulder								
Skulder till kreditinstitut	25 008	53 015	19 818	14 977	13 142	29 439	8 371	163 770
In- och upplåning från allmänheten	465 675	64 535	46 741	29 709	109 464	30 587	7 144	753 855
<i>varav företag</i>	184 145	49 610	28 813	15 870	84 067	28 209	6 709	397 423
<i>varav hushåll</i>	281 530	14 925	17 928	13 839	25 397	2 378	435	356 432
Emitterade värdepapper	445 875	232 006	18 512	367	91 366	420 752	36 489	1 245 367
Efterställda skulder	10 519	13 717	-	-	-	9 980	-	34 216
Övriga ej valutafördelade poster, inkl. eget kapital	324 925							324 925
Summa skulder och eget kapital	1 272 002	363 273	85 071	45 053	213 972	490 758	52 004	2 522 133
Valutafördelade övriga tillgångar och skulder (netto)		125 716	-114 803	-49 492	-39 555	304 831	37 406	
Nettoposition i valuta		-57	127	69	41	38	80	298

Not 19 Kapitalbas och kapitalkrav i den konsoliderade situationen

Uppgifter som redovisas i detta avsnitt avser minimikapitalkraven enligt Pelare 1 enligt de vid var tidpunkt gällande kapitaltäckningsreglerna. Den 1 januari 2014 trädde den europeiska kapitalkravsförordningen (CRR) i kraft. Kapitalbas och kapitalkrav från och med 2014 är beräknade i enlighet med detta EU-regelverk. Samtliga hänvisningar till CRD IV i denna delårsrapport avser hela detta regelverk oavsett rättsakt (förordning, direktiv, genomförandeakt eller nationell implementering).

Kapitalbas

mkr	30 jun 2016	31 mar 2016	31 dec 2015	30 sep 2015	30 jun 2015
PRIMÄRT KAPITAL					
Eget kapital, koncernen	129 582	122 777	128 268	127 435	123 971
Upparbetad ej utbetald utdelning föregående år	-	-	-	-	-
Upparbetad utdelning innevarande år	-4 118	-2 021	-11 442	-8 657	-6 084
Resultat från bolag som inte konsolideras	34	-202	-748	-597	-433
Koncerninterna justeringar i eget kapital	3 518	1 731	172	135	97
Minoritetsintressen	-5	-5	-4	-5	-4
Eget kapital, konsoliderad situation	129 011	122 280	116 246	118 311	117 547
Avgående poster					
Goodwill och andra immateriella tillgångar	-8 433	-8 293	-8 246	-8 223	-8 184
Prisjusteringar (verkligt värde)	-685	-665	-553	-534	-430
Särskilt avdrag för IRK-institut	-1 543	-1 452	-1 395	-1 577	-1 668
Positioner i värdepapperisering	-	-	-	-	-
Övervärde pensionstillgångar	-	-	-	-	-
Egna aktier	-529	-556	-577	-595	-462
Justeringar enligt stabilitetsfilter					
Kassaflödessäkringar	-8 815	-7 690	-4 940	-6 259	-4 082
Orealiserad ackumulerad positiv värdeförändring, aktier	-	-	-	-	-
Kärnprimärkapital, brutto	109 006	103 624	100 535	101 123	102 721
Tröskelavdrag					
Kapitaltillskott i ej konsoliderade finansiella företag överstigande 10% kärnprimärkapital	-	-	-	-	-
Uppskjuten skattefordran överstigande 10% kärnprimärkapital	-	-	-	-	-
Summa kapitaltillskott och uppskjuten skattefordran överstigande 15% kärnprimärkapital	-	-	-	-	-
Kärnprimärkapital	109 006	103 624	100 535	101 123	102 721
Primärkapitaltillskott	12 045	11 570	11 933	11 955	17 766
Summa primärt kapital	121 051	115 194	112 468	113 078	120 487
SUPPLEMENTÄRT KAPITAL					
Förlagslån	17 135	17 111	17 150	17 622	17 275
Avgående poster					
Supplementärkapitaltillskott i bolag som inte konsolideras	-1 129	-1 129	-1 129	-1 129	-1 129
Summa supplementärt kapital	16 006	15 982	16 021	16 493	16 146
Total kapitalbas	137 057	131 176	128 489	129 571	136 633

Kapitalrelationer och buffertar

	30 jun 2016	31 mar 2016	31 dec 2015	30 sep 2015	30 jun 2015
Kärnprimärkapitalrelation, CRD IV	23,0%	22,7%	21,2%	21,4%	21,3%
Primärkapitalrelation, CRD IV	25,5%	25,3%	23,8%	23,9%	25,0%
Total kapitalrelation, CRD IV	28,9%	28,8%	27,2%	27,4%	28,4%
Risikexponeringsbelopp CRD IV, mkr	474 500	456 104	473 132	473 539	481 134
Kapitalbas i förhållande till kapitalkrav enligt Basel I-golv	142%	139%	137%	140%	149%
Institutspecifika buffertkrav*	6,4%	6,1%	6,1%	6,1%	5,6%
varav krav på kapitalkonserveringsbuffert	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%
varav krav på kontracyklisk kapitalbuffert	0,9%	0,6%	0,6%	0,6%	0,1%
varav krav på systemriskbuffert	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%
Kärnprimärkapital tillgängligt att användas som buffert	18,5%	18,2%	16,7%	16,9%	16,8%

* Uppgifter lämnas endast för buffertkrav som trätt i kraft.

Kapitalkrav

mkr	30 jun 2016	31 mar 2016	31 dec 2015	30 sep 2015	30 jun 2015
Kreditrisk enligt schablonmetoden	6 186	5 949	6 433	6 127	5 906
Kreditrisk enligt Internmetoden	25 603	24 360	25 225	25 608	26 394
Marknadsrisk	711	796	825	849	968
Kreditvärderingsjusteringsrisk (CVA)	645	568	713	645	567
Operativ risk	4 815	4 815	4 655	4 655	4 655
Summa kapitalkrav	37 960	36 488	37 851	37 884	38 490
Justering enligt Basel I-golv	59 499	58 870	56 982	55 659	54 309
Kapitalkrav, Basel I-golv	97 459	95 358	94 833	93 543	92 799
Total kapitalbas, Basel I-golv	138 600	132 628	129 884	131 148	138 301

Risikexponeringsbelopp

mkr	30 jun 2016	31 mar 2016	31 dec 2015	30 sep 2015	30 jun 2015
Kreditrisk enligt schablonmetoden	77 323	74 358	80 406	76 583	73 825
Kreditrisk enligt Internmetoden	320 041	304 506	315 310	320 101	329 926
Marknadsrisk	8 890	9 954	10 318	10 612	12 110
Kreditvärderingsjusteringsrisk (CVA)	8 064	7 104	8 911	8 056	7 086
Operativ risk	60 182	60 182	58 187	58 187	58 187
Summa Riskexponeringsbelopp	474 500	456 104	473 132	473 539	481 134

Kapitalkrav kreditrisk schablonmetoden**

mkr	Exponeringsvärde		Riskvägt exponeringsbelopp		Kapitalkrav		Genomsnittlig riskvikt, %	
	30 jun 2016	31 dec 2015	30 jun 2016	31 dec 2015	30 jun 2016	31 dec 2015	30 jun 2016	31 dec 2015
	Stater och centralbanker	617 983	270 402	67	72	5	6	0,0
Kommuner	55 311	58 231	18	18	1	1	0,0	0,0
Multilaterala utvecklingsbanker	564	649	0	0	0	0	0,0	0,0
Internationella organisationer	19	1	0	0	0	0	0,0	0,0
Institut	4 136	4 162	293	603	23	48	7,1	14,5
Företag	11 120	12 232	10 676	11 570	854	926	96,0	94,6
Hushåll	15 983	22 417	11 949	16 774	956	1 342	74,8	74,8
Säkerheter i fastigheter	85 424	70 925	31 093	25 367	2 487	2 029	36,4	35,8
Fallerande exponeringar	186	229	236	319	19	25	126,4	139,2
Aktier	7 030	7 978	16 359	17 308	1 309	1 385	237,2	216,9
Övriga poster	7 331	9 034	6 632	8 375	532	671	90,5	92,7
Summa	805 087	456 260	77 323	80 406	6 186	6 433	9,6	17,6

** Uppgifter om kapitalkrav för de exponeringsklasser där det förekommer exponeringar.

Kreditrisker Internmetoden

mkr	Exponeringsbelopp		Riskvägt exponeringsbelopp		Kapitalkrav		Genomsnittlig riskvikt, %	
	30 jun	31 dec	30 jun	31 dec	30 jun	31 dec	30 jun	31 dec
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Företag	846 280	821 795	205 130	204 181	16 410	16 334	24,2	24,8
Företagsutlåning	807 327	796 198	199 669	199 470	15 974	15 957	24,7	25,1
varav övrig utlåning, grundmetoden *	125 156	124 939	38 484	37 805	3 079	3 024	30,7	30,3
varav övrig utlåning, avancerad metod *	682 171	671 259	161 185	161 665	12 895	12 933	23,6	24,1
varav stora företag	137 163	137 749	63 008	61 130	5 041	4 890	45,9	44,4
varav medelstora företag	77 698	76 639	32 544	32 888	2 603	2 631	41,9	42,9
varav fastighetsbolag	467 310	456 871	65 634	67 647	5 251	5 412	14,0	14,8
Motpartsrisk	38 953	25 597	5 461	4 711	436	377	14,0	18,4
Bostadsrättsföreningar	179 807	170 587	6 904	6 248	552	500	3,8	3,7
Hushåll	957 893	918 324	71 701	66 245	5 736	5 300	7,5	7,2
Privatpersoner	930 268	891 487	64 283	58 841	5 143	4 707	6,9	6,6
varav fastighetskrediter	849 302	810 312	47 020	43 517	3 762	3 481	5,5	5,4
varav övriga	80 966	81 175	17 263	15 324	1 381	1 226	21,3	18,9
Små företag	27 625	26 837	7 418	7 404	593	593	26,9	27,6
varav fastighetskrediter	7 686	7 541	1 686	2 016	135	161	21,9	26,7
varav övriga	19 939	19 296	5 732	5 388	458	432	28,7	27,9
Institut	118 989	117 263	17 258	20 471	1 381	1 638	14,5	17,5
Institutsutlåning	17 370	19 203	5 664	6 767	453	541	32,6	35,2
Motpartsrisk	101 619	98 060	11 594	13 704	928	1 096	11,4	14,0
varav repor och värdepapperslån	33 206	31 143	795	424	64	34	2,4	1,4
varav derivat	68 413	66 917	10 799	13 280	864	1 062	15,8	19,8
Aktieexponeringar	5 420	5 229	16 782	15 815	1 343	1 265	309,6	302,4
varav börsnoterade aktier	4 090	4 418	11 860	12 811	949	1 025	290,0	290,0
varav övriga aktier	1 330	811	4 922	3 004	394	240	370,0	370,0
Motpartslösa exponeringar	2 264	2 348	2 264	2 348	181	188	100,0	100,0
Värdepapperisering	23	28	2	2	0	0	7,4	7,4
varav Traditionell värdepapperisering	23	28	2	2	0	0	7,4	7,4
varav Syntetisk värdepapperisering	-	-	-	-	-	-	-	-
Totalt Internmetoden	2 110 676	2 035 574	320 041	315 310	25 603	25 225	15,2	15,5

* Med grundmetoden avses internmetoden utan egna skattningar av LGD och KF. Med avancerad metod avses internmetoden med egna skattningar av LGD och KF.

Kapitalkravet för kreditrisk beräknas enligt schablonmetoden och internmetoden enligt CRR. För internmetoden återfinns två olika metoder: grundmetoden och avancerad metod.

I grundmetoden beräknar banken med en egen metod sannolikheten för att kunden ska falla inom ett år (PD), medan övriga parametrar är givna i regelverket CRR. I internmetoden med egna skattningar av LGD och KF använder banken egna metoder för att beräkna förlust givet fallissemang (LGD) och exponeringsbeloppet.

Handelsbanken tillämpar grundmetoden för exponeringar mot institut, samt för vissa produkt- och säkerhetstyper avseende företags-exponeringar för hela regionbanksrörelsen samt i dotterbolagen Stadshypotek AB, Handelsbanken Finans AB, Handelsbanken Finans (Shanghai) Financial Leasing Co. Ltd och Rahoitus Oy.

Avancerad metod tillämpas för merparten av exponeringarna mot stora företag, medelstora företag, fastighetsbolag och bostadsrättsföreningar i regionbanksrörelsen (exklusive Nederländerna), Handelsbanken Capital Markets, Stadshypotek AB och Handelsbanken Finans AB, samt hushållsexponeringar i Sverige, Norge, Finland och Danmark samt i dotterbolagen Stadshypotek AB, Handelsbanken Finans AB och Rahoitus Oy.

Internmetoden omfattade vid årskiftet 81% av det totala riskvägda exponeringsbeloppet för kreditrisk. För resterande kreditrisk-exponeringar beräknas kapitalkravet enligt schablonmetoden.

I tabellen över kapitalkrav enligt internmetoden särredovisas repor och värdepapperslån för institut eftersom dessa ger upphov till mycket låga kapitalkrav samtidigt som volymerna varierar betydligt över tiden. Det låga kapitalkravet beror på att exponeringen presenteras brutto och att exponeringen är säkerställd.

Den totala genomsnittliga riskvikten för exponeringar godkända för internmetoden ökade under andra kvartalet och uppgick till 15,2% (14,9). Förklaringen till att den genomsnittliga riskvikten gått upp är uppdaterade riskestimater avseende företag och hushåll.

Kreditkvaliteten är god. Av Handelsbankens företagsexponeringar var 97% kunder med en bedömd återbetalningsförmåga som var normal, eller bättre än normal, det vill säga hade en riskklassificering mellan 1 och 5 i bankens tiogradiga skala för riskklassificering. Internmetoden baseras på historiska förluster från såväl de senaste årens finanskris som den svenska bankkrisen i början av 1990-talet. Riskvikterna speglar det faktum att Handelsbanken under lång tid uppvisat låga kreditförluster. De tillämpade riskmåten innehåller säkerhetsmarginaler för att säkerställa att risken inte underskattas.

Nivån på riskvikten för företagsexponeringar återspeglar portföljsammansättningen och hur olika lån klassificeras till olika exponeringsklasser. Handelsbanken har klassificerat sin utlåning till bostadsrättsföreningar som företag, medan vissa andra banker valt att klassificera detta som hushållslåning.

Kapitalkravet för aktieexponeringar i internmetoden beräknas enligt förenklad riskviktsmetod.

I övrigt är bankens risk- och kapitalplanering beskriven i Handelsbankens årsredovisning och i bankens Risk- och kapitalplanering – information enligt Pelare 3. Det har inte inträffat några väsentliga förändringar sedan publiceringen av dessa publikationer som inte redogjorts för i denna delårsrapport.

Kapitalkrav marknadsrisk

mkr	30 jun 2016	31 mar 2016	31 dec 2015	30 sep 2015	30 jun 2015
Positionsrisk i handelslagret	703	789	819	844	963
Ränterisk	694	778	804	826	946
<i>varav generell risk</i>	534	598	512	489	603
<i>varav specifik risk</i>	158	179	290	335	341
<i>varav positioner i värdepappersiseringsinstrument</i>	-	-	-	-	-
<i>varav icke-deltarisk</i>	2	1	2	2	2
Aktiekursrisk	9	11	15	18	17
<i>varav generell risk</i>	1	1	1	3	2
<i>varav specifik risk</i>	3	4	4	7	5
<i>varav fonder</i>	1	1	2	0	1
<i>varav icke-deltarisk</i>	4	5	8	8	9
Valutakursrisk	-	-	-	-	-
<i>varav icke-deltarisk</i>	-	-	-	-	-
Råvarurisk	8	7	6	5	5
<i>varav icke-deltarisk</i>	0	0	0	0	0
Avvecklingsrisk	0	0	0	0	0
Totalt kapitalkrav för marknadsrisk	711	796	825	849	968

Kapitalkravet för marknadsrisk beräknas för bankens konsoliderade situation. Kapitalkravet för ränterisk och aktiekursrisk beräknas dock endast för positioner i handelslagret. Vid beräkning av kapitalkravet för marknadsrisk tillämpas schablonmetoden.

Kapitalkrav operativa risk

Handelsbanken använder schablonmetoden, enligt vilken kapitalkravet beräknas med olika utgångspunkt i bankens intäkter inom olika affärsområden.

Bruttosoliditetsgrad (leverage ratio)

Från och med 2015 gäller enligt CRD IV ett rapporteringskrav avseende en icke-riskbaserad så kallad bruttosoliditetsgrad (leverage ratio). Måttet ska utvärderas och ett eventuellt bindande krav är ännu inte beslutat.

mkr	30 jun 2016	31 mar 2016	31 dec 2015	30 sep 2015	30 jun 2015
Balansräkning enligt redovisningsreglerna	3 030 645	2 856 843	2 522 133	2 943 621	2 935 809
Avdrag för tillgångar som inte ingår i konsoliderad situation	-103 215	-99 917	-103 655	-99 096	-105 213
Justering för skillnader mellan bokfört värde och bruttosoliditetsexponering - derivat	-24 710	-29 163	-37 126	-49 606	-29 412
Justering för skillnader mellan bokfört värde och bruttosoliditetsexponering - repor och värdepapperslån	6 252	6 530	4 786	8 596	5 300
<i>Tillgångar redovisade utanför balansräkningen, brutto (före justeringar för konverteringsfaktorer)</i>	<i>486 570</i>	<i>476 586</i>	<i>483 859</i>	<i>480 000</i>	<i>474 213</i>
<i>Avdrag från tillgångar utanför balansräkningen eller tillämpning av konverteringsfaktorer</i>	<i>-309 195</i>	<i>-300 702</i>	<i>-303 538</i>	<i>-304 092</i>	<i>-297 692</i>
Tillgångar redovisade utanför balansräkningen, netto	177 375	175 884	180 321	175 908	176 521
Ytterligare justeringar	-21 106	-19 747	-16 872	-18 390	-15 987
Tillgångar som bruttosoliditetsgraden beräknas på	3 065 241	2 890 430	2 549 587	2 961 033	2 967 018
Kapital som bruttosoliditetsgraden kan beräknas på					
Primärkapital	121 051	115 194	112 468	113 078	120 487
Bruttosoliditetsgrad					
Bruttosoliditetsgrad beräknat på primärkapital	3,9%	4,0%	4,4%	3,8%	4,1%

Not 20 Risk och kapitalhantering

Risk- och osäkerhetsfaktorer

Handelsbanken lämnar krediter genom kontorsrörelsen och tillämpar en låg risktolerans. Kreditprocessen utgår från övertygelsen att en decentraliserad organisation med lokal närvaro ger hög kvalitet i kreditbesluten. Handelsbankens exponering mot marknadsrisker är samtidigt låg. Marknadsrisker i bankens affärsverksamhet tas i allt väsentligt endast som ett led i att lösa kunders placerings- och riskhanteringsbehov. Banken har under de senaste åren aktivt arbetat med att minska marknadsriskerna i balansräkningen. En konsekvens av detta är att en betydligt mindre andel av bankens resultat kommer från nettoresultat av finansiella transaktioner.

Utvecklingen inom regelverksområdet fortsätter i snabb takt. Under kvartalet har Storbritannien genomfört en folkomröstning om EU-medlemskapet där förslaget om ett utträde ur EU fick en majoritet av rösterna. Det råder för närvarande stor oklarhet kring formerna för ett

utträde ur EU och när detta kan komma att ske. Handelsbankens verksamhet i Storbritannien bedrivs så att såväl kapital som likviditet är kurssäkrat i GBP. Bankens låga risktolerans, goda kapitalisering och starka likviditetssituation gör Handelsbanken väl rustad att verka även under betydligt svårare marknadsförutsättningar än de som varit under de senaste åren. Det gäller även om konjunkturen i Storbritannien försvagas till följd av ett kommande utträde ur EU. Likviditetssituationen beskrivs närmare nedan under rubriken Likviditet och finansiering.

Bankens risk- och kapitalplanering finns beskriven i Handelsbankens årsredovisning och i bankens Risk- och kapitalhantering – information enligt Pelare 3. Det har inte inträffat några väsentliga förändringar sedan publiceringen av dessa publikationer som inte redogjorts för i årets delårsrapporter eller i denna delårsrapport.

Likviditet och finansiering

Handelsbanken har en stark likviditetssituation. Banken har under lång tid arbetat aktivt med likviditetsfrågorna med en konservativ inriktning. Ett led i detta arbete har varit att centralisera likviditetshanteringen i syfte att stärka kontrollen över likviditetsriskerna och att i varje scenario säkerställa och optimera bankens finansiering.

Banken har också under lång tid arbetat med att förlänga finansieringen genom ökade obligationsemissioner och genom att se till att

likviditetsrisker inkluderas i den interna prissättningen. Bankens finansieringsprogram täcker in de löptider i samtliga valutor som banken behöver för att finansiera sin utlåning och möjliggör för banken att emittera i alla för banken relevanta valutor.

Upplåningsprogram/ramar inom koncernen per den 30 juni 2016

Program (belopp i miljoner)	Ramvaluta	Rambelopp	Nyttjat belopp	Motvärde mkr
ECP*	EUR	15 000	5 090	48 000
ECP (Stadshypotek)*	EUR	4 000	32	302
Franska certifikat	EUR	7 500	1 344	12 674
Svenska certifikat	SEK	25 000	1 500	1 500
Svenska certifikat (Stadshypotek)	SEK	90 000	0	0
USCP	USD	15 000	8 858	75 262
AMTN	AUD	5 000	1 275	8 041
AMTCN (Stadshypotek)	AUD	5 000	750	4 730
EMTN*	USD	50 000	21 852	185 666
EMTCN (Stadshypotek)*	EUR	20 000	10 659	100 517
US 144A/3(a)(2)	USD	20 000	11 650	98 985
Stadshypotek US 144A	USD	15 000	3 750	31 862
Samurai	JPY	400 000	192 300	15 883
MTN*	SEK	100 000	13 796	13 796
Övrig funding >1 år*	USD	15 000	2 799	23 782
Extendible Notes	USD	15 000	104	884
Summa				621 884
Totala program- och rambelopp, mkr		1 854 160		
Outnyttjat belopp, mkr		1 232 276		
Kvar att utnyttja		66%		

* Inom dessa program finns möjlighet att emittera i ett antal olika valutor förutom ramvalutan, där valutaomräkning sker vid emissionstillfället.

De samlade likviditetsreserverna per den 30 juni 2016 översteg fortsatt 800 mdkr. Tillgodohavanden i centralbanker och banker samt innehav av värdepapper som är belåningsbara i centralbanker

framgår av tabellen nedan och uppgick till 739 mdkr. Därutöver tillkommer outnyttjat emissionsutrymme av säkerställda obligationer och övriga likviditetsskapande åtgärder.

Tillgodohavanden i centralbanker och banker samt värdepappersinnehav i likviditetsreserven

Marknadsvärde					
mkr	30 jun 2016	31 mar 2016	31 dec 2015	30 sep 2015	30 jun 2015
Kassa samt tillgodohavanden hos och övrig utlåning till centralbank	582 590	506 949	236 359	525 421	552 266
Tillgodohavanden hos banker och Riksgälden, overnight	1 807	3 618	1 180	983	30 860
Värdepapper emitterade av stater och offentliga enheter	104 133	83 145	63 136	77 799	41 209
Säkerställda obligationer	50 101	52 096	50 096	54 230	48 093
Värdepapper emitterade av icke-finansiella företag	614	782	637	1 094	1 727
Värdepapper emitterade av finansiella företag	142	102	233	978	847
Summa	739 387	646 692	351 641	660 505	675 002
<i>varav i SEK</i>	<i>160 997</i>	<i>116 992</i>	<i>89 695</i>	<i>131 728</i>	<i>124 675</i>
<i>varav i EUR</i>	<i>83 698</i>	<i>70 363</i>	<i>55 471</i>	<i>84 111</i>	<i>76 119</i>
<i>varav i USD</i>	<i>366 669</i>	<i>348 004</i>	<i>114 702</i>	<i>360 074</i>	<i>351 298</i>
<i>varav i övriga valutor</i>	<i>128 023</i>	<i>111 333</i>	<i>91 773</i>	<i>84 592</i>	<i>122 910</i>

30 juni 2016					
Marknadsvärde, mkr	SEK	EUR	USD	Övrigt	Summa
Kassa samt tillgodohavanden hos och övrig utlåning till centralbank	48 673	74 496	343 473	115 948	582 590
Tillgodohavanden hos andra banker och Riksgälden, overnight	0	61	496	1 250	1 807
Värdepapper emitterade av stater	72 941	6 501	18 594	-	98 036
Värdepapper emitterade av kommuner och övriga offentliga enheter	1 663	283	4 106	45	6 097
Säkerställda obligationer, externa emittenter	34 729	2 198	-	10 678	47 605
Egna säkerställda obligationer	2 496	-	-	-	2 496
Värdepapper emitterade av icke-finansiella företag	488	27	-	99	614
Värdepapper emitterade av finansiella företag	7	132	-	3	142
Summa	160 997	83 698	366 669	128 023	739 387

Löptider för finansiella tillgångar och skulder

30 juni 2016 mkr	Upp till 1 månad	1 - 6 mån	6 - 12 mån	1 - 2 år	2 - 5 år	Över 5 år	Ospec. löptid	Summa
Kassa och tillgodohavanden i centralbanker	583 011	-	-	-	-	-	-	583 011
Belåningsbara statsskuldsförbindelser	117 753	-	-	-	-	-	-	117 753
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	46 223	-	-	-	-	-	-	46 223
Utlåning till kreditinstitut	41 924	2 153	993	16	619	2 774	-	48 479
-varav omvända repor	19 330	-	-	-	-	-	-	19 330
Utlåning till allmänheten	51 418	243 758	177 905	164 809	357 262	942 003	-	1 937 155
-varav omvända repor	11 360	-	-	-	-	-	-	11 360
Övrigt	74 318	-	-	-	-	-	223 706	298 024
-varav aktier och andelar	52 541	-	-	-	-	-	-	52 541
-varav fordringar på fondlikvider	21 777	-	-	-	-	-	-	21 777
Summa	914 647	245 911	178 898	164 825	357 881	944 777	223 706	3 030 645
Skulder till kreditinstitut	94 944	80 502	3 313	4 907	16	5 214	18 416	207 312
-varav repor	912	-	-	-	-	-	-	912
-varav inlåning från centralbanker	16 231	65 783	1 971	-	-	-	1 908	85 893
In- och upplåning från allmänheten	334 913	39 349	6 378	831	2 825	5 732	744 472	1 134 500
-varav repor	4 522	-	-	-	-	-	-	4 522
Emitterade värdepapper	122 800	328 628	166 836	190 452	411 825	99 542	-	1 320 083
-varav säkerställda obligationer	-	46 290	97 129	122 967	284 489	51 445	-	602 320
-varav certifikat och andra värdepapper med ursprunglig löptid understigande ett år	108 915	252 196	38 500	-	-	-	-	399 611
-varav värdepapper med ursprunglig löptid över ett år	13 885	30 142	31 207	67 485	127 336	48 097	-	318 152
Efterställda skulder	-	553	-	2 952	29 398	-	-	32 903
Övrigt	18 521	-	-	-	-	-	317 326	335 847
-varav korta positioner	8 581	-	-	-	-	-	-	8 581
-varav fondlikvidskulder	9 940	-	-	-	-	-	-	9 940
Summa	571 178	449 032	176 527	199 142	444 064	110 488	1 080 214	3 030 645

I tabellen redovisas innehav i obligationer och andra räntebärande värdepapper i det tidsintervall i vilket de kan omsättas till likviditet vid en eventuell belåning eller försäljning. Det innebär att tabellen inte återspeglar de faktiska löptiderna för de ingående värdepappren.

I "Övrigt" redovisas tillgångar och skulder som förfaller i de tidsintervall som motsvarar kontraktssenliga förfalldatum, med beaktande av kontraktssenlig amorteringsplan.

Avistainlåning redovisas i kolumnen "Ospecificerad löptid". Posterna "Övrigt" inkluderar marknadsvärden i derivatransaktioner.

För löptidtabeller i SEK, EUR och USD hänvisas till Faktaboken som finns tillgänglig på handelsbanken.se/ir.

Liquidity Coverage Ratio (LCR)

	30 jun 2016	31 mar 2016	31 dec 2015	30 sep 2015	30 jun 2015
Liquidity Coverage Ratio (LCR), %					
EUR	181	134	161	265	151
USD	121	161	429	127	126
Totalt*	139	151	137	141	117

* Beräknad i enlighet med Finansinspektionens föreskrift 2012:6.

	30 jun 2016	31 mar 2016	31 dec 2015	30 sep 2015	30 jun 2015
Liquidity Coverage Ratio (LCR) - delkomponenter, mkr					
Likvida tillgångar	433 824	360 481	283 573	343 712	339 101
Likvida tillgångar nivå 1	394 887	318 791	242 606	301 090	301 163
Likvida tillgångar nivå 2	38 937	41 690	40 967	42 622	37 938
Kassautflöden	697 349	581 222	318 364	628 912	657 509
Kundinlåning	169 582	192 835	141 589	202 316	189 379
Marknadsupplåning	486 320	349 721	142 770	384 260	431 453
Övriga kassaflöden	41 447	38 666	34 005	42 336	36 677
Kassainflöden	384 619	342 332	111 599	385 628	367 535
Inflöden från förfallande utlåning till icke-finansiella kunder	26 985	24 548	22 612	24 468	20 669
Övriga kassainflöden	357 634	317 784	88 987	361 160	346 866

Delkomponenterna definieras i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter och krav på likviditetstäckningsgrad och rapportering av likvida tillgångar och kassaflöden FFFS 2012:6. Likvida tillgångar nivå 1 motsvarar 3 kap 6 §. Likvida tillgångar nivå 2 motsvarar 3 kap 7 §. Kundinlåning motsvarar 4 kap 4-9 §§. Marknadsupplåning motsvarar 4 kap 10-13 §§. Övriga kassaflöden motsvarar 4 kap 14-25 §§. Utlåning till icke-finansiella kunder motsvarar 5 kap 4 §. Övriga kassainflöden motsvarar 5 kap 6-12 §§.

Från den 1 oktober 2015 finns, i och med EU-kommissionens delegerade akt, ett europeiskt minimikrav på bankers likviditet i form av en kortfristig likviditetsbuffert – Liquidity Coverage Ratio (LCR). Minimikravet är för närvarande 70% för att stegvis höjas till 100% från och med 2018 då den delegerade akten ska vara fullt införd. LCR enligt den delegerade akten bygger på det mildare LCR som Baselkommittén föreslog 2013 samt vissa EU-specifika förändringar, som till exempel att likviditetsreserven får innehålla en högre andel säkerställda obligationer.

Sverige har gått snabbare fram än vad som krävs inom EU genom att redan 2013 ställa krav på kortfristig likviditetsbuffert genom FFFS 2012:6. Kravet uppgår till 100%, men definitionen av kortfristig likviditetsbuffert skiljer sig från vad som gäller på EU-nivå. Det LCR som Finansinspektionen i Sverige infört bygger på det striktare LCR-mått, framförallt vad avser utflödesantaganden för inlåning samt likviditetsportföljens sammansättning, som först föreslogs av Baselkommittén 2010. Minimikrav för det strukturella likviditetsmättet NSFR förväntas införas från 2018 i EU.

Vid utgången av juni uppgick bankens LCR enligt Finansinspektionens föreskrift FFFS 2012:6 till 139%, vilket visar att banken har stor motståndskraft mot kortsiktiga störningar på finansieringsmarknaden. Detta gäller också i USD och EUR. LCR som ett snitt av

dagliga observationer enligt samma föreskrift, uppgick under det första halvåret till 137%. Bankens LCR enligt EU-kommissionens delegerade akt uppgick till 146%.

Stresstest med likviditetsskapande åtgärder

Bankens likviditetssituation stresstestas löpande. I testen stressas bankens kassaflöden under vissa definierade antaganden. I stresstestet som visar motståndskraften mot mer långsiktiga störningar på marknaden antas till exempel att banken inte kan finansiera sig på de finansiella marknaderna samtidigt som 10% av inlåningen från hushåll och företag försvinner successivt under den första månaden. Vidare antas att banken fortsätter att bedriva sin kärnverksamhet, det vill säga utlåning till hushåll och företag, och att utställda kreditlöften och andra kreditfaciliteter delvis utnyttjas av kunderna. Samtidigt beaktas att tillgodohavanden i centralbanker tas i anspråk och att Centrala Finansavdelningens likviditetsportfölj omedelbart kan ge ett tillskott av likviditet. Därutöver används likviditetsskapande åtgärder – till exempel utnyttjat utrymme att emittera säkerställda obligationer – för att successivt ge likviditet till banken. Resultatet av stresstestet är att likviditetsreserverna, även i ett stressat scenario, täcker bankens likviditetsbehov i över tre år även om tillgången till ny marknadsfinansiering skulle försvinna.

Icke pantsatta tillgångar, IPT (Non-Encumbered Assets, NEA)

30 juni 2016		
mdkr	IPT (NEA)	Ack. andel av icke säkerställd upplåning*
Behållning i centralbanker samt värdepapper i likviditetsportföljen	739	80%
Hypotekslån	444	128%
Övrig hushållsutlåning	191	149%
Fastighetsföretagsutlåning lägsta riskklass (1-3)	258	177%
Övrig företagsutlåning lägsta riskklass (1-3)	162	194%
Utlåning till kreditinstitut lägsta riskklass (1-3)	42	199%
Övrig företagsutlåning	230	224%
Övriga tillgångar	100	235%
Summa icke pantsatta tillgångar	2 166	235%
Pantsatta tillgångar utan underliggande skuld**	61	
Pantsatta tillgångar med underliggande skuld	804	
Summa tillgångar, koncernen	3 031	

31 december 2015		
mdkr	IPT (NEA)	Ack. andel av icke säkerställd upplåning*
Behållning i centralbanker samt värdepapper i likviditetsportföljen	352	42%
Hypotekslån	453	96%
Övrig hushållsutlåning	203	120%
Fastighetsföretagsutlåning lägsta riskklass (1-3)	238	148%
Övrig företagsutlåning lägsta riskklass (1-3)	150	166%
Utlåning till kreditinstitut lägsta riskklass (1-3)	46	171%
Övrig företagsutlåning	228	198%
Övriga tillgångar	39	203%
Summa icke pantsatta tillgångar	1 709	203%
Pantsatta tillgångar utan underliggande skuld**	57	
Pantsatta tillgångar med underliggande skuld	756	
Summa tillgångar, koncernen	2 522	

* Emitterad kort och lång icke säkerställd upplåning samt skulder till kreditinstitut.

** Överpantsättning i Cover pool (OC).

Finansiella rapporter i sammandrag – Moderbolaget

RESULTATRÄKNING – MODERBOLAGET

mkr	Kv 2 2016	Kv 1 2016	För- ändr.	Kv 2 2015	För- ändr.	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015	För- ändr.	Helår 2015
Räntenetto	3 644	3 589	2%	3 841	-5%	7 233	7 674	-6%	15 250
Erhållna utdelningar	2 481	2 302	8%	725	242%	4 783	967	395%	11 978
Provisionsnetto	1 665	1 563	7%	1 723	-3%	3 228	3 398	-5%	6 778
Nettoresultat av finansiella transaktioner	469	1 198	-61%	248	89%	1 667	467	257%	2 349
Övriga rörelseintäkter	392	383	2%	384	2%	775	844	-8%	1 644
Summa intäkter	8 651	9 035	-4%	6 921	25%	17 686	13 350	32%	37 999
Personalkostnader	-2 604	-3 057	-15%	-2 855	-9%	-5 661	-5 703	-1%	-10 904
Övriga administrativa kostnader	-1 310	-1 245	5%	-1 290	2%	-2 555	-2 485	3%	-5 040
Av- och nedskrivning av materiella och immateriella tillgångar	-133	-132	1%	-128	4%	-265	-260	2%	-507
Summa kostnader före kreditförluster	-4 047	-4 434	-9%	-4 273	-5%	-8 481	-8 448	0%	-16 451
Resultat före kreditförluster	4 604	4 601	0%	2 648	74%	9 205	4 902	88%	21 548
Kreditförluster, netto	-259	-176	47%	-370	-30%	-435	-677	-36%	-1 614
Nedskrivning av finansiella tillgångar	-	-	-	-15	-	-	-15	-	-15
Rörelseresultat	4 345	4 425	-2%	2 263	92%	8 770	4 210	108%	19 919
Bokslutsdispositioner	13	37	-65%	29	-55%	50	58	-14%	100
Resultat före skatt	4 358	4 462	-2%	2 292	90%	8 820	4 268	107%	20 019
Skatter	-432	-343	26%	-414	4%	-775	-854	-9%	-4 176
Periodens resultat	3 926	4 119	-5%	1 878	109%	8 045	3 414	136%	15 843

TOTALRESULTAT – MODERBOLAGET

mkr	Kv 2 2016	Kv 1 2016	För- ändr.	Kv 2 2015	För- ändr.	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015	För- ändr.	Helår 2015
Periodens resultat	3 926	4 119	-5%	1 878	109%	8 045	3 414	136%	15 843
Övrigt totalresultat									
Poster som kan komma att omklassificeras till periodens resultat									
Kassaflödessäkringar	996	1 917	-48%	-1 309		2 913	-1 030		195
Instrument tillgängliga för försäljning	536	-1 100		18		-564	1 446		694
Periodens omräkningsdifferens	686	-1 153		-506		-467	1 420		-1 155
<i>varav säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet</i>	29	-203		-284		-174	588		-444
Skatt hänförlig till övrigt totalresultat	-226	-320	29%	354		-546	26		73
<i>varav kassaflödessäkringar</i>	-219	-422	48%	288		-641	227		-43
<i>varav instrument tillgängliga för försäljning</i>	0	57	-100%	3	-100%	57	-72		18
<i>varav säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet</i>	-7	45		63		38	-129		98
Summa poster som kan komma att omklassificeras till periodens resultat	1 992	-656		-1 443		1 336	1 862	-28%	-193
Summa övrigt totalresultat	1 992	-656		-1 443		1 336	1 862	-28%	-193
Periodens totalresultat	5 918	3 463	71%	435		9 381	5 276	78%	15 650

Resultatkommentar moderbolaget januari – juni 2016 jämfört med januari – juni 2015

Moderbolagets räkenskaper omfattar delar av den verksamhet som organisatoriskt ingår i kontorsrörelsen i och utanför Sverige, Capital Markets samt centrala avdelningar och staber. Även om Handelsbankens affärer till övervägande del utgår från och samordnas av de lokala bankkontoren, ligger en betydande del av affärsvolymerna juridiskt utanför moderbolaget i helägda dotterbolag, i synnerhet bolåneinstitutet Stadshypotek AB. Utvecklingen i moderbolaget är därmed inte att likställa med utvecklingen av affärsverksamheten i koncernen som helhet. För att få en heltäckande och mer representativ bild av Handelsbankens ställning, resultat och utveckling hänvisas istället till de kommentarer som lämnas avseende koncernen.

Moderbolagets rörelseresultat ökade med 108% till 8 770 mkr (4 210), huvudsakligen på grund av ökade utdelningar samt ökat nettoresultat av finansiella transaktioner. Utdelningar har erhållits uppgående till 4 783 mkr (967). Periodens resultat ökade med 136% till 8 045 mkr (3 414). Räntenettet minskade med 6% till 7 233 mkr (7 674) och provisionsnettot minskade med 5% till 3 228 mkr (3 398). Moderbolagets egna kapital har sedan årsskiftet minskat till 106 973 mkr (107 112).

BALANSRÄKNING – MODERBOLAGET

mkr	30 jun 2016	31 mar 2016	31 dec 2015	30 sep 2015	30 jun 2015
Tillgångar					
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	501 696	463 957	202 630	452 271	447 289
Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.	114 485	92 174	71 436	99 359	69 739
Utlåning till kreditinstitut	638 845	594 779	596 441	622 610	677 893
Utlåning till allmänheten	770 214	757 955	733 988	743 084	754 302
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	42 794	50 292	40 974	58 226	52 454
Aktier och andelar	51 704	38 473	29 309	60 629	72 150
Aktier och andelar i koncern- och intresseföretag	45 773	45 784	45 815	45 787	45 797
Tillgångar där kunden står värdeförändringsrisken	3 743	3 603	3 422	3 463	3 358
Derivatinstrument	96 260	78 170	89 491	102 627	94 991
Immateriella tillgångar	2 056	1 994	1 962	1 880	1 855
Fastigheter och inventarier	1 081	1 084	1 150	1 139	997
Aktuella skattefordringar	1 484	498	-	943	442
Uppskjutna skattefordringar	471	413	328	344	298
Övriga tillgångar	20 061	12 424	18 299	48 377	16 893
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	4 068	4 292	4 813	4 265	4 599
Summa tillgångar	2 294 735	2 145 892	1 840 058	2 245 004	2 243 057
Skulder och eget kapital					
Skulder till kreditinstitut	217 291	203 177	173 533	234 423	229 639
In- och upplåning från allmänheten	1 132 359	1 044 283	755 066	1 049 921	1 093 330
Skulder där kunden står värdeförändringsrisken	3 793	3 680	3 501	3 540	3 420
Emitterade värdepapper	707 071	663 056	676 950	678 617	640 400
Derivatinstrument	59 539	64 603	61 109	70 511	76 581
Korta positioner	8 581	10 181	2 416	21 027	20 421
Aktuella skatteskulder	-	-	847	-	-
Uppskjutna skatteskulder	2 234	1 969	1 521	1 844	1 487
Avsättningar	455	487	96	107	102
Övriga skulder	14 383	11 943	13 751	34 743	30 224
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	8 614	8 855	9 370	10 467	10 377
Efterställda skulder	32 903	33 986	34 216	40 361	39 711
Summa skulder	2 187 223	2 046 220	1 732 376	2 145 561	2 145 692
Obeskattade reserver	539	539	570	601	627
Aktiekapital	3 001	2 956	2 956	2 956	2 956
Överkursfond	5 081	3 204	3 204	3 204	3 204
Andra fonder	12 456	10 388	9 585	12 494	11 640
Balanserad vinst	78 390	78 466	75 524	75 524	75 524
Periodens resultat	8 045	4 119	15 843	4 664	3 414
Summa eget kapital	106 973	99 133	107 112	98 842	96 738
Summa skulder och eget kapital	2 294 735	2 145 892	1 840 058	2 245 004	2 243 057

FÖRÄNDRING EGET KAPITAL - MODERBOLAGET

Januari – juni 2016 mkr	Bundet eget kapital			Fritt eget kapital					Summa
	Aktie- kapital	Reserv- fond	Fond för internt utvecklad programvara	Överkurs- fond	Säkrings- reserv *	Verkligt värde- reserv *	Omräknings- reserv *	Balanserade vinstmedel	
Ingående eget kapital	2 956	2 682		3 204	1 349	2 016	3 538	91 367	107 112
Periodens resultat								8 045	8 045
Övrigt totalresultat					2 272	-507	-429		1 336
Periodens totalresultat					2 272	-507	-429	8 045	9 381
Utdelning								-11 442	-11 442
Effekter av konvertibla förlagslån	45			1 877					1 922
Fond för internt utvecklad programvara			1 535					-1 535	0
Utgående eget kapital	3 001	2 682	1 535	5 081	3 621	1 509	3 109	86 435	106 973

Januari – december 2015 mkr	Bundet eget kapital			Fritt eget kapital					Summa
	Aktie- kapital	Reserv- fond		Överkurs- fond	Säkrings- reserv *	Verkligt värde- reserv *	Omräknings- reserv *	Balanserade vinstmedel	
Ingående eget kapital	2 956	2 682		3 203	1 197	1 304	4 595	86 648	102 585
Periodens resultat								15 843	15 843
Övrigt totalresultat					152	712	-1 057		-193
Periodens totalresultat					152	712	-1 057	15 843	15 650
Utdelning								-11 124	-11 124
Effekter av konvertibla förlagslån	0			1					1
Utgående eget kapital	2 956	2 682		3 204	1 349	2 016	3 538	91 367	107 112

* Ingår i fond för verkligt värde.

Under perioden januari–juni 2016 hade konvertibler till ett nominellt värde av 1 951 mkr (1) avseende 2008- och 2011-års konvertibla förlagslån konverterats till 28 800 955 A-aktier (15 311). Vid periodens slut uppgick antalet egna aktier i handelslagret till 0 aktier (0).

KASSAFLÖDESANALYS I SAMMANDRAG – MODERBOLAGET

mkr	Jan-jun 2016	Jan-jun 2015	Helår 2015
Rörelseresultat	8 770	4 210	19 919
Justering för ej kassaflödespåverkande poster i rörelseresultatet	-1 554	2 415	-7 338
Betalda inkomstskatter	-3 132	-2 145	-4 221
Förändring i den löpande verksamhetens tillgångar och skulder	290 041	-39 264	-293 815
Kassaflöde av löpande verksamhet	294 125	-34 784	-285 455
Förändring aktier	950	-7	3 618
Förändring räntebärande värdepapper	1 000	-	0
Förändring materiella anläggningstillgångar	-149	-100	-415
Förändring immateriella anläggningstillgångar	-204	-194	-447
Kassaflöde från investeringsverksamhet	1 597	-301	2 756
Amortering av förlagslån	1 951	-	-5 690
Emitterade förlagslån	-	9 908	10 082
Utbetald utdelning	-11 442	-11 124	-11 124
Erhållna koncernbidrag	10 971	8 727	8 727
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	1 480	7 511	1 995
Likvida medel vid periodens början	202 630	454 532	454 532
Periodens kassaflöde	297 202	-27 574	-280 704
Kursdifferens i likvida medel	1 864	20 331	28 802
Likvida medel vid periodens slut	501 696	447 289	202 630

KAPITALBAS OCH KAPITALKRAV – MODERBOLAGET

Uppgifter som redovisas i detta avsnitt avser minimikapitalkraven enligt Pelare 1. Den 1 januari 2014 trädde den europeiska kapitalkravsförordningen (CRR) i kraft. Kapitalbas och kapitalkrav från och med 2014 är beräknade i enlighet med det nya EU-regelverket.

Kapitalbas och kapitalrelationer – moderbolaget

mkr	30 jun 2016	31 mar 2016	31 dec 2015	30 sep 2015	30 jun 2015
Kärnprimärkapital	95 408	90 361	90 624	89 515	90 291
Summa primärt kapital	107 453	101 931	102 557	101 470	108 057
Summa supplementärt kapital	16 006	15 982	16 021	16 493	16 146
Total kapitalbas	123 459	117 913	118 578	117 963	124 203
Kapitalrelationer och buffertar					
Kärnprimärkapitalrelation, CRD IV	20,8%	20,7%	19,9%	19,6%	19,5%
Primärkapitalrelation, CRD IV	23,5%	23,3%	22,6%	22,3%	23,4%
Total kapitalrelation, CRD IV	27,0%	27,0%	26,1%	25,9%	26,8%
Risikexponeringsbelopp, CRD IV	457 600	436 936	454 661	455 557	462 658
Kapitalbas i förhållande till kapitalkrav enligt övergångsregler	241%	236%	237%	237%	250%
Institutspecifika buffertkrav	3,4%	3,1%	3,1%	3,1%	2,6%
varav krav på kapitalkonserveringsbuffert	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%
varav krav på kontryckisk kapitalbuffert	0,9%	0,6%	0,6%	0,6%	0,1%
varav krav på systemriskbuffert	-	-	-	-	-
Kärnprimärkapital tillgängligt att användas som buffert	16,3%	16,2%	15,4%	15,1%	15,0%

Kapitalkrav – moderbolaget

mkr	30 jun 2016	31 mar 2016	31 dec 2015	30 sep 2015	30 jun 2015
Kreditrisk enligt schablonmetoden	11 190	10 645	11 120	10 822	10 562
Kreditrisk enligt Internmetoden	20 657	19 541	20 377	20 791	21 577
Marknadsrisk	711	796	825	849	968
Kreditvärdighetsjusteringsrisk (CVA)	645	568	713	645	567
Operativ risk	3 405	3 405	3 338	3 338	3 338
Summa kapitalkrav	36 608	34 955	36 373	36 445	37 012
Justering enligt Basel I-golv	15 147	15 563	14 150	13 797	13 157
Kapitalkrav, Basel I-golv	51 755	50 518	50 523	50 242	50 169
Total kapitalbas, Basel I-golv	124 606	118 994	119 602	119 161	125 491

Kapitalkrav kreditrisk schablonmetoden* – moderbolaget

mkr	30 jun 2016	31 mar 2016	31 dec 2015	30 sep 2015	30 jun 2015
Stater och centralbanker	5	9	6	1	3
Kommuner	1	1	1	3	2
Multilaterala utvecklingsbanker	0	0	0	0	0
Internationella organisationer	0	0	0	0	0
Institut	58	71	81	77	83
Företag	818	916	872	665	638
Hushåll	938	930	1 319	1 307	1 285
Säkerheter i fastigheter	2 487	2 269	2 029	1 999	1 880
Fallerande exponeringar	19	21	25	26	30
Aktier	6 372	6 050	6 129	6 169	6 156
Övriga poster	492	378	658	575	485
Summa	11 190	10 645	11 120	10 822	10 562

* Uppgifter om kapitalkrav för de exponeringsklasser där det förekommer exponeringar.

Kapitalkrav kreditrisker internmetoden – moderbolaget

mkr	30 jun 2016	31 mar 2016	31 dec 2015	30 sep 2015	30 jun 2015
Företag	15 314	14 734	15 162	14 899	15 319
Hushåll	2 335	2 080	2 049	2 132	2 178
Privatpersoner	1 831	1 563	1 544	1 640	1 672
varav fastighetskrediter	830	746	723	761	765
varav övriga	1 001	817	821	879	907
Små företag	504	517	505	492	506
Institut	1 381	1 255	1 638	1 560	1 882
Aktieexponeringar	1 541	1 384	1 436	2 108	2 118
varav börsnoterade aktier	949	979	1 025	1 692	1 656
varav övriga aktier	593	405	411	416	462
Motpartslösa exponeringar	86	87	92	92	80
Värdepapperisering		0	0	0	0
Total Internmetoden	20 657	19 540	20 377	20 791	21 577

Kapitalkrav marknadsrisker – moderbolaget

mkr	30 jun 2016	31 mar 2016	31 dec 2015	30 sep 2015	30 jun 2015
Positionsrisk i handelslaget	703	789	819	844	963
Ränterisk	694	778	804	826	946
varav positioner i värdepapperiseringsinstrument	0	-	-	-	-
Aktiekursrisk	9	11	15	18	17
Valutakursrisk	-	-	-	-	-
Råvarurisk	8	7	6	5	5
Avvecklingsrisk	0	0	0	0	0
Totalt kapitalkrav för marknadsrisker	711	796	825	849	968

Bruttosoliditetsgrad (Leverage ratio) – moderbolaget

mkr	30 jun 2016	31 mar 2016	31 dec 2015	30 sep 2015	30 jun 2015
Balansräkning enligt redovisningsreglerna	2 294 735	2 145 892	1 840 058	2 245 004	2 243 057
Justering för skillnader mellan bokfört värde och bruttosoliditetsexponering - derivat	-16 621	-21 580	-29 556	-42 716	-22 719
Justering för skillnader mellan bokfört värde och bruttosoliditetsexponering - repor och värdepapperslån	8 471	8 312	4 792	8 606	5 300
<i>Tillgångar redovisade utanför balansräkningen, brutto (före justeringar för konverteringsfaktorer)</i>	<i>531 167</i>	<i>525 339</i>	<i>530 343</i>	<i>524 456</i>	<i>519 612</i>
<i>Avdrag från tillgångar utanför balansräkningen efter tillämpning av konverteringsfaktorer</i>	<i>-343 000</i>	<i>-335 227</i>	<i>-338 334</i>	<i>-337 337</i>	<i>-331 422</i>
Tillgångar redovisade utanför balansräkningen, netto	188 167	190 112	192 009	187 120	188 190
Ytterligare justeringar	-8 361	-7 500	-5 880	-6 393	-4 733
Tillgångar som bruttosoliditetsgraden beräknas på	2 466 391	2 315 236	2 001 423	2 391 621	2 409 095
Kapital som bruttosoliditetsgraden kan beräknas på					
Primärkapital	107 453	101 930	102 557	101 470	108 058
Bruttosoliditetsgrad					
Bruttosoliditetsgrad beräknat på primärkapital	4,4%	4,4%	5,1%	4,2%	4,5%

Härmed försäkras vi att denna halvårsrapport ger en rättvisande översikt av bankens och koncernens verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som banken och de företag som ingår i koncernen står inför.

Stockholm den 15 juli 2016

Pär Boman
Styrelseordförande

Fredrik Lundberg
Vice ordförande

Bente Rathe
Styrelseledamot

Lise Kaae
Styrelseledamot

Jon Fredrik Baksaas
Styrelseledamot

Tommy Bylund
Styrelseledamot

Ole Johansson
Styrelseledamot

Karin Aelman
Styrelseledamot

Kerstin Hessius
Styrelseledamot

Charlotte Skog
Styrelseledamot

Frank Vang-Jensen
Verkställande direktör

PRESS- OCH TELEFONKONFERENS

Press- och analytikerkonferens arrangeras på bankens huvudkontor den 15 juli klockan 09.00.

Telefonkonferens arrangeras den 15 juli klockan 11.00.

Pressmeddelande, presentationsmaterial, Faktabok och inspelning av telefonkonferens finns tillgängligt på handelsbanken.se/ir.

Delårsrapporten för perioden januari – september 2016 publiceras den 19 oktober 2016.

Ytterligare information lämnas av:

Frank Vang-Jensen, President and Group Chief Executive
telefon 08-22 92 20

Ulf Riese, CFO
telefon 08-22 92 20

Mikael Hallåker, Head of Investor Relations
telefon 08-701 29 95, miha11@handelsbanken.se

Revisorernas rapport avseende översiktlig granskning av halvårsrapport

Till styrelsen i Svenska Handelsbanken AB (publ) Org nr 502007-7862

INLEDNING

Vi har utfört en översiktlig granskning av halvårsrapporten för Svenska Handelsbanken AB (publ) per 30 juni 2016 och den sexmånadersperiod som slutade per detta datum. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta och presentera denna delårsrapport i enlighet med IAS 34 och lag om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Vårt ansvar är att uttala en slutsats om denna halvårsrapport grundad på vår översiktliga granskning.

DEN ÖVERSIKTLIGA GRANSKNINGENS INRIKTNING OCH OMFATTNING

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med International Standard on Review Engagements ISRE 2410 *Översiktlig granskning av finansiell delårsinformation utförd av företagens valda revisorer*. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för finansiella frågor och redovisningsfrågor, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. En översiktlig granskning har en annan

inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i övrigt har. De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

SLUTSATS

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att halvårsrapporten inte, i allt väsentligt, är upprättad för koncernens del i enlighet med IAS 34 och lag om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag samt för moderbolagets del i enlighet med lag om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Stockholm den 15 juli 2016

KPMG AB
Anders Bäckström, Auktoriserad revisor

Ernst & Young AB
Jesper Nilsson, Auktoriserad revisor

Aktiekursutveckling och övrig information

Den svenska aktiemarknaden sjönk under första halvåret med 9%. Stockholmsbörsens bankindex minskade med 16%. Handelsbankens A-aktie stängde på 101,80 kronor, en nedgång med 10%, men inklusive lämnad utdelning på 6,00 kronor uppgick totalavkastningen till -5%. Sedan millennieskiftet har Handelsbanksaktien, exklusive utdelningar, stigit med 185% samtidigt som Stockholmsbörsen ökat med 10%.

KURSENTVECKLING SEDAN 31 DEC 1999



ANALYTIKER SOM FÖLJER BANKEN

Bolag	Analytiker	E-postadress
ABG SUNDAL COLLIER	Magnus Andersson	magnus.andersson@abgsc.se
ARCTIC SECURITIES	Roy Tilley	roy.tilley@arcticsec.no
AUTONOMOUS	Jacob Kruse	jkruise@autonomous-research.com
BANK OF AMERICA MERRILL LYNCH	Johan Ekblom	johan.ekblom@baml.com
BARCLAYS	Christoffer Rosquist	christoffer.rosquist@barclays.com
BERENBERG BANK	Adam Barrass	adam.barrass@berenberg.com
CARNEGIE	Tobias Kaj & Peter Kessiakoff	tobias.kaj@carnegie.se
CITIGROUP	Ronit Ghose	ronit.ghose@citi.com
CREDIT SUISSE	Jan Wolter	jan.wolter@credit-suisse.com
DANSKE BANK	Matti Ahokas	matti.ahokas@danskebank.com
DEUTSCHE BANK	Omar Keenan	omar.keenan@db.com
DNB	Adonis Catic	Adonis.Catic@dnb.se
EVLI	Jaakko Tyrväinen	jaakko.tyrvainen@evli.com
EXANE BNP PARIBAS	Andreas Håkansson	andreas.hakansson@exanebnpparibas.com
GOLDMAN SACHS	Heiner Luz	heiner.luz@gs.com
J P MORGAN	Daniel Do-Thoi	daniel.do-thoi@jpmorgan.com
KEEFE, BRUYETTE & WOODS	Karl Morris	kmorris@kbw.com
MACQUARIE SECURITIES	Edward Firth	edward.firth@macquarie.com
MEDIOBANCA	Riccardo Rovere	riccardo.rovere@mediobanca.it
MORGAN STANLEY	Alice Timperley	alice.timperley@morganstanley.com
NORDEA	Richard Henze	rickard.henze@nordea.com
PARETO	Vegard Eid Mediås	Vegard.Eid.Medias@paretosec.com
ROYAL BANK OF CANADA	Adrian Cighi	adrian.cighi@rbccm.com
SEB ENSKILDA EQUITIES	Masih Yazdi	masih.yazdi@seb.se
SOCIETE GENERALE	Geoff Dawes	geoff.dawes@sgcib.com
SPAREBANK 1 MARKETS	Odd Weidel	odd.weidel@sb1markets.no
SWEDBANK	Bengt Kirkøen	Bengt.Kirkoen@swedbank.no
UBS	Anton Kryachok	anton-a.kryachok@ubs.com

Handelsbanken

Svenska Handelsbanken AB (publ), Organisationsnummer 502007-7862
106 70 Stockholm, Telefon 08-701 10 00, handelsbanken.se